

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/324978906>

PLAN DE TURISMO ZUMAIA 2018–2021: Garantizando El Bienestar de los/las Locales y la Convivencia con los/las Visitantes

Technical Report · March 2018

DOI: 10.13140/RG.2.2.12686.46409/1

CITATIONS

0

READS

103

2 authors:

Igor Calzada
Cardiff University

128 PUBLICATIONS 527 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Ana Arranz
Translokal Academic Entrepreneurship, Basque Country

4 PUBLICATIONS 9 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

NEIGHBOURHOODLABS: Neighbourhood Laboratories for the Urban Integral Regeneration through Strategic Recommendations from the Social Innovation [View project](#)

Beyond Smart & Data-Driven City-Regions? Rethinking Stakeholder-Helices Strategies (in collaboration with the RSA Smart City-Regional Governance for Sustainability Research Network) [View project](#)

BERTAKOEN
ONGIZATEA
ETA
TURISTEKIKO
ELKARBIZITZA
BERMATZEA:

ZUMAIAKO TURISMO PLANA

2018-2021

ZUMAIAKO UDALA

Zumaiako Udala

Oier Korta. Alkatea

Zumaiako Kultura, Turismo eta Merkataritzako Informazio Batzordea.

Jon Iraola. Batzordeburua.

Ane Arregi, Ione Muguerza, Joseba Azpiazu eta Arritxu Marañon. Batzordekideak.

Zumaiako Turismo Saila

Estibalitz Iureta. Arduraduna.

Ikerketa ekintzan / Translokal Aholkularitza taldean

Igor Calzada doktorea (MBA). Zuzendari zientifikoa

Ana Arranz. Koordinazioa eta laguntza teknikoa

'Bertakoen Ongizatea eta Turistekiko Elkarbizitza Bermatzea: Zumaiako Turismo Plana 2018-2021'. – (2018) Zumaia: Translokal Academic Entrepreneurship for Policy-Making

Calzada, I. & Arranz, A. (2017), Zumaia Tourism Plan: ZumaiaLab Tourism LivingLab, Zumaia: Translokal – Academic Entrepreneurship for Policy Making y University of Oxford. ISBN: 978-84-946385-3-4
DOI:10.13140/RG.2.2.12686.46409

AURKIBIDEA

Eskerrak.....	4
Hitzaurrea: Udalaren agurra.....	5
Laburpen exekutiboa	6
1. PLANAREN AURKEZPENA	9
a. Gida-orria.....	10
b. Planaren egitura	11
2. METODOLOGIA	13
3. I. FASEA. HASIERAKO DIAGNOSIA:	16
a. Abiapuntuko hipotesia	16
b. Turismoaren joera globalak, eskualdekoak eta tokikoak.....	17
c. Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea	28
d. Zumaia	32
i. Zumaiaiko turismo saila.....	32
ii. Herriaren profila: Zumaia	37
iii. Bertako klima eta mareak.....	38
iv. Gune metropolitanoa/hiri-eskualdea	39
☐ Kokapena eta mugikortasuna	39
☐ Ingurune naturala, itsaslabbarrak eta hondartzak	40
v. Jasangarritasuna	42
☐ Agenda 21	42
☐ URKOME	42
☐ Ziurtagiriak.....	43
vi. Diagnosi sozioekonomikoa:	44
☐ Bisitarien eboluzioa	44
☐ Etxebizitza eta ostatua.....	45
☐ Ostalaritza	47
☐ Beste zerbitzu turistiko batzuk.....	47
☐ Elkarbizitza. Kohesio soziala/bizi kalitatea.....	47
☐ Garapen ekonomikoa eta lehiakortasuna	48
☐ Generoa.....	49
☐ Kultura, Euskara eta nortasuna.....	49
☐ Ingurumena eta klima aldaketa	50
☐ Mugari zinematografikoak eta horien ondorioak	51
☐ Markak.....	52
	> 2

vii.	Turismo segmentuak	53
viii.	Gizarte zibileko mugimenduak turismoaren aurrean	54
e.	AMIA (DAFO). Ondorioak.....	55
4. II. FASEA. INTERBENTZIOA: ZumaiLab, herria plataforma parte-hartzaile gisa		61
a.	Herritarren pertzepzioak eta iritzia:	62
i.	Galdetegia: datu kuantitatiboak	62
ii.	Elkarrizketa sakonak: datu kualitatiboak	64
b.	ZumaiLab 1. LABORATEGIA: Ardatz estrategikoak/bektoreak eta erronkak	71
c.	ZumaiLab 2. LABORATEGIA: Proiektu operatiboak/lan eremuak	75
5. III. FASEA. Adierazpen estrategikoa		81
a.	Zumaiako turismoaren ikuspegi orokorra	82
b.	Helburu orokorra	82
c.	Helburu operatiboak	83
d.	Erronkak eta lan-eremuak.....	85
e.	DEKALOGOA. Bektoreak edo ardatz estrategikoak	86
i.	1. Bektore/ardatz estrategikoa: ELKARBIZITZA	90
ii.	2. Bektore / ardatz estrategikoa: TOKIKO TURISMO EKINTZAILETASUNA	96
iii.	3. Bektore/ardatz estrategikoa: TOKIKO SENTIMENDUA	103
iv.	4. Bektore/ardatz estrategikoa: KULTURA EKOSISTEMA.....	107
v.	5. Bektorea / ardatz estrategikoa: TOKIKO EKONOMIA	110
vi.	6. Bektorea / ardatz estrategikoa: EUSKAL KOSTALDEKO UNESCOREN MUNDUKO GEOPARKEA..	113
vii.	7. Bektorea / ardatz estrategikoa: GOBERNANTZA TURISTIKOA	116
viii.	8. Bektorea / ardatz estrategikoa: HELMUGA TURISTIKO ADIMENTSUA	120
ix.	9. Bektorea / ardatz estrategikoa: POSIZIONAMENDU GEOGRAFIKOA.....	123
x.	10. Bektorea / ardatz estrategikoa: TEKNOLOGIA BERRIAK	126
f.	Adierazpen estrategikoaren laburpen taula	129
g.	Ekintzen lehentasuna (urteko faseak)	131
6. AZKEN ONDORIOAK		136
	Irudiak eta taulak.....	140
	Erreferentziak	142
	Eranskina 1. ZUMAIKO TURISMOAREN GASTU ARRUNTA	151
	Eranskina 2. GALDETEGIA	153

Eskerrak

Hasteko, eskerrak eman nahi dizkiogu, bereziki, Zumaiaiko turismo teknikari eta arduradun Esti Iruretari, laguntza aparta eman digulako; turismo bulegoko lankideei; Zumaiaiko Turismo Batzordeko buru Jon Iraolari eta batzordeko kideei; Zumaiaiko alkate Oier Kortari; Zumaiaiko Udaleko zinegotzi Alex Olideni; eta Udalari, oro har, lan hau egiteko aukera eta baliabideak eman dizkigulako; komunikazio arduradunari; euskara zerbitzuko teknikariei; Alondegiko arduradunei, logistika-lanetan lagundu digutelako; Baleike elkarteari, eta Bakun enpresari.

Hurrengo orrietan jasotako lana urte osoko prozesuaren ondorio da. Eskerrak eman nahi dizkizuegu lan honetan parte hartu duzuen eragile publiko eta pribatu guztiei, gizarte-elkarteei, akademikoei, ekintzaileei eta honen berri eman duzuen guztiei. Zuen laguntzarik eta parte-hartzerik gabe, ezinezkoa izango zen Zumaiaiko turismo plana egitea.

Eskerrak ematen dizkiegu, azkenik, zumaiarrei eta bisitariei.

Hitzaurrea: Udalaren agurra

Munduko txoko eta bazter desberdinak ezagutzeko grina aspalditik datorren kontua da. Gizakiok betidanik izan dugu geure mugetatik kanpo dauden lurraldeak, paisai edota kulturak ezagutzeko jakin-mina, eta desio hori betetzeko egindako bidaiak ezagutu ditugu beti, turismo gisa.

Zer da, bestela, turismoa? Turismoa da jendeak euren bizilekutik kanpo dauden herri zein hiriak ezagutzeko egin ohi dituen joan etorriak. Eta ildo horretan, datuek ez gaituzte engainatzen. Azken urteotan toki berriak ezagutzeko jakin-mina nabarmen hazi da. Horrek noski, turismoaren definizioa birplanteatzera eraman gaitu, turismoa bera, herriarentzat aukera eta baliabide gisa planteatzera, alegia.

Eta Zumaia ez da atzean geratu turismoaren birplanteaketa horretan. Kostako herri gisa, asko eta anitzak dira gure herria turistentzat erakargarria egiten duten arrazoiak: Flyscha, noski, itsaso eta hondartza bera, hizkuntza, gastronomia, ondarea...

Zumaiarrok ezagutzen ditugun erakargarritasun horiek guztiak nabarmenak dira bisitariarentzat ere eta herrian turismoa betidanik ezagutu dugun arren, azkenaldian nabarmen igo da jaso ditugun turisten kopurua.

Igoera horrek, ordea, sentimendu kontraerriak piztu ditu herrian: poza, harrotasuna, beldurra, kezka.... Edonola ere, Zumaia turistentzat herri erakargarria izatea, orokorrean gauza ona den arren, goranzko joera hori arretaz tratatzeko gaia da.

Eta arreta eta herria zein herritarrekiko ardua puntu horretatik abiatuta heldu genion, hain zuzen, Zumaiaiko Turismo Plana garatzeari. Urtebeteko bidaia izan da hau, luze bezain aldapatsua, baina guztiz aberasgarria.

Lan horri esker, Turismo Planak nondik gatozen eta etorkizunera begira nora iritsi nahi dugun zehazteko balio digu. Horretarako lan ildo eta ardatzak definitu ditugu, gure helmugarako bidean hartu beharreko neurriak zehaztuz.

Dena den, bidaiako gauzarik azpimarragarriena eta hoberena dudarik gabe, Plana osatzeko izandako elkarlana eta adostasuna dira. Parte hartzea galanta izan da eta alor ezberdinetatik eratorritako jendea biltzea lortu dugu, ikuspuntu eta ikuspegi desberdinekoak guztiak. Iritzi eta ekarpen asko eta askotarikoak jaso ditugu bidean, guztiak interesgarri zein mesedegarriak.

Eta hain zuzen aniztasun hori bilakatu da Planaren giltzarria. Herri guztietan bezala, Zumaian ere badirelako turismoarekiko ikuspuntu eta iritzi desberdinak eta guztiak direlako ongietorri bezain baliagarriak.

Bihotzez eskerrik beroenak Turismo Plana garatzea posible egin duzuen guztioi. Izan dadila hau gure etorkizunerantz elkarrekin egiten dugun bidaiaren lehen urratsa.

Zumaiaiko Udala

Laburpen exekutiboa

Herrigintzatik eratorritako gizarte jarduera eta aktibitate ekonomikoa den neurrian, turismogintzak ezinbestean eragiten du herrian, eta arazo bihur daiteke, baldin eta ez baldin bada ahalegin zuzen edo zeharkakorik egiten herritarren pertzepzioa ezagutzeko, iritzia trukatzeko edota gida-orri estrategikoarekin nora goazen eta zer nahi dugun zehazteko.

Zumaiako Udal osoak, turismoak ingurugiroan, herritarrengan eta, oro har, haien ongizatean eragiten ari zela ohartu ondoren, prozesu estrategiko eta parte-hartzaile bat abian jartzea erabaki zuen 2017an. Prozesu horretan, estrategia eta parte-hartzea (deliberazioa eta gobernantza) uztartu nahi izan ditu. Hartara, aholkularitza estrategiko hau ikerketa-ekintza moduan diseinatu eta gauzatu da hasieratik, plana hezurmamitzeko. Prozesu sakon eta bizi honetan, bide bat zedarritu da, Zumaiarekin eta, zehazki, bere turismoarekin lotura zuzena duten eragile askorekin. Bidea, bestalde, ez da lineala izan. Hemen modu zehatz eta egituratuan aurkezten den arren, estrategia eta parte-hartzea uztartu ondoren sortu da '*Bertakoen Ongizatea eta Turistekiko Elkarbizitza Bermatzea: Zumaiako Turismo Plana 2018-2021*'.

Planaren laburpen hau egin dugu:

1. Turismogintza ez dago krisian, baina ganorazko eredu berriak behar ditugu gizartean eta herrietan, azkenaldian zabaldu diren kezkei, mehatxuei eta erronkei erantzun egokia emateko. Eredu horietan oinarrituta, arauak eman daitezke alor publikoan, eta gizarte zibilak, elkarteek, enpresek eta erakunde akademikoek jarduera ekintzaileak abia ditzakete 2018-2021 epean.
2. Plan honek 10 bektore estrategiko finkatu ditu, eta metodologia parte-hartzailea erabilita, gizabanakoen eta erakundeen ordezkarien iritzi, pertzepzio eta proposamenekin hezurdura estrategiko hau eraiki da; eta adierazpen estrategikoa eta operatiboa proposatu da, dokumentu bizia eta erabilgarria egiteko. Jarraipenak emango dio erabilgarritasuna: 10 ardatz estrategiko, 39 ekinbide, 15 erronka, 5 lan-eremu, eta 142 ekintza hedatu dira, orokorretik zehatzera eginik ibilbide estrategiko eta operatiboa.
3. Zumaiako Turismo Planaren helburu orokorra hasieratik izan da dokumentu honen erreferentzia (82. orria):
'Herritarren parte-hartzearekin garatutako diagnosiarekin, hurrengo 4 urteetan garatu beharreko turismo politiketako gida-orria aurkezten da:
 - (i) *turismoaren alorrean, eztabaida irekitzea eta plazaratzea;*
 - (ii) *eta turismoaren arloan lidergo kolektibo herritarra indartzea, haren kudeaketan eragiteko.*
 - (iii) *Aldebakarreko erabakietatik aldentzea eta herritarrek ahalduntzea, gune eta tresna parte-hartzaileak sortuz.*

4. Testuinguru orokorrean, turismoarekin gertatu dena ez da gure herriarengan sortzen den efektua soilik; testuinguru global eta lokalaren arteko kontraesanaren zelaian jokatzeko ari da partida, eta horrek, badiu gure herrigintzan barru-barruraino eragiten duten zenbait gako eta albo ondorio, sarritan onuragarriak izan ez direnak. Plan honen helburua, beraz, olatu handi honen aurrean kontzientzia piztea eta, aldi berean, elkarrekin erantzun erresiliente bat ematen saiatzea da.
5. Zumaian zehazki, hasiera batean plan honetan identifikatutako arazoetako batzuk ziren, besteak beste, ingurugiroaren hondatzea, bisitarien etorrera masiboari aurrerik ez hartu izana, zerbitzuak hobetzeko premia, koordinazio instituzionalaren gabeziak, eta turismoak lehen sektorean izan dezakeen eragina. Planaren lanketa aurreratu ahala, zehaztasunera jo dugu, balioa eman diogu adimen kolektiboari, eta arazoak zehatz identifikatu ondoren, irtenbideak bilatu dira.
6. Lanketa honetan zehar gai asko aztertu dira, hala nola ekintzaitasuna, garapen ekonomikoa, normalizazio politikoa, turismogintzaren gizarteratzea eta konektibitate digitala. Zeharkako posiziotik erdigunera egin dute gai horietako batzuek.
7. Zumaiaiko Udalak, iragan urtetik aurrera, bideratzaile rola hartuta, gizabanako eta eragileen hitza eta erabakia plazaratzeko bideak jarri ditu, modu irekian, ahalik eta prozesu zabalena abian jarritz.
8. Hemendik aurrera, Udalaren egitekoa da dokumentu hau dinamizatzea eta eguneratzeko ardura hartzea.
9. Hala ere, turismoa fenomeno bizia izanik, ez dugu gomendatzen plana modu itxian kudeatzea. Alegia, lan hau guztia egin ondoren, turismoa ezin da erreazio moduan soilik kudeatu. Zumaia turismoaren *olatu*a herri-mailan zehatz-mehatz ezagutzeko bitartekoak jarri ditu, ekintzaren bidez. Planaren aktibatze bizia egitea gomendatzen dugu, beraz, inongo duda izpirik gabe, gauzak hasierako puntura buelta ez daitezela.
10. Azkenik, ezinbestean aurreikusi behar da datozen urteotan eragileek nola ulertuko dituzten herri-ereduak, politikagintza, datuen kudeaketa eta demokrazia lokala, eta zer estrategia proposatuko dituzten. Turismogintza lantzeko, gaur egun, ez da nahikoa geure buruari bisitariak nahi ditugun ala ez galdetzea; turismogintzak herritarren ongizatean eragiten duen heinean, bestelako analisi konplexu eta zabalagoak egin behar dira, geurea ez bezalako ikusmoldea dutenekin. Plan hau horren erakusgarri bat besterik ez da. Irizpide eta iritzi kontrajarrien aurrean (ere), herritarren ongizatea eta bisitarien elkarbizitza izatea bada helburu 'amankomuna', ezberdintasunetatik ideia eta ekintza-lerroak adostu eta landu ditzakegu elkarrekin. Ekin, beraz.

1

PLANAREN AURKEZPENA

1. PLANAREN AURKEZPENA

Turismoak Zumaian izan duen hazkundera egiaztatuta eta ekonomian eta gizartean duen eragina ikusirik, bertako egoera aztertzea eta eztabaida zabaltzea erabaki du Zumaiaiko Udalak. Horretarako, ekosistema turistikoaren eragile guztiak kontuan hartu ondoren, Turismo Plana idazteko prozesua abiarazi du, eta Zumaian eredu turistiko jasangarri bat marrazteko gida-orria zehaztu du.

Zumaiaiko 2015-2025 Plan Estrategikoan¹ ezarritako 16. Helburu estrategikoa betetzeko **(16 Kalitatezko turismo jasangarria sustatzea, herriaren nortasuna mantenduta)**, herritarrek nahi duten turismo eredu zehaztu asmo du plan honek. Turismoaren hazkundera indargune dugu, eta gure erronka bat da turismoa baliatzea jarduera ekonomikoa eta kalitatezko lanpostu berriak sortzeko. Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkearen proiektu estrategikoa garatzeko jarraibideak lantzen ari da Zumaiaiko Turismo Bulegoa, eta herritarren parte-hartzea lehenetsi dute dokumentu hori idazteko. Horrenbestez, eta turismo sektorea aztertu ondoren, dokumentu hau aurkeztu dugu diseinatu den prozesuaren emaitzekin. Galdera berriak ere egiten dira, erantzun berritzaileak topatzeko.

¹ Zumaiaiko Plan Estrategikoa 2015-2025: <https://zumaia.eus/eu/udala/plan-estrategikoa/dokumentazioa-1>

a. Gida-oria

#zumaialab

AURRETIKOAK >>

2002 >

ZUMAIAKO TURISMO BULEGOA

2010 >

EUSKAL KOSTALDEKO GEOPARKEA
UNESCO MUNDUKO/EU SAREAN

2015 >

BIHARKO ZUMAIARAKO BOGA
2015-2025 PLAN ESTRATEGIKOA

2017 >

HELMUGA TURISTIKO ADIMENTSUEN
NAZIOARTEKO 1. KONGRESUA
"Translocal Strategies for Experimenting
with Smart Tourism Labs in Zumaia:
The case of the Basque Coast Geopark"
Artikulu akademikoa

DIAGNOSIA >>

METODOLOGIA

Action Research, Hirukidetasun teknikak
Urban Living Labs

TXOSTEN TEKNIKOAK

Nazioartean, EU, Estatua, Erkidegoa,
eskualdea (Explore San Sebastian Region,
Urola Kostaldea, Urola, Geoparkea, Zumaia)

LIRURUAK eta ARTIKULU AKADEMIKOAK

Dr Igor Calzada, (2011), "Euskal Hiriruntz?
Lurralde Benchmarking Konparatua
Gizarte Berrikuntzatik".

PRENTSA ETA SAREAK

Turismoaren gaiaren jarraipena

INTERBENTZIOA >>

2017 >

GALDETEGIA

59 galdera, 9.979 pertsonako unibertsoa

ENTREBISTAK

108 Eragile

Sektore Publikoa (30)
Sektore Pribatua (30)
Antolaturiko Gizarte Zibila (28)
Akademia (7)
Ekintzaileak/aktibistak (13)

LABORATEGIAK

Irailak 10 >

LABORATEGIA I

Erronkak eta Bektoreak (10)

helduak: 7 talde, 70 pertsona inguru

umeak:

5 haur (9-10 urte)/ 20 haur (5-6 urtekoak)

Azaroak 10 >

LABORATEGIA II

Irizpideak eta 5 proiektuak

5 talde, 50 pertona inguru

ESTRATEGIA >>

2018 >

ZUMAIAKO TURISMO PLANA

5 LAN EREMU

10 BEKTORE

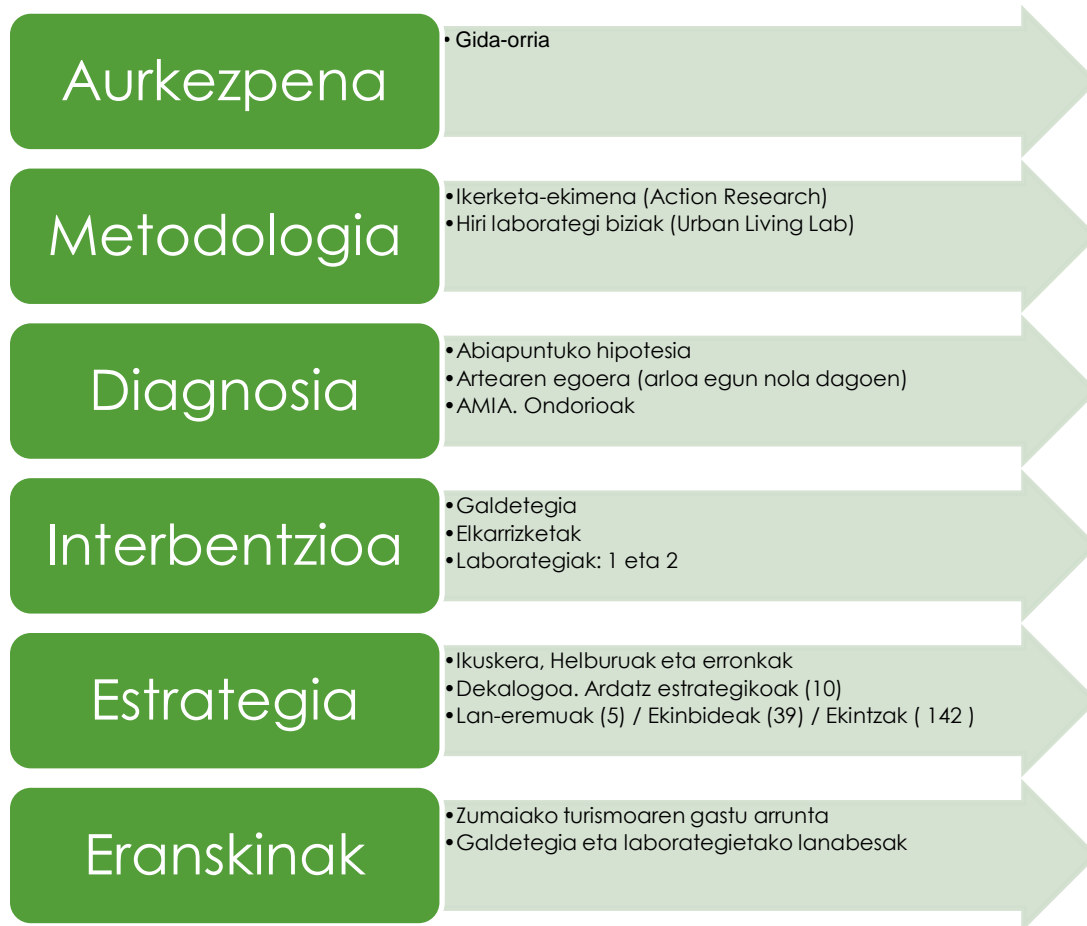
15 ERRONKA

39 EKINBIDE

142 EKINTZA

Irdia 1. #zumaialab gida-oria.

b. Planaren egitura

Irudia 2. Zumaiaiko turismo planaren egitura.

2

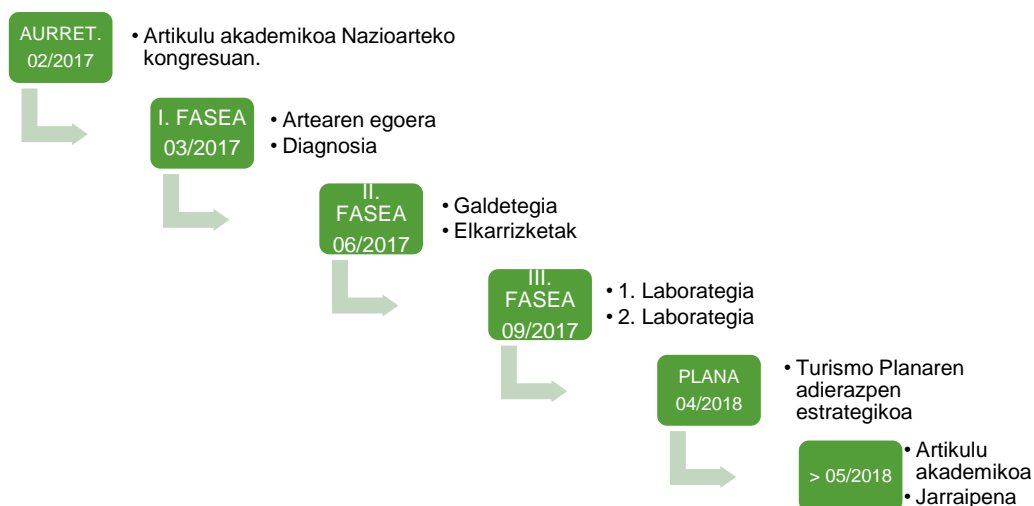
METODOLOGIA

2. METODOLOGIA

Ikerketa-ekintza deritzon metodologia erabili da Zumaiarako turismo plana idazten hasi aurreko azterketa eta parte-hartze prozesuan. Metodoaren oinarrian lanerako eredu zehatz bat dago: ezagutza sortzen da eta aldaketak eragiten dira. Jardun hori bateragarria da bestelako proiektuekin, hala nola ekimen zehatzekin, ebaluazioekin eta ikerketekin.

Metodologia horren bereizgarri bat da haren **izaera parte-hartzailea**: eragile dira, aldi berean, aztertzaileak eta aztergaia. Badira, salbuespen gisa, aurretiaz ezarritako helburuak eta mugariak. Baina ikerketa-ekintza metodoaren ezaugarri da helmuga eta mugarien zatirik handiena prozesuaren beraren baitan sortzen dela.

Tokiko turismo ekosistema aztertzeko, pentahelix izeneko lan-eremua gai horretara egokitzen da. Pentahelix eredu egokia da prozesu berritzaileak ulertzeko, eta baliagarria da turismo berrikuntza bermatzen duen ezagutza sortzeko, sistemak, faktoreak eta adierazleak aztertzen dituen aldetik.

Irudia 3. Planaren mugariak, faseak.

Metodologia, mugari den aurrekari batetik abiatuz, hiru fase nagusitan banatzen da (diagnostika, interbentzioa eta adierazpen estrategikoa). Diagnostika fasean, turismoaren gaiari helduz, Zumaiaren egungo egoera aztertzen da eta aurretiazko kontzeptuak identifikatu ondoren, parte hartzeko prozesua diseinatzen hasten da. Galdetegiak eta sakoneko elkarrizketek zuzeneko informazioa ematen dute, Zumaiaren ekosistema turistikoa giltzari diren eragileak aukeratzeko. Interbentzio fasean, lanerako gune irekia dira laborategiak, eta eragileekin sortzen dira planaren muina: irizpideak. Azkenik, emaitzak aztertu eta hausnarketa egin ondoren, berrikuntza jarraibide jasangarriak azaltzen dira Zumaiarentzat, helmuga turistikoa dela kontuan hartuta.

○

Aurreiazko fasean, Igor Calzada doktoreak eta Ana Arranzek artikulu zientifiko bat prestatu dute: “*Translocal Strategies for Experimenting with Smart Tourism Labs in Zumaia: The case of the Basque Coast Geopark, Basque Country (Spain)*”.² Artikulu hori Murtzian aurkeztu zen, Helmuga Turistiko Adimentsuen Nazioarteko 1. Kongresuan. Kongresu hori Nazio Batuen baitako Munduko Turismo Erakundeak antolatu zuen, 2017ko otsailaren 15etik 17ra bitartean.

Irudia 4. Helmuga Turistiko Adimentsuen Nazioarteko 1. Kongresua. 2017. Murtzia.

Era berean, eragileekin laborategiak egin dira egun horietan, eta bi ekitalditan aurkeztu da Zumaiaren egoera, turismorako aztergai. Bata, Bournemouth Unibertsitateko “*Visitors economy: strategies and innovations*” Nazioarteko konferentzian, Erresuma Batuan; eta bestea, MUGAk I. Nazioarteko Arkitektura Bienalean, Donostian.

² Artikulua irakurgai dago hemen, ingelesez:

https://www.researchgate.net/publication/312190814_Translocal_Strategies_for_Experimenting_with_Smart_Tourism_Labs_in_Zumaia_The_Case_of_the_Basque_Coast_Geopark_Basque_Country_Spain

A grayscale topographic map of a rural landscape, showing contour lines, roads, and building footprints. The map is partially enclosed by a white rectangular border.

3

I. FASEA. HASIERAKO DIAGNOSIA

Irudia 5. Zumaia, Santa Klaratik.

3. I. FASEA. HASIERAKO DIAGNOSIA:

Lehen fasean, diagnosiari ekin zaio. Bertan, turismoaren inguruko azterketa bibliografikoa burutu da, Zumaia eta Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkeari buruz azkenaldian argitaratu diren artikuluz zientifikoak, erakundeen politikak, datu estatistikoak, saiakerak eta komunikabideetako aipuak bilduta. Diagnostika sakondu egiten da, gaiaren inguruko politika eta txosten berriak argitaratzen diren heinean.

Maila ezberdinetan du eragina turismoak, egungo fenomeno globaletik eguneroko bizimoduraino. Kontuan hartu beharreko estrategia eta irizpideak jasotzen dira, turismoan hartu beharreko erabakiak argitzen lagunduko baitute.

a. Abiapuntuko hipotesia

Zumaiaiko udalerraren kokapen estrategikoa eta turismoaren hazkunderako joera onuragarri izan daitezke tokiko ekonomia sustatzeko. Zumaia, gainera, kohesio sozial handia ageri du, turismoak elkarbizitzan eta naturagunean eragiten dituen inpaktu negatiboak kudeatzekoan.

Turismoaren gaian herritarren ahalduntzea eta parte-hartzea bultzatuz gero, ez da amaigabeko eztabaidarik izango erabakiak hartzeko.

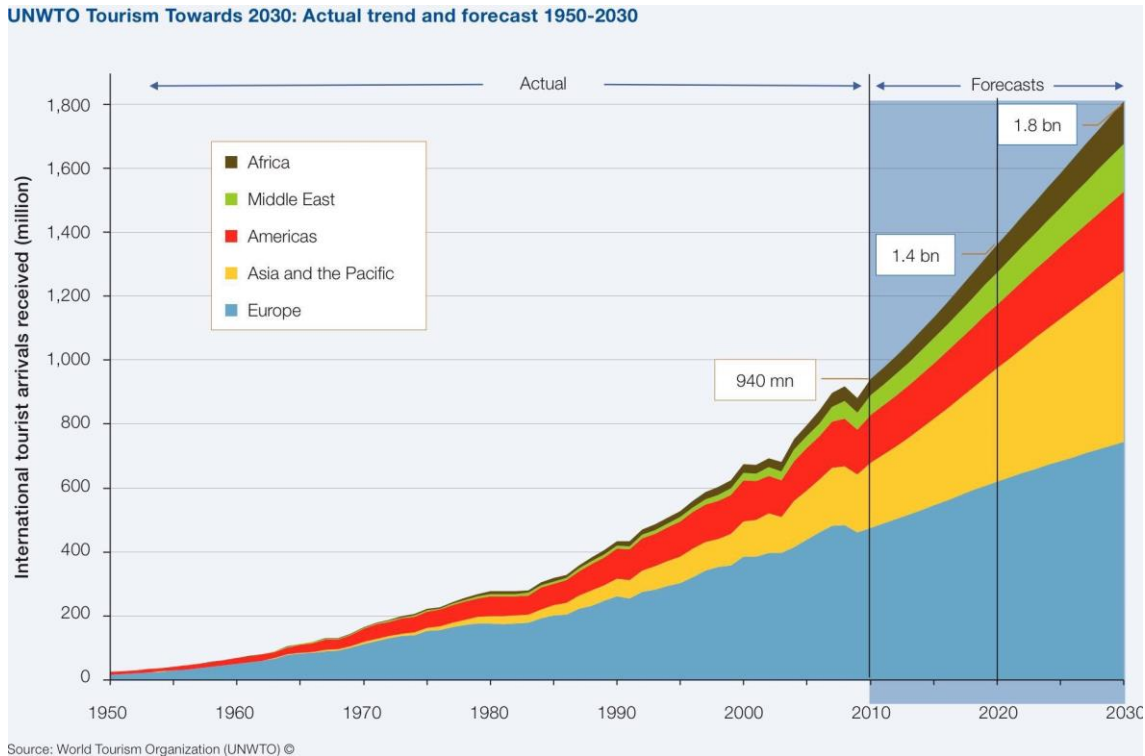
Balio ekologikoa eta komunitatearen ongizatea berrezartzea ezinbestekoa izango da epe luzean helmuga turistikoa iraunkor bat garatzeko. Sektore turistikoa onurak bideratu behar dira biztanleriaren onura garbiak sortzeko eta natura zaintzeko.

Jarraian, nazioartean eta Europan aztertu diren txosten eta eskuliburuaren kontzeptu eta datu nabarmenak azalduko dira:

b. Turismoaren joera globalak, eskualdekoak eta tokikoak

1. Nazioartean eta Europan.

UNWTO Tourism Towards 2030: Actual trend and forecast 1950-2030

Irdia 6. Turismoaren eboluzioa eta aurreikuspena. 1950-2030. Nazioarteko Turismo Erakundea (UNWTO).

Turismoaren joera globalak erakusten du bisitarien kopuruak goranzko joera izan duela azken urteetan eta hazkundeak jarraipena izango duela. Nazioartean, 2030 urtera begira, 1,8 bilioi turista mugituko dela aurreikusten du UNWTO Nazioarteko Turismo Erakundeak.

- **Denontzat Turismo Irisgarria Eskuliburua** (OMT, 2014)

Irisgarritasunari buruzko ikuspegi orokorra ematen du eskuliburu honek, turismoarekin batera, nazioarteko eta zeharkako jarduera den heinean. Bost gai azpimarratzen ditu, oinarri teorikoak eta irisgarritasunaren oztopoen azalpena egitea; Denontzako Diseinuaren zehaztasunetan oinarritzea; esku-hartze arloen berrikuspena egitea; irisgarritasunaren eboluzioa jarraitzeko adierazle multzoa garatzea; eta, praktika onen aukeraketa azaltzea.

- **Gure mundua eraldatu: Garapen Iraunkorrerako 2030 Agenda.³ 17 GIH Garapen Iraunkorreko 17 Helburuak .⁴** (Nazio Batuen erakundea, 2015)

“Turismo iraunkorra sustatzeko erabakia hartu dugu” dio 33. puntuak eta 17 helburuetatik, honako hiru hauek dira turismoan ikuspuntua jartzen dituztenak:

8. Helburua. Lan duina eta hazkunde ekonomikoa. Guztiontzako hazkunde ekonomiko jarraitua, inklusiboa eta jasangarria, enplegu betea eta produktiboa nahiz lan duina. (8.9.). 2030 bitartean, turismo jasangarria bultzatzeko politikak egitea eta betetzea, lanpostuak sortzeko eta bertako kultura eta produktuak sustatzeko.

12. Helburua. Ekoizpen eta kontsumo arduratsua. Kontsumo eta ekoizpen jasangarriak bermatzea. (12.b). Garapen iraunkorrean sortutako eraginak zainduko dituen instrumentuak garatzea eta ezartzea, turismo jasangarria bultzatzeko politikak egitea eta betetzea, lanpostuak sortzeko eta bertako kultura eta produktuak sustatzeko.

14. Helburua. Uretako bizitza. Ozeanoak, itsasoak eta itsas baliabideak mantentzea eta modu jasangarrienean erabiltzea, horien garapen jasangarria egiteko.

Irudia 7. Garapen iraunkorrerako 17 helburuak. Nazio Batuen erakundea.

³ Agenda 2030 Garapen Iraunkorrerako:

http://unctad.org/meetings/es/SessionalDocuments/ares70d1_es.pdf

⁴ 17 Garapen iraunkorrerako helburuak: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>

- **Turismo jasangarrirako irizpide globalak helmuga turistikoentzat**⁵ (GSTC-Global Sustainable Tourism Council, 2013)

Irizpideak ematen dira iraunkortasuna (jasangarritasuna) modu fidagarrian neurtzeko eta frogatzeko, besteak beste kontsumitzaileen konfiantza sustatzeko, enpresa-oparotasuna sustatzeko, komunitatearen onurak hobetzeko eta adierazpen faltsuei aurre egiteko. Mota guztietako eskala eta helmugetan erabil daitezke, eta horien ezarpenarekin:

- Helmugaren kudeaketa jasangarria egiaztatzen dugu.
- Komunitate hartzaileentzako onura ekonomikoak maximizatzen eta eragin negatiboa minimizatzen ditugu.
- Komunitate, bisitari eta kultura onurak maximizatzen eta eragin negatiboak minimizatzen ditugu.
- Ingurumenarentzako onurak maximizatzen eta eragin negatiboak minimizatzen ditugu.

- **Europar sistema turismo adierazleentzat. ETIS tresnak helmuga jasangarriak kudeatzeko Sistema**⁶ (Europako Batzordea, 2017)

Lau kategoriatan banatua, 27 adierazle nagusi eta 40 aukerako adierazletan oinarritzen da:

- Helmugaren kudeaketa
- Eragin soziala eta kulturala
- Balio ekonomikoa
- Ingurumen-eragina

Turismo sektorearen lehiakortasuna bere jasangarritasunarekin lotuta dago, helmuga turistikoen kalitatea bere natura- eta kultura-ingurunearen menpe dago neurri handi batean, bertako komunitatearen jarrerarekin batera.

Gaur egun, onura ekonomikoak lortzeko, iraunkortasuna eta garapen jasangarria eztabaidaren parte dira, turismoak baliabide naturalak eta sozialak nola erabili behar dituen aztertzean.

Turismo jasangarrien irizpide globalak eta turismo iraunkorrerako adierazleak, nazioarteko eskalan, bi ekimen azpimarragarri dira. Biek helburu dute 2030 Agendaren helburuak betearaztea.

⁵ <https://www.gstcouncil.org/wp-content/uploads/2017/01/Spanish-GSTC-Dv1-1nov13-2.pdf>

⁶ https://www.google.es/url?sa=t&rcf=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwjOl4zDzd_XAhUI1hQKH_QpkCsMQFggqMAA&url=http%3A%2F%2Fec.europa.eu%2FdocsRoom%2Fdocuments%2F21749%2Fattachme%2F1%2Ftranslations%2Fes%2Frenditions%2Fpdf&usq=AOvVaw0UqsMwiArOkAQeuDQmQh8b

2. Turismoa Euskal Herrian

Turismoa gora egiten ari da Euskal Autonomia Erkidegoan. 2017. urtea amaitzeaz zela, Erkidegoa bisitatu zuen turista kopurua 3,3 milioira iritsi zen, eta bisitari horiek ia 7 milioi gau igaro zituzten. Urtaroekin lotu gabeko hazkunde batez mintza gaitzeko, uda garaian ia igoyerarik ez zuelako izan. Azaroan %10 hazi zen.

Azpirarratzekoa izan da atzerriko bisitarien igoera, multzo osoaren %43 izan baitira. Bisita kopurua 1,5 milioira iritsi da eta 1.500 milioi eurotik gorako gastua egin dute.

Euskal ekonomiaren sektore indartsuenetako bat da turismoa eta krisiari aurre hoberen egin diotenetako bat. 2016an turismoak euskal ekonomiari 4.100 milioiko ekarpena egin dio; BPG edo Barne Produktu Gordinaren %5,9 da hori. Gipuzkoak du balio altuena erkidegoan, BPGaren %7,4, Bizkaiak %5,2 du eta, atzetik, Arabak %5,1.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016(a)
Turismoko gastu guztia (mila euro)	3.197.340	3.465.925	3.572.608	3.677.990	3.540.544	3.618.945	3.706.425	3.799.935	3.803.144	3.921.201	4.119.211	4.299.288
Turismo hartzailea	1.502.183	1.624.820	1.665.785	1.645.444	1.592.739	1.712.795	1.782.052	1.875.625	1.898.298	1.988.273	2.097.648	2.213.667
Turismoaren beste osagai batzuk	1.695.157	1.841.105	1.906.823	2.032.546	1.947.805	1.906.150	1.924.373	1.924.310	1.904.846	1.932.928	2.021.563	2.085.621
Turismoko gastua, guztira(%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Turismo hartzailea	47,0	46,9	46,6	44,7	45,0	47,3	48,1	49,4	49,9	50,7	50,9	51,5
Turismoaren beste osagai batzuk	53,0	53,1	53,4	55,3	55,0	52,7	51,9	50,6	50,1	49,3	49,1	48,5
BPGaren (m.p.) gaineko ehunekoa												
Turismoko gastua, guztira	5,5	5,6	5,3	5,4	5,4	5,4	5,5	5,8	5,8	5,9	6,0	6,1
Turismo hartzailea	2,6	2,6	2,5	2,4	2,4	2,6	2,7	2,9	2,9	3,0	3,0	3,1
Turismoaren beste osagai batzuk	2,9	3,0	2,8	3,0	3,0	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0

Oinarria 2015

(a)Aurrerapena

Data 2018ko Otsailaren 23a

Iturria: EUSTAT. Turismoaren kontu sateliteak

Irdia 8. Turismoak euskal ekonomiari egindako ekarpena. BPGaren gaineko balio absolutua eta ehunekoa.

2016ko datuen⁷ arabera, bidaiari mota hau etori zaigu Euskal Autonomia Erkidegoara: txangozalea (%82,9); frantziar jatorrikoa (%43,1); aireportuz (%41,4) edo errepide bidez (%56,2) iristen dena; merkatuko ostaturia erabiltzen duena (76,5%); aisialdia, atsedendaldia edo oporrak bidaiatzeko arrazoitzat duena (%68,9); 5,4 eguneko bidaiak egin eta 162 euroko batez besteko gastua egiten duena eguneko.

Atzerriko bisitariari dagokienez, estatuko autonomia erkidegoen artean 7. postuan dago Euskal Autonomia Erkidegoa, %1,9 portzentaiarekin; estatuan, Kataluniak du lehen postua, %23,8rekin.

⁷ Frontur – Euskal Autonomia Erkidegoaren datuak

http://www.euskadi.eus/contenidos/estadistica/frontur/eu_def/adjuntos/Frontur_2016.pdf

Garapen Jasangarirako Nazio Batuen helburuen esparruan, eta Euskadi 2020 plangintza estrategikoaren barnean, **Turismo, Merkataritza eta Kontsumoko 2017-2020 Plan Estrategikoak** hiru helburu nagusi ditu turismoaren eremuan: (

- 1) Euskadi sendotzea kalitateko helmuga gisa,
- (2) euskal gizarteari eta sektoreari aberastasuna eta oparotasuna ekartzea, eta
- (3) turismo iraunkorraren ikuspegia baliatzea.

Turismoari dagokienez, 7 ardatz estrategikoren inguruan egituratzen da:

- Aparteko eskaintza turistikoa bat sendotzearen alde apustu egitea, turistaren biziklo osoan zehar.
- Marketin berritzaile eta eraginkor bat hedatzea, xedetzat hartutako merkatuetan eskari handiagoa sortzeko helburuz.
- Mekanismoak garatzea turista izan dadin ekonomiaren eta gizartearen aurrerabidearen, aberastasunaren, eta enpleguaren eta bizitzaren kalitatearen eragileetako bat.
- Euskadiko turismoaren garapenaren printzipio gidari gisa iraunkortasuna ezartzea eta hazkunde-eredu iraunkor eta arduratsu baten alde apustu egitea
- Euskal turismoaren industrian lehiakortasuna sustatzea eskaintza dibertsifikatu bat egiteko.
- Gune turistikoen eta baliabideen erabilera antolatzeke eta planifikatzeko tresna egokiak jartzea.
- Kudeaketarako eta gobernanzarako sistema berri bat sortzea, informazioan, gardentasunean eta konfiantzan oinarritua, koordinazio handiagoa sustatuko duena euskal administrazioko maila desberdinen eta sektorean jarduerak garatzen dituzten eragileen eta herritarren artean.

Basquetour turismoaren euskal agentziak, **Euskal Kostaldearen Turismo Gida Plana**⁸ idatzi zuen 2016an, Euskal Kostaldearen lehiakortasuna hobetu eta bere posizionamendua finkatzeko xedek hartuta. Testuinguru horretan, 27 udalerriri hartzen dituen eremu horren trazio-elementuetako bat da Zumaia. Bost erakunde instituzional, 16 ordezkari eta gutxi gorabehera 850 enpresa eta erakunde dira sektoreko eragile.

⁸ Euskal Kostaldearen Turismo Gida-Plana. Laburpen exekutiboa.

http://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/planes_de_turismo/eu_planes/adjuntos/PDTCV_Laburpen_exekutiboa_Eus_DEF.pdf

Irudia 9. Euskal Kostaldeko Udaleriak. EKTGP (2016), Basquetour.

“Euskal Kostaldea –potenzial handiko gune turistikoa– diseinatzea eta egituratzea, iraunkortasunean oinarritutako estrategien bidez. Estrategiok gai izan behar dira errentagarritasun ekonomikoa eta euskal itsasbazterrak gordetzen duen ondare kultural eta naturalaren zaintza uztartzeko, bai eta produktu turistikoa berriak sustatu eta sortzeko ere.” Basquetour. Euskal Kostaldearen Turismo Gida-Plana. Laburpen Exekutiboa.

3. Turismoa eskualdean (Explore San Sebastian Region, Urola Kostaldea, Urola eta gizarte mugimenduak)

- **Explore San Sebastian Region**

Aldundiak, Explore San Sebastian Region marka turistikoaekin, Gipuzkoako eskualdeetako herriak eta hiriburua sartzen ditu bere eremu geografikoan eta alor hauetara bideratutako ekintzak jorratzen ditu:

- Lurraldetasun oreka lortzera zuzendutako ekintzak.
- Urtaroka oreka lortzera zuzendutako ekintzak.
- Giza kapitala hobetzekoak.
- Helmugaren nazioartekotzea.
- Azpiegitura eta irigarritasuna hobetzea.
- Anlisi eraginkorra eta gobernantza (turismo mahaia eta behatokia).

Gipuzkoako turismoaren %90 hiriburuak, haren metropoli-guneak eta kostaldeko herriek jasotzen dute. Barneko herriek bisitari kopurua txikia hartzen dute, %10aren inguru.

Gipuzkoan, 2011 eta 2017 bitartean, bisitari kopurua 863.000tik 1,1 milioira igo da; Gipuzkoako kostaldean, berriz, 230.000tik 300.000rako igoera izan da.

Gipuzkoan, 285 ostatu establezimendutik %53 hiriburuan kokatzen dira. 181 landetxe daude, eta %43 daude kostaldean.

Zumaia inguruan, baliabide turistiko aipagarriak daude; besteak beste, Balenciaga museoa Getarian, eta Ekainberri Zestean.

- **Zumaia Urola Kostako Udal Elkartean (Zumaia – Getaria – Zarautz – Orio – Aia)**

Hilero biltzen da turismoko lan-mahaia, eta Urola Kostako Udal Elkarteko ordezkari bat eta bost udalerri horietako turismo teknikariak edo haien ordezkariak izaten dira bilera horietan. Eskualdeko turismoa dinamizatzeko ekintza, proiektu eta estrategia bateratuak lantzen dituzte. Hauek dira aipagarrienak:

- **Itsas ondarearen sustapena:** hitzaldi ibiltariak azaroan.
- **Kosta Gastronomika:** eskualdean gastronomiak duen garrantzia ikusirik, 5 enbaxadore izendatu dira. Orion bisigua, Aian gazta, Zarautzen azoka, Getarian txakolina, eta Zumaian Olagarroa. Publizitate kanpainak egin dira hurbileko publikoari zuzenduta.
 - o Esperientziak:
 - Txakolinaren ibilbidea, Getarian.
 - Flyscheko olagarroa, Zumaian.
 - Bisigua Orio estilora, Orion.
- **Mendi ibilbideak:** eskualdeko ibilbide nabarmenak jasotzen ditu eskualdeko ibilbideen mapak.
- **Sustapena:**
 - o Argitalpenak:
 - Eskualdeko irudi foiletoa.
 - 10 arrazoi Pagoetako Parke Naturalera hurbiltzeko.
 - Ostatuen gida
 - Jatetxeen gida.
 - Mapa gastronomikoa.
 - o Webgunea: kostaldea.eu / Costavasca.org

- **Dinamizaziorako 2018-2021 plana:**
 - o Helburu estrategikoa. Turismoa modu jasangarri batean landuta, eskualdearen garapen sozioekonomikoa indartzea:
 - Urola Kostaren eskualde-irudia indartzea eta zabaltzea.
 - Urtarokotasuna deuseztatzeko ekintzak lantzea.
 - Turismo jasangarri baten aldeko apustua egitea.
 - Gure eskaintza proposamena "familiarizatzea"/ erraztea.
 - Herritarrak kontzientziaztea, turismoaren onurak zabalduz herrietan zehar.
 - Eskualdeko turismo sarea indartzea, elkarlanerako bideak zabalduz eta sustatuz.
 - o Kokapen turistikoa:
 - Gastronomia.
 - Arrantza.
 - Kirola.
 - Geoparkea.
 - Pagoeta.
 - Ibilbideak.
 - Ondarea, tradizioa.
 - Hondartza.
 - o Produktua:
 - Gastronomia.
 - Kultura.
 - Natur baliabideak eta hondartzak.
 - Turismo aktiboa.
 - Galdu ezin ditugun 10 txokoak.
 - Deskonektatzeko joan-etorriak.

Basquetour turismorako euskal agentzia (Eusko Jaurlaritza) eta Foru Aldundiko turismo departamentuarekin lankidetzan hainbat programa ditu martxan eta haiek antolatutako ekintzetan parte hartzen du. Diru-laguntzak jasotzen ditu erakunde hauetatik baita.

- Euskadi gastronomika.
- Surfing Euskadi.
- Euskal kostaldea.
- Kosta Gipuzkoa.
- Familia turismoa.
- Kalitateko programak sektore publiko nahiz pribatuarentzat: jardunbide egokiak (SICTED), Ekolabel, IKT (informazio eta komunikazio teknologiak)...
- Prestakuntza sektore publiko eta pribatuari zuzenduta: Anfitriones programa.
- Turismoko azoketan presentzia: Fitur, Sevatur, Expovacaciones, Intur...
- Eskualdeko baliabideak ezagutzeko bisitak (prentsa eta profesionalak).
- Publizitate kanpainak.

- San Sebastian Region turismo bulegoan eskualdeko presentzia.

Era berean, eskualdeko jarduera turistikoen esperientziak elkartrukatzeko foroa da eskualdeko turismo mahaia.

Datuak:

Urola Kostan ere bisitarien kopurua hazi egin da azken urteetan. 2017an, ordea, bisitari kopurua %-3,90 murriztu da. Aia, Orio, Zarautz, Getaria eta Zumaiako udalerriek osatzen dute Urola Kosta eskualdea.

	Zumaia	Getaria	Zarautz	Orio	Aia	UROLA KOSTA
2012						68.820
2013	30.487	23.574	26.930	9.994		90.985
2014	39.038	32.057	35.781	10.112		116.988
2015	41.244	37.578	43.386	11.771		133.979
2016	48.691	45.044	46.321	11.946		152.002
2017	43.531	45.571	46.158	10.589		145.849

Taula 1. Urola Kostako bisitariak. Jatorria: Zumaiako Turismo Bulegoa.

2012-2017 urteen bitartean, hau izan da emakumezko eta gizonezkoen arteko banaketa Zumaiako bisitarien artean:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
EMAKUMEZKOAK	13.607	17.076	21.585	22.734	26.660	23.700
GIZONEZKOAK	11.726	13.411	17.453	18.510	22.031	19.831
GUZTIRA	25.333	30.487	39.038	41.244	48.691	43.531

Taula 2. Bisitariak, emakumezkoak eta gizonezkoak. 2012-2013. Jatorria: Zumaiako Turismo Bulegoa.

2017. urtean, hau izan da bisitari kopurua biztanleko Zumaia eta eskualdeko udalerritan:

Udalerria	Biztanle kopurua	Bisitari kopurua	Bisitari biztanleko
Zumaia		43.531	4,36
Deba	5.502	30.377	5,52
Mutriku	5.375	12.191	2,27
Getaria		45.571	16,19
Zarautz	23.118	46.158	2,00
Orio	5.857	10.589	1,81

Taula 3. Zumaia eta inguruko udalerriek jasotzen duten bisitari kopurua biztanleko, 2017. Urtean.

- **Zumaia Urola Ekimenean (Zumaia – Zestoa – Aizarnazabal – Azpeitia – Azkoitia – Beizama – Errezil)**

2002. urteaz geroztik, Urola bailarako zazpi udalerrik garapen turistikoko proiektu honetan parte hartzen dute, ondare naturala, ondare historiko artistikoa eta ondare kulturala balioesteko. Web orria: www.urolaturismoa.eus

Hauek dira Urolako proiektu nagusiak:

- **"5 Geltoki"**, familia turismoari zuzendutako produktu turistikoa da. Bailarako bost museo nagusiak ardatz direla, berariaz familiei zuzendutako produktua artikulatu da. Museoak bisitatuta, eskualde osa bisitatzea iradokitzen du,.
- **"Urola Gustagarri"**, "bertakoari" balioa emateko proiektu gastronomikoa. Zer da bertakoa? Bertako produktuak, ekoizleak, sukaldariak, jatetxeak, tabernak, sukaldaritza, azokak, etab.
- **"Ignaziotar lurraldea"** produktu turistikoa, Loiolako Ignaziok egindako erromesaldiaren berri emateaz gain, bere bizitza eta lurraldea ezagutarazi nahi ditu.
- www.urolaturismo.eus webguneak turistikoa ahalik eta xehetasun gehienekin azaltzen du bailarako baliabideak eta eskaintza.
- **Beste euskarri turistikoa batzuk:** mapak eta liburuxkak.

Hauek dira Bailarako eskaintza nabarmenak:

- o **Bisitak gune turistikoetara**, Loiolako santutegia, Tren museora, Ekainberrira, Lili jauregira eta Algorri Interpretazio Zentrora, "Bost Geltoki" ekimenaren bidez.
- o **Monumentuak eta altxorrak** ezagutzeko aukera.
- o **Mendi ibilbideen sarea**, homologatutako hainbat ibilbide proposatzen ditu.
- o **Ignaziotar lurraldea** ezagutzeko aukera. Loiolako Ignaziok egin zuen erromesaldiaren euskal ibilbidea egiteko aukera ematen du, "Ignaziotar bidea" proiektuan. Lurralde honen barruan, "Hiru tenpluen ibilbidea" ere egin daiteke.
- o **Esperientzia turistikoa edota bisita gidatuak:** "Lurrun tren", "Ekain abentura", "Agur Lili", "Touring eskualdean", "Gure baserriak", "Flyscharen ibilbidea", "Zu ere pilotari, Azkoitian", "Sastarrain", eta beste hainbat bisita gidatu.
- o **Bertako gastronomia produktuen eta jatetxeen sustapena**, "Urola Gustagarri" ekimenaren bidez, "Pintxo Tour" eta "Gure baserriak" esperientzien bidez, eta webgunean bertako jatetxeei buruz ematen den informazioaren bidez.

Zumaiaiko Udala

Zumaiaiko Turismo sailak lankidetzan estuan dihardu "Iraurgi berritzen" agentziarekin eta udaletako teknikariek, eta Urola ekimeneko proiektu eta eskaintza hauetan parte hartzen du: "Bost geltoki", "www.urolaturismo.eus" webgunea eta beste euskarri turistiko batzuen argitalpena, mendi ibilbideen sarea, esperientzia turistikoak eta bisita gidatuak.

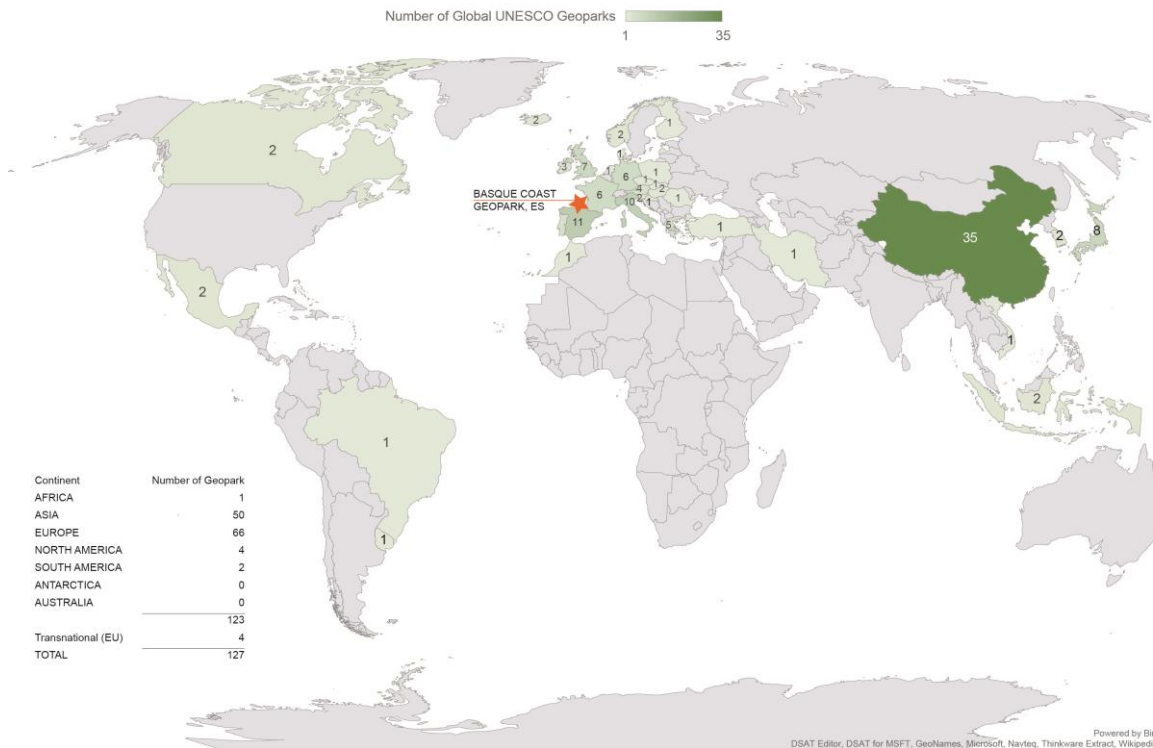
Urola ekimena osatzeko, urtean hiruzpalau aldiz biltzen da teknikari taldea, eta bilera horietan erabakitzen dituzte zer ekintza eta proiektu egingo diren urtero eta nola gauzatuko diren.

c. Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea

Zumaia, Deba eta Mutriko udalerriek osatzen dute Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea, eta Europako eta Munduko Geoparkeen Sareko kide da, 2010. urteaz geroztik. Hiru udalerriez aparte, bazkide dira Gipuzkoako Foru Aldundia, Eusko Jaurilaritza, UNESCO Etxea, Aranzadi Zientzia Elkarte, Debemen, Urkome, Debegesa eta Urola Kostako Mankomunitatea. Horrekin batera, Geogarapen Elkarteak lankidetzarako hitzarmen bat du UPV-EHUko Zientzia eta Teknologia Fakultatearekin.

GLOBAL UNESCO GEOPARKS BY COUNTRY (2018)

Irudia 10. Zumaia, Unescoren munduko Geoparkeen mapan.

Geogarapen Elkarteak kudeatzen du Euskal Kostaldeko Geoparkea eta elkartearen estatutueta jasotako helburu⁹ hauek ditu:

- Lurraldearen garapen iraunkorra eta orekatua, lurralde horretako balio geologikoak, naturalak eta kulturalak babestuta bereziki, lurraldean bizi diren pertsonentzako mesedegarri diren ekintzak garatuz eta jarduerak abian jarritz.
 - Lurraldearen ondare naturala babestea eta zaintzea, garrantzi berezia emanez ondare geologikoari, baita baliabide gisa balioa ematea ere, lurralde horretako herritarren garapen ekonomikoa eta soziala lortzea helburu izanik.
 - Lurraldean lurreko zientziak, natura zientziak eta ingurumen zientziak sustatzea ikerketaren esparruan, hezkuntza arautuan eta arautu gabeen eta hedapenaren eremuan.
 - Ondare kulturalari balioa ematea eta hura dinamizatzea, berreskuratzea eta hedatzea.
 - Ondare kultural material eta immaterialaren alorreko jarduerak sustatzea eta egitea (tradizioak, ohiturak, lanbideak, ahozko memoria, sormen artistikoa, etab.), eta lehentasuna ematea ondare geologikoarekin, paleontologikoarekin eta arkeologikoarekin lotura handiena duten jarduerari.
 - Ingurumen-arloko hezkuntza sustatzea, lurraldearen berezko balioak kontuan hartuz.
 - Natura-turismoa sustatzea haren balio geologikoak kontuan hartuta, eta kultura-turismoa sustatzea, iraunkortasun-esparruaren barruan.
 - Turismo-kultura eta lurraldearen eskaintza hobetzea.
 - Geoparkeen helbururekin bateragarriak diren jarduera ekonomikoak dinamizatzea, eta bereziki, tokiko produktuen ekimenak babestea.
- Eta beste erakunde batzuekin lankidetzan jarduteko ekintzak sustatzea eta egitea, hau da, elkartearen helburuak sustatzen lagun dezaketen ekintzak.

Proiektu hau aurrera eramateko, Geogarapen Elkarteak 4 urterako **Ekintza Plana du, 2016-2020 Plan Estrategikoaren bost lan ildo jarraitzen ditu:**

- Zientzia, hezkuntza eta kultura;
- Lurraldea eta kontserbazioa;
- Geoturismoa; Gestio eta komunikazioa; eta,
- Garapena eta jasangarritasuna.

⁹ https://geoparkea.eus/eu/geogarapen-euskal-kostaldeko-geoparkearen-kudeaketarako-elkartea?lang_code=eu

Irdia 11. Euskal Kostaldeko Unescoren munduko Geoparkea. Liburuxka turistikoa.

Euskal Kostaldeko Geoparkean antolatzen diren 15 bisita gidatu turistikoen artean, bederatzi Zumaian egiten dira: irteera geologikoa, Algorri bisita gidatua, *Flysch*a begirada batean, Zumaia Debara itsasontziz, Debatik Zumaia itsasontziz, *Flysch*aren ibilbidea, marearteko zabalgunea, *Flysch*eko olagarroa eta Enigma bizia.

2017. urtean, 14.000 bisitari izan dira Euskal Kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkeko bisita gidatuetan. 2016an, bisita gidatuetan 11.054 bisitari parte hartu zuten, aurreko urtean baino %50 gehiago (7.348 bisitari 2015ean).

2017an, 86.093 bisitari pasa dira Euskal Kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkean osatzen duten hiru udalerrietatik, aurreko urtean baino **%-5,88 gutxiago**.

Udalerria/urtea	2016	2017	% aldea
ZUMAIA	48.691	43.531	-10,60
Emakumezkoak	26.660	23.700	-11,10
Gizonezkoak	22.031	19.831	-9,96
DEBA	30.383	30.371	-0,04
Emakumezkoak	14.970	15.472	+3,35
Gizonezkoak	15.413	14.899	-3,33
MUTRIKU	12.398	12.191	-1,67
Emakumezkoak	6.490	6.355	-2,08
Gizonezkoak	5.908	5.836	-1,22
GEOPARKEA	91.472	86.093	-5,8
Emakumezkoak	48.120	45.527	-5,39
Gizonezkoak	43.352	40.566	-6,42

Taulara 4. Euskal Kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkeko udalerrietako bisitariak. Jatorria: Zumaiaiko Turismo Bulegoa.

Geoparkea ezagutzeko ekintza ezagunena da bisita gidatuen, baina abian dira beste proiektu hauek ere:

- **Geo ibilbideak.** Geoparkea eta Biotopoa ezagutzeko homologatutako ibilbideak erabiltzea bultzatzen du. Horretarako, mapak egin dira eta interpretazio panelak jarri dira ibilbideetan dauden "interes guneeetan".
- **"Geoparke-zaleak" eta "geo-eskolak".** Sektore pribatua eta hezkuntza arloa (ikastetxeak) Geoparkearen garapenean inplikatzeko sareak dira. Haiek konpromiso batzuk hartzen dituzte Geoparkearekin, eta horren truke, beraiekin lankidetzat estuan lan egiten da eta sustapen bereziak egiten zaizkie.
- **Ikerketak arlo zientifikoan.** Geoparkeak hitzarmenak egin ditu, besteak beste, EHU-UPVrekin, Zaragozako Unibertsitatearekin eta Aranzadirekin, Geoparkarentzat interesa duten gaien gaineko ikerketa zientifikoak egin ditzaten.
- **Ingurumen ekintzak boluntarioekin.** Urtero ekintza puntualak antolatzen dira boluntarioekin ingurumena zaintzeko eta balioan jartzeko; adibidez, itsaslabarrak garbitzeko ekimena, zuhaitzak landatzeko ekimena, etab.
- **Euskadiko Geodibertsitate jardunaldien** edizio batzuk antolatu ditu Geoparkeak, eta hemendik aurrerakoak antolatzeko aukerak ditu.
- **Geo-Talks.** Zientzia, kultura, umorea eta musika ustartzen dituen apustu berritzailea da. Lehen edizioa Donostian egin zen "Olatu Talka" ekimenaren barnean. Zientzialariek eta artistek zenbait ekintza egin zituzten, eta, besteak beste, hitzaldi laburrak eman zituzten, Euskal Kostaldeko Geoparkearen balioak ikuspegi ezberdinetatik aztertzeko. Bigarren edizioa Geoparkean bertan egiteko asmoa dago.

Horrez gainera, gogotsu parte hartzen du **Europako eta Munduko Geoparkeen sareek antolatzen dituzten ekintzetan** (bilkuretan, kongresuetan, hitzaldietan, etab.)

Urtero Europako Geoparkeen Sarearen "**Geoparkeen Astea**" ospatzen da Euskal kostaldeko UNESCO Geoparkean. Maiatzaren 26tik ekainaren 3ra egingo da 2018. urtekoa, eta hainbat hitzaldi, doako bisita gidatu, marrazki lehiaketa eta kanpo ekintza hartuko ditu.

d. Zumaia

i. Zumaiaiko turismo saila

2002. urtean, Zumaiaiko Udalak lehen aldiz kontratatu zuen turismo teknikari bat, eta urte horretako uztailean zabaldu zuen Kantauri plazako turismo bulegoa. Horrela, turismoa indartzeko eta garatzeko apustu sendo bati ekin zion. Neurri horiek hartu aurretik, Aste Santu eta udaran soilik zabalitzen zen turismo bulegoa, aldizkako kontratazioak egiten ziren, eta ez zuen egitura eta antolamendu egonkorrik.

Turismoko, merkataritzako eta ostalaritzako gaiak lantzen ditu Turismo sailak, eta Zumaiaiko Udal Turismo Bulegoan du egoitza. Bi funtzio nagusi betetzen ditu:

1. Harrera zerbitzua: turismo bulegoan sartu eta mostradore atzean ematen den zerbitzua da. Harrera azkarra eta harrera pertsonalizatua bereizten dira, autozerbitzu gunearekin batera. Zumaiaara datozen bisitariari harrera ematea, informazioa ematea eta zerbitzu turistikoak eskaintzeko nahiz oporraldietarako edo aisialdirako lekuak aukeratzen ari diren bisitariari informazioa eta zerbitzu turistikoak eskaintzea du helburu.

Horrez gain, Zumaiaiko eta eskualdeko biztanleei zuzendutako beste zerbitzu batzuk ere eskaintzen ditu, udal zerbitzuei laguntzeko batzuk, eta herriko hainbat elkarteren produktu edo zerbitzuak saltzeko, beste batzuk.

Harrera zerbitzuaren ordutegia oso zabala da, urte guztian zehar zabalik dago eta bi sasoi bereizten dira:

NEGUKO ORDUTEGIA: 10:00 - 14:00 // 16:00 - 19:00

Igande arratsaldeak eta astelehenak itxita.

UDAKO ORDUTEGIA: 10:00 - 14:00 // 16:00 - 20:00

Egunero zabalik, ekainaren 15etik irailaren 15era arte.

2. Dinamizazioa: turismoaren arloan herrirako estrategia egokiak finkatzea eta proiektuak antolatzea, betetzea eta jarraipena ematea da atal honen eginkizun nagusia.

2002. urtean, turismo teknikariaren lanpostuaren sorrerarekin, turismoa dinamizatzeko aro bati ekin zitzaion. Hainbat baliabide zeuden herrian, museoak (pribatuak), parrokia,

ibaia zeharkatzen zuen txalupa bat, natur baliabide garrantzitsuak, flyscha eta ondare geologiko aparta.

Ordura arte, turismoaren sustapena liburuxken bidez egiten zen soilik, eta, ordutik aurrera, herriko eskaintza egituratzen hasi ziren. Zerbait ezberdina eta bereizgarria sortu nahi zuten. Horrela, 2002ko uztailan hasi eta abendura bitartean, lehen bisita gidatuak antolatu ziren lankidetzaren eredu publiko-pribatu berritzaile baten bidez: bezeroarentzat salneurri erakargarria izango zuen bisita gidatuen eskaintza sortu zen banakakoentzat urte guztian zehar. Egun eta ordu jakinetan egiten zen eskaintza, finantzaketa publikoarekin lagunduta. Lehen bisita haiek ondorengoak izan ziren:

- > Zumaia (kulturala): Beobide eskultorearen museo-etxea, San Pedro parrokia, Urola ibaian zehar itsasontziz paseatu ondoren, Ignazio Zuloaga margolariaren museo-etxera bisita.
- > Algorri – Itzurun: bisita geologikoa.
- > Zumaia-Deba-Zumaia (kostaldean zehar trekkina): baserri giroa, marearteko zabalgunea, geologia eta paisaia. Debatik Zumaia buelta trenez.

Lehen urte hartan 27 bisita gidatu programatu ziren eta haietatik 17 burutu ziren, gainontzekoak eguraldi txarreatatik edo parte hartzaile faltagatik bertan behera utzi ziren. 17 bisita gidatu horietan 218 pertsonak hartu zuten parte.

Bista gidatuen arrakastaren ondorioz, Deba eta Mutrikuko udalekin Geoparkeko proiektua gauzatu zen. Orduz geroztik, hasieran finkatutako ereduarekin jarraitu da, eta 2017an, guztira, 1200 bisita gidatu programatu dira eta 18.000 pertsonak hartu dute parte.

Bisita gidatuen eskaintzatik Geoparkera:

2003an martxotik urrira arte zabaldu zen eskaintza. Urola kostatik, bisita gehiago sortu ziren eta sustapena ere eskualde osoan egin zen.

Enpresa pribatuak taldeentzat bisita gidatuak eta antzeko ekintzak eskaintzen hasi ziren.

2005 urtera arte, bisitak indartzen joan ziren. Urte horretan Algorri Interpretazio zentroa zabaldu zen. Natura eta geologiaren dibulgaziorako ekipamendu berri horrekin eta bisita gidatuen eskaintzarekin, Zumaia geoturismorako gune garrantzitsuenetako bat da orduz geroztik. Prentsan izandako oihartzuna onuragarri izan zen bisita gidatuen kopurua handitzeko.

2006an, inbertsio pribatuari esker, Deba eta Zumaia arteko kostaldeaz itsasotik gozatzeko aukera eman zen, bisita gidatuen bidez. Orduan ekin zitzaion Debako Udalarekin dagoen elkarlanari.

2007an, Mutrikuko Nautilus interpretazio zentroa ireki zen, bertako geologiari eta, batez ere, Jesus Narvaez-en fosil bildumari eskainia.

2008 urtean, "Flyscharen ibilbidea" proiektua sortu zuten Zumaia, Deba eta Mutrikuko udalek. Hiru udalen arteko lehen hitzarmena izan zen. Geoturismoko 100 bisita gidatu programatu ziren hiru herrietan, www.flysch.com webgunea sortu zen, eta sustapenerako argitalpen bateratuak egin ziren. Hiru herriak txalupaz lotzen zituen bisita gidatua sortu zen "flyscharen ibilbidea" izenarekin. Algorri eta Nautilus zentroa ere barne hartzen zituen bisita honek. Urte horretan, 5.200 parte-hartzaile izan genituen bisita gidatuetan.

2009an, bisiten kopurua eta barietatea handitu zen, 150 bisitako egutegia osatu arte, martxotik azarora. www.flysch.com (gaur egun www.geoparkea.eus) webgunean erreserbak eta ordainketak on-line egiteko sistema bat ezarri zen. Aurrerapauso garrantzitsua izan zen turistek bulegoetatik pasa gabe bisiten erosketak ordenagailuz edo mugikorretik egiteko aukera izatea.

2009an, biotopo babestuaren izendapena eskuratu zen Zumaia eta Deba arteko kostarentzat. Hori ere onuragarria izan da Algorri zentroko bisitarien kopurua igotzeko eta bisita gidatuen eskaria handitzeko.

Hiru udalek, turismoa garatzeko hitzarmena izenpetzeaz gain, geologian, zientzia eta ingurumenean, kulturean, euskaran eta herritarren partaidetzan oinarritutako lurralde garapenerako Geoparkeko proiektua martxan jartzea erabaki zuten.

2010ean, prestaketa lan azkar eta saiaturia egin ondoren, Geoparkeko sarean sartzeko hautagaitza aurkeztu zen. 2011-2014 ekintza plan bat aurkeztu zen. Debegesa, Debabarrena eskualdeko garapen agentziako turismo saileko zerbitzua, kontratatatu ziren prestaketa hori guztia egiteko.

2010. urtean, 200 bisita programatu ziren. Turismoko Euskadi saria irabazi zuen "Flyscharen Ibilbidea" proiektuak. Geoparkeko hautagaitza aurkeztea erabakigarria izan zen saria eskuratzeko.

Gaur egun, Geoparkeko proiektuaren estrategia jarraitzen du Udalak, eta elkarrizketetan jasotako iritziek diote herritarrek begi onez ikusten dutela eredu hau.

Zumaiaiko Udaleko lau teknikariek hartzen dute parte: kultura, euskara, ingurumen eta turismoko teknikariek. Zuzendaritza batzordeko kide da Zumaiaiko alkatea.

Bistakoa da dinamizazio lanaren garrantzia. Zumaia eskaintza singularra edo berezia du gaur egun, eskaintza bideratua duelako eta Udalak inbertsioak eta apustu garbiak egin dituelako. Ondorioz, turista eta bisitari profil konkretu batzuentzat erakargarri da Zumaia, eta beste batzuentzat ez da hain erakargarria. Ahalegin handia egin da Geoparkeen sareko kide izateko. Bideratutako estrategia baten ondorioz lortu da hori, dinamizazio lan sakon baten ondorioz, alegia.

Horrez gainera, bertako orografia kontuan izanda, Urola bailararekin lankidetzan dihardugu 2002. urteaz geroztik. Bestalde, urte horretatik bertatik hasita, lan handia egiten da Urola Kosta eskualdeko kideekin, eskualdeko turismoa dinamizatzeko. Hori guztia zehazteko atal bat du dokumentu honek.

2003ko abenduaz geroztik, Euskadiko turismo bulegoen Itourbask sareko kide da Zumaiaiko turismo bulegoa.

Turismo bulegoak kalitate sistema bat barneratu zuen 2008 urtean, eta urtero Q kalitate ziurtagiria berritzen da, ikuskaritzak pasa ondoren.

Bi zerbitzuak (harrera eta dinamizazioa) betetzeko, **hiru langile** ditu urte guztian:

- *Turismo teknikaria*: sail guztiaren ardura du eta dinamizazio lana egiten du.
- *Bi turismo teknikari laguntzaile*: harrera zerbitzua bete eta dinamizazioan laguntzen dute.
- *Udako langileak*: Harrera zerbitzua soilik betetzen dute uda garaian, turismo bulegoan eta Amaia Udalaren plazako informazio puntuan.

Hauk dira langileen zereginak:

- Harrera zerbitzu osoa betetzea:
 - Bulegoan bertan, emailez, telefonoz eta beste bide batzuetatik jasotako informazio eskaerak hartzea.
 - Astero Itourbask programan datuak sartzeko eta urteko estatistikak egitea.
 - Astero biltegiko estokaren kontrola egitea eta falta diren produktuak eskatzea.
 - Liburuxkak eta gainerako euskarriak eguneratzea.
 - Web orriak eguneratzea (www.zumaia.eus/turismoa, www.costavasca.org, www.urolaturismo.eus, etab.).
- Geoparkeko bisita gidatuak kudeatzea:
 - Bisita bat egingo den ala ez erabakitzea.
 - Kantzelazioen kasuan, abisuak eta diru itzulketak kudeatzea.
 - Hileroko bisiten likidazioa egitea.
 - Urte bukaerako bisita gidatuen likidazioa eta balorazioa egitea.
 - Bisita berriak proposatzea edo daudenak hobetzea.
 - Geoparkeko web orrirako hobekuntza proposamenak egitea eta edukien jarraipena egitea.
- Kalitate sistema kudeatzea:
 - Informazioa eta harrerako atalaren jarraipena egitea.
 - Azpiegitura eta mantenuko atalaren jarraipena egitea.
 - Hornikuntza eta marketin atalaren jarraipena egitea.
 - Urteko txostenaren zirriborroa prestatzea, datu eta estatistikekin.
 - Marketin planaren zirriborroa prestatzea.
 - Prestakuntza proposamena egitea.
 - Urteko auditoriarako prestatzea.
- Turismo saileko arduradunaren zuzendaritza zereginak:
 - Turismo batzordeetan parte hartzea eta bertako erabakiak bideratzea.
 - Kalitate sistemak finkatutako helburuak, adierazleak eta hobekuntza ekintzak bideratzea eta betetzen direla gainbegiratzea.
 - Bulegoaren funtzionamendu egokirako langile-egutegiak egitea.

- Turismo sailaren urteko aurrekontua kudeatzea eta diru laguntzak eskatu eta zuritzea.
 - Turismo Sailaren jarduera guztien urteko memoria egitea.
 - Urtean zehar egin beharreko ekintzak nahiz haien maiztasuna zehatzea eta jasotzea.
 - Zumaiaiko sektore turistikoa harremanak sustatzea eta jarraipena egitea.
 - Zumaiaiko merkataritza bultzatzea.
 - Eskualdeko bileretara joatea, proiektuei jarraipena egitea (Urola Kostakoak, Urola Ekimenekoak nahiz Geoparkekoak), eta egiten diren sustapen kanpainen parte hartzea.
 - Hornitzaileekin harremanetan egotea eta haiekin bilerak egitea, proiektu guztien berri emateko eta haien ekarpenak eta iradokizunak jasotzeko.
 - Bulegoko zerbitzuak emateko behar diren euskarri guztien jarraipena egitea eta gainbegiratzea, urteko aurrekontuetan aurreikusitako baliabideen arabera eta urte osorako stock nahikoa izateko moduan.
 - Turismo saileko gaien bilera-deialdi guztietan parte hartzea eta haiei jarraipena ematea.
 - Eskualdean eta Zumaian interes turistikoa duten proiektuak proposatzea eta garatzea. Produktuak sortzea.
 - Informazioa eta aholkularitza eskaintzea Zumaiaiko turismoaren, ostalaritzaren eta merkataritzaren sektoreko profesionaleri.
- Beste ekintza batzuk:
 - **Erromesen aterpea.** Urtetik urtera gero eta arrakasta handiagoa izaten ari da aterpearen zerbitzua, eta, ondorioz, urtero denboraldia luzatzen ari da azken urteetan. Kudeaketa, gaur egun, "Donejakue Bidearen Lagunen Elkartearen" bitartez egiten da.
 - **Olarro Eguna.** Turismo Bulegoa da Olarro Egunaren antolatzailea. Zumaiaiko hainbat elkarte boluntarioren lankidetzan koordinatzen du, udaleko beste sail batzuen laguntzarekin.
 - **Industria eta Itsas ondarea ezagutaraztea eta balioan jartzea.** Zumaiairen iraganeko jardura nabarmenek herriari eman dioten ondarea interpretatu eta balioan jartzeko asmoa du Turismo sailak aspaldidanik. Beti dago, alde horretatik, herriko elkarteekin eta ekimenekin lankidetzan jarduteko prest.
 - **Kultura ondarea eta ondare ukiezina ezagutaraztea eta balioan jartzea.** Ekimen askotan parte hartzen da, lankidetzan, bertan ditugun baliabideak ezagutarazteko. Horrez gainera, bisita gidatu berri bat sortu da euskara eta euskal kultura ezagutarazteko: "Enigma bizia". Geoparkean salduko dira txartelak.
 - **Seinalizazio turistikoa.** Zumaiaira iristen diren turistek eta bisitariak seinale egokiak behar dituzte ikusi nahi dituzten lekuetara joateko eta leku horien berri izateko.
 - **Autokarabanentzako gunea.** Azken urteetan proiektua etenda dago kokaleku hobeak aurkitu bitartean, baina eskaera handia izaten jarraitzen dugu.

Kanpinaz gain, gutxieneko zerbitzuak eskaintzen dituen gune bat eskatzen dute autokarabanekek Zumaian.

- **Informazio puntua abuztuan.** Udan asko igotzen da Zumaian turisten eta bisiten kopurua, eta, abuztuan, "informazio puntu" bat zabaltzen da Amaia plazan, haiei arreta hobea emateko.
- **Flysch Trail eta Euskal Kosta Kroa** kirol ekintza garrantzitsuetan parte hartzen da. Argitalpenak osatzen eta antolaketaren beste atal batzuetan laguntzen da (gehigarriak lantzen, informazioa turistikoa banatzen, etab.)

ii. Herriaren profila¹⁰: Zumaia

Irudia 12. Zumaia udalerriaren profila.

¹⁰ Gipuzkoako Foru Aldundiko datuak, 2016ko abenduaren 31n

2017. urtearen amaieran, Zumaia 9.979 biztanle zituen. Horietatik, 5.026 emakumezkoak eta 4.953 gizonezkoak ziren. Jatorriari dagokionez, 5.176 dira Zumaian jaiotakoak, 1.094 eskualdekoak, 1.569 Gipuzkoakoak, beste 286 EAE-koak, eta 1.854 beste lurralde batzuetakoak. Hezkuntza aldetik, 1.473 pertsonak dituzte unibertsitate ikasketak, 2.924 pertsonak bigarren hezkuntzako mailakoak edota lanbide heziketakoak, 1.712 pertsonak lehen hezkuntzako ikasketak. Hezkuntza titulurik gabeko 3.837 pertsona daude, eta alfabetatu gabeko 33 pertsona.

Udalerririk 1.076 hektareako azalera du eta 905,11 bizt/km²-ko biztanleria dentsitatea. 65 urtetik gorakoak %7,81 dira, eta langabezia daudenak %13,9.

Biztanleko BPGa 35.742 €-koa da, eta 18 urtetik gorako errenta 17.954 €-koa da. Jarduera ekonomikoan, BEG datuei begiratuta, industriak %49 eta zerbitzuak %36,5eko portzentajeak erakusten dituzte. Enpleguari dagokionez, 3.571 kontratu sinatu dira.

Euskaraz daki biztanleen %71,54k.

iii. Bertako klima eta mareak

Klima¹¹. Zumaiaiko klima ozeanikoa da. Kantauri itsasoaren hurbiltasunaren eraginez, neguko laztasunak leundu egiten dira, eta udaldiak, berriz, ez dira beroegiak izaten. Haizeak hezeak dira; hodeiak ugariak eta euriak, berriz, sarriak.

Urteko batez besteko tenperatura 13 gradukoa da. Abuztua izaten da hilik beroena, eta urtarrila, aldiz, hotzena. Izozteak ez dira ugari izaten urtean zehar —akaso bost egunetan egin dezake izotza goizaldeko lehen orduetan—, ezta tenperatura altuegiko egunak ere: uda partean tenperatura nekez iristen da 30 gradura, eta gehienez jota ere, hamar aldiz baino ez da 35era heltzen.

Euri-garaia udazkena izaten da, 2.000 l/m² baino zertxobait gutxiagoko maximoekin eta 1.500 l/m²-ko batez bestekoarekin. Uda hasiera izaten da garairik lehorrena eskualde honetan.

Jeneralean haizeak iparraldekoak izaten dira; hegoaldekoak jotzen dutenak urriagoak izaten dira. Haize boladarik indartsuenek udazken eta neguaren bukaeran jotzen dute, batzuetan 80 km/h-ko abiaduraz. Ekaitz gogorak Ipar Itsasoan eta Britainiar uharteetan zentratzen direnean, ipar-mendebaldekoak datozen eta 140 km/h-ko abiadura har dezaketen haize zakarrak sartzen dira. Zenbait kasutan, udaldian bereziki, mendebaldeko haize horiek galerna bihurtzen dira, batez ere tenperatura altuko egunetan.

Mendebal eta ipar-haizeek jotzen dutenean izaten da garairik hezeena. Atlantikotik datozen haize horiek Kantauri itsasoko kostalde ondoko mendikatera hurbiltzen direnean, altxatu eta hoztu egiten dira, euria sorraraziz.

Ipar-ekialde, ekialde eta hegoaldeko haizeen eraginez, aldiz, giroa lehortu egiten da. Lehen biek aire kontinental, lehorra eta hotza ekartzen dute; horrelakotan, zeru oskarbiak egoten dira, eta negu parteko gauetan izotza ere egin dezake.

¹¹ Iturria: Zumaiaiko Turismo webgunea

100 km/h-ko abiaduraraino hel daitekeen hego haize lehorra eta beroak hezetasuna ehuneko 30 edo 40ra jaitsarazten du, eta tenperatura, berriz, 35 gradu ingurura igorarazten du udan.

Mareak. Eguzkia eta ilargiaren indarra dela eta itsasoaren mailak gora eta behera egiten du egunero. Ilbetea eta ilberria denean, lurra, ilargia eta eguzkia lerrotaturik daude eta marea biziak izaten dira orduan. Astroen indarrak gehitzen direnez, itsasgora eta itsasbeherak handiagoak dira. Egunean zehar 4 marea daude, bi itsasgora eta bi itsasbehera, bakoitza sei orduko tartearekin.

Zumaian, UTC edo GMT orduari, udako ordutegian, bi ordu gehitu behar zaizkio eta, neguko ordutegian, ordubete gehiago.

iv. Gune metropolitanoa/hiri-eskualdea

- Kokapena eta mugikortasuna

Irdia 13. Zumaia kokapena eskualdean, hiriburuen erreferentziarekin.

Zumaia bi komunikazio ardatz garrantzitsuren lotune da: Donostia-Bilbo ardatzarena eta Zumaia-Zumarraga ardatzarena. Aspalditik datorkio lotune izaera, Urolako trenbideak Donostia-Bilbo linearekin bat egin zuenetik, alegia. Urolako tren desagertu bazen ere, gaur egun lotune garrantzitsu izaten jarraitzen du Zumaia. Zumarraga eta Azkoitia aldetik etortzeko autobusak daude, eta garai batean trenak egiten zuen ibilbide berbera egiten dute.

Donostia eta Bilbo aldetik etortzeko, berriz, trena dago: 40 minutuan Donostiara iristen da, eta maiztasun handia du, ordu erdiro astegunetan —gutxi gorabehera—, eta pixka bat bakanagoa asteburuetan eta jaiegunetan. Horrez gain, autobusak abiatzen dira Zumaiaetik, Donostiara joan eta handik etortzeko, bai errepide nazionaletik, bai autopistaz. Autobusek ere maiztasun handia dute, eta oso komunikazio ona dugu Gipuzkoako hiriburuarekin eta bidean dauden herriekin.

Kotxez, berriz, bi bide nagusi daude Donostia-Bilbo ardatzean: N-634 errepidea eta Bilbo-Behobia A8 autopista. Zumaiaetik Bilbora 45 minutuko bidea dago autopistaz, eta Donostiara, berriz, 25 minutu ingurukoa. AP-1 autopistaren zabaldu zenetik, Gasteizera 50 minututan iristen da.

Zumaia-Zumarraga ardatzean, berriz, Urola haranean gora doan errepidea dago, hamabost minutuan Loiolara eta, hiru ordu laurden eskasean, Zumarragara eramaten duena. Europako eta munduko hiri handiekin lotzen gaituzten aireportuei dagokienez, Hondarribia (35 minutura), Miarritze (45 minutura), Loiu (50 minutura) eta Foronda (50 minutura) daude eskuragarri.

Distantzia handiko trenak ere ez dira urrun geratzen, Bartzelona edo Madrildik etortzeko, Zumarragan dago geltoki hurbilena. Frantziatik, Abiadura Handiko Trenak eta tren arruntek Hendaian eta Irunen dituzte geltokiak, Donostiatik erraz lotuta.

Azkenik, badira, pixka bat urrutiago, Zumaiaekin bestelako lotura berezi edo metaforiko bat duten beste herri batzuk ere, Zumaglia herri italiarra eta Zud Daira sahararra orain gutxi senidetu baitira Zumaiaekin.

- **Ingurune naturala, itsaslabarrak eta hondartzak**

Gipuzkoa mendebaldeko kostaldean dago Zumaia, Urola ibaiaren itsasoratzean. Herria mendi berdez eta itsaso urdinaz inguratuta dago. Itsasoaren indarrak etengabe moldatzen du itsasertza, eta parekorik ez duen labor eta harralde ikusgarriez osaturiko paisaia eratzen du. Geologia-aitxor horrez gain, Bizkaiko Golkoko zenbait eraketa eta ekosistema aipagarri biltzen ditu Zumaia. Esate baterako, Deba eta Zumaia arteko marearteko zabalguneko ikusgarria —Babestutako Biotopoa izendatua— eta Urola itsasadarreko Batasuneko Garrantzizko Lekua.

Urolako itsasadarra. Gipuzkoako kostaren mendebaldean dago, eta Oikia eta Zumaia arteko Urola ibaiaren bokalea hartzen du. Bokalerako bidean, meandroak irudikatzen ditu ibaiak, eskuin aldetik Artadiko mendi-hegalek babestuta; ezkerreko ibaiertzak, berriz, larre, baso eta partzialki urbanizatutako paduraz osaturiko ibar leuna islatzen du.

Zabalera txikikoa izan arren, enklabeak estuarioetako paisaien tankera du, askotariko guneekin: artadi kantauriarretatik ibai-basoko zatietara, txilardi-otadi oromediterraniarretatik sastrakadi halofiloetara, eta dunetako landareditik estuarioko larre gazietara.

Udalak plan berezi baten bidez babesten du ingurune hori, eta Natura 2000 Sarean sartuta dago. Hiru eremu nagusi ditu: Santiagoko dunak eta Padura; Artadi auzoko artadia eta Beduako meandrea eta uharteak.

Deba eta Zumaia bitarteko itsasertzeko Biotopo Babestua. Deba eta Zumaia bitarteko itsasertz babestuak 8 kilometro inguru eta 4.299 hektareako azalera du. Euskal Autonomia Erkidegoko itsasertzeko ekosistema guztien artean geologia, paisaia eta naturaren aldetik oso balio handia duten elementuak ditu Biotopo Babestuak.

Besteak beste, itsasertzeko eremuaren geomorfologia nabarmendu behar da, nazioartean oso berezia delako, baina baita zonaren aldaketa antropogeniko eskasa ere. Interes geologiko aparta du, marearteko zabalgunea oso handia baita. Zabalgune hori flysch tertziarioko materialen higadura bereizgarriak eta Kretazeoaren eta Tertziarioaren arteko trantsizioko tarte oso markatuek sortu dute.

Geologia-aldien arteko trantsizioek, paisaiak eta naturak berak, Biotopo Babestu izendatzeko baldintzak betetzen ditu, hau da, berezitasuna, bakantasuna, edertasun ikusgarria eta zientziaren aldetik nazioarte-mailan interes nabarmena duten formazioak izatea.

Itsaslabarrak eta marearteko zabalgunea. Zumaiako Itzurun hondartzatik Debaraino, formazio geologiko ikusgarriak ditugu: geruza bertikalak itsasoaren gainean, paisaia magiko eta paregabeak. Mareak labarren behealdetik atzera egiten duenean, urradura plataforma handia geratzen da agerian, itsasoaren etengabeko higaduraren lekuko, eta bizitza modu ugariaren jagole.

Beste bi hondartzak bezain ezaguna ez den arren, flysch horietan bertan, baina gordeago eta atzerago, Algorri izeneko hondartza dago. Hondar gutxi eta haitz ugari txokoa da, eta urez estaltzen da marea igotzen denean.

Itzurun hondartza. Harea gorrixka eta xehea du Itzurun hondartzak, 270 metroko luzera eta, batez beste, 75 metroko zabalera du. Gipuzkoako kostaldeko gunerik ikusgarrienetako batean dago. Itsaslabar malkartsuak ditu ondoan, eta 150 metroko luzera duten kareharrizko pareta bertikalek zur eta lur uzten dituzte bisitariak. Flysch izeneko fenomeno geologikoaren ondorio dira, mende askotan itsasoak eragindako higaduraren emaitza, alegia.

Itsaslabar ederren artean, Zumaiako erdigunetik oso gertu dago. Hori dela eta, aproposa da uretako kirolak egiteko, hala nola surfa, piraguismoa eta bodyboarda. Bainu zaintza du udako sasoian, eskailera eta arrampak eta instalazio erosoak, dutxak, komun publikoak eta eguzki-oihalak jartzeko gunea, besteak beste. Horrez gain, taberna bat dago hondartzaren alboan eta, metro gutxira, ikuspegi zoragarriak dituen talasoterapia zentro bat.

Santiago hondartza. Zumaiako kanpoaldean dago, Urolaren ibaiaren bokaleko paduren eta Getariara doan N-634 errepidearen artean. Hondartza handia da, 350 metro luze eta 175 metro zabal. Familiarekin edota lagunartean egun pasa joateko leku aparta da. Inguruan gune berdeak daude eta autoa uzteko tokia dago errepidearen ondoan.

Itsasoa bare egon ohi da Santiago hondartzan, baina, tarteka, olatuek astintzen dute. Inguru eder eta lasai horretan hainbat kirol egiteko aukera izango du bisitariak, hala nola windsurfa eta piraguismoa.

Urola itsasadarra.¹² 2014ko martxoan, Urola itsasadarra babesteko eta mantentzeko plan berezia onartu zen. Itsasadarrak 160,3 ha-ko eremua du, Zumaia (%96,4), Getaria (%1,3) eta Zestoa (%2,3) artean. Hauek dira planaren jarduera-ildoak: natura balioak babestea, hobetzea eta lehengoratzeari; natur baliabideen kontserbazioa, hobekuntza eta berreskurapena; paisaia-balioak eta kultura ondarea babestea eta lehengoratzeari;

¹² Urola itsasadarra babesteko eta mantentzeko plan berezia. <https://zumaia.eus/eu/udala/sailak/hiriqaintza-1/ingurumena/behin-behineko-urola-itsasadarraren-plan-berezia>

eta, erabilerak arautzea, ingurumen-informazioa zabaltzea eta sentsibilizazio-lanak egitea.

v. **Jasangarritasuna**¹³

• **Agenda 21**

EAEko 199 udalerrik osatzen dute Udalsarea 21, baita Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza, Nekazaritza eta Arrantza Sailak, Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako Foru Aldundiak, Euskal Udalerrien Elkarteak (EUDEL) eta Ingurumen Jarduketarako Sozietateak (IHOBE) ere. Erakunde multzo honek Euskal Autonomia Erkidegoko maila administratibo guztiak hartzen ditu, eta ahalegin guztiak norabide berean gidatzen ditu: euskal udalerrietan garapen iraunkorra eta eraginkorra lortzera.

Iraunkortasunerako Udalerrien Euskal Sarea 2002ko abenduaren 20an osatu zen, eta Zumaia 2006. urtetik aurrera da sareko kide. Maila administratibo guztiak aintzat hartuz, euskal udalerrietan garapen iraunkorra eta eraginkorra lortu nahi du. Hauek dira Zumaiaiko Tokiko Agenda 21aren¹⁴ tokiko ildo estrategikoak:

- Ingurumena kaltetu gabe, tokiko enplegua sustatzeko garapen ekonomikoa bultzatzea.
- Biztanleriaren ongizatea eta bizi kalitatearen hobekuntza solidarioa sustatuko duen programa osatzea.
- Hiri ingurunearen eta ingurumen zerbitzuen hobekuntza.
- Herriko mugikortasun premiak irizpide jasangarriekin asebetetzea.
- Herritarrekiko komunikazioa eta herritarren sentsibilizazioa eta parte-hartzea hobetzea.
- Bioaniztasuna eta paisaia babestu eta udalerriko gune eta elementu esanguratsuak ezagutaraztea.
- Iraunkortasun (jasangarritasun) irizpideak txertatzea udal kudeaketan.

• **URKOME**

Urola Kostako landa eremuen garapenaren alde egiten duen elkarte da, eta ez du irabazi asmorik. Eskualdeko 11 udalerrri eta eskualdeko nekazaritzako elkarteak ditu kide.

Nekazaritza jarduera eta landa eremuko jarduera ekonomikoak sustatzeko eta landa eremuaren balioak bistartzeko estrategiak egiten ditu.

¹³ Zumaiaiko Tokiko Agenda 21. https://zumaia.eus/eu/udala/sailak/hirigintza-1/ingurumena/agenda-21?set_language=eu

• **Ziurtagiriak**

Zumaian, 2015. Urtean, establezimenduen %1,34k zuen ingurumen ziurtagiria, eta etxebizitzien %66,41ek energia eraginkortasunaren ziurtagiria.

Itzurun hondartzak eta Santiago hondartzak, **ISO14001** Ingurumen Kudeaketaren ziurtagiria dute. Santiago hondartzako zerbitzuen kalitatea hobetzeko lanetan ari dira.

Q ziurtagiria. Turismo Bulegoak Q ziurtagiria du, kalitate oneko zerbitzua emateko helburuarekin. Horretarako, bulegoan informazioa fidagarria ematen da, bertaratzen diren bisitariari arreta ona ematen zaie eta kalitateko jarduerak antolatzen dira.

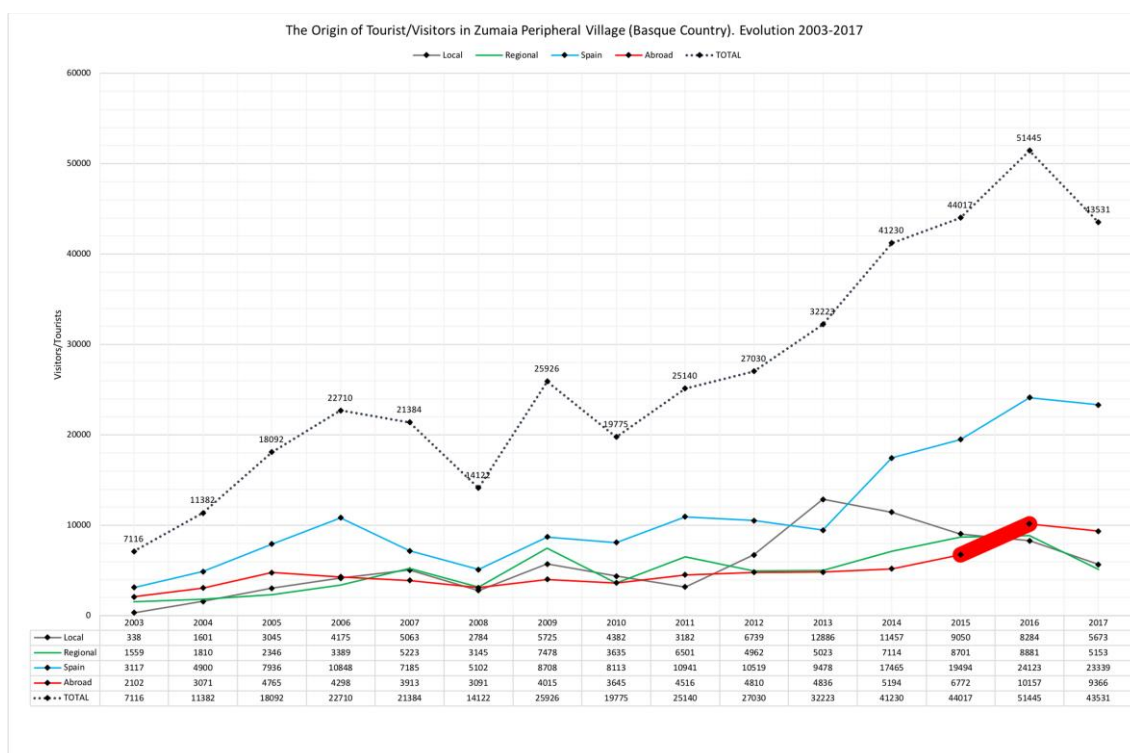

Irudia 14. Zumaiaiko mapa turistikoa.

vi. Diagnosi sozioekonomikoa:

Atal honetan gaur egun Zumaia duen egoera ekonomikoa, politikoa eta soziala azalduko dira, eta baita haien bilakaera historikoa ere.

- Bisitarien eboluzioa

Irdia 15. Bisitarien eboluzioa 2003-2007. Zumaiaiko turismo bulegoan jasotako datuetan oinarrituta.

Zumaiaiko bisitarien eboluzioa bat dator turismoak munduan, erkidegokoan eta eskualdekoan ageri duen joerarekin, eta gora egiten ari da.

Bisitarien guztizko kopuruari begiratuta, 2008ko urtean jaitsiera ikusten da, krisiaren hasierarekin batera gertatutakoa. 2010. urtetik aurrera, Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkearen ibilbide gidatuen eskaintzarekin batera, bisitarien kopurua gora egiten hasi zen.

Grafikoan ikusten da bisitarien kopuruak gora egin duela filmak eta telesailak grabatu diren urteetan, 2014an eta 2016an. Bestalde, eskualdean gertatu den moduan, bisitarien kopurua jaitsi egin da 2017. urtean.

Estatukoak dira Zumaia etortzen diren bisitari gehienak. Nazioarteko bisitarien kopurua nabarmen igo da 2015. eta 2016. urteetan.

- **Etxebizitza eta ostatua**

Etxebizitza. Zumaian, etxebizitzaren %84,64 okupatuta daude eta %15,36a hutsik. Artadi eta Narrondo auzoek eta eraikin sakabanatuak dituzte etxebizitza hutsen proportzio handienak.

ETXEBIZITZA							
						Guztira (etxebizitzak)	4.471
	Gunea	Herrigunea	Artadi	Oikia	Narrondo	Sakabanatua	
	Etxebizitza okupatuak	3.646	18	82	17	16	3.779
	Talde-etxebizitza okupatua	5	0	0	0	0	5
	Etxebizitza hutsak	621	16	21	12	17	687
		4.272	34	103	29	33	

Taulara 5. Zumaia etxebizitza kopurua eta egoera ¹⁵(2016/12/31, GFA).

OSTATUA ¹⁶ ZUMAIAN							
						Guztira (oheak)	707
	Kanpina				Oheak		488
1	Camping & Bungalows Zumaia	1. kategoriako Kanpina			488		
	Ostatuak		Logelak		Oheak		219
2	Talasoterapia Zelai hotela	Hotela	26		50		
3	Zumaia	Hotela	16		26		
4	Flysch hotela	Hotela	18		45		
5	Santa Klara	Nekazaritza-turismoa	10		16		
6	Karakas	Nekazaritza-turismoa	6		12		
7	Jesuskoa	Landetxea	7		12		
8	Landarte	Landetxea	7		12		
9	Goiko pentsioa	Pentsioa	4		7		
11	San Jose komentua	Erromes-ostatua			39		
					Guztira (apartamentuak)		28
	Apartamentuak				Oheak	Apartamentuak	
12	Camping & Bungalows Zumaia	Bungalow			29	12	
13	Santa Klara	Apartamentua			8	1	
14	Jesuskoa apartamentuak	Apartamentuak			18	5	
15	Tomas apartamentuak	Apartamentuak			18	3	
16	Basque Stay	Apartamentuak	17		37	7	
					Guztira (pisu turistikoak)		25
	Pisu turistikoak					Pisu turistikoak	
	Pisu turistiko erregulatutakoak	Apartamentuak				25	
	Pisu turistiko ez-erregulatutakoak	Apartamentuak				ez dago daturik	

Taulara 6. Zumaia ostatuak.

¹⁵ <http://w390w.gipuzkoa.net/WAS/AYTO/UPMPadronMunicipalWEB/busqueda.do>

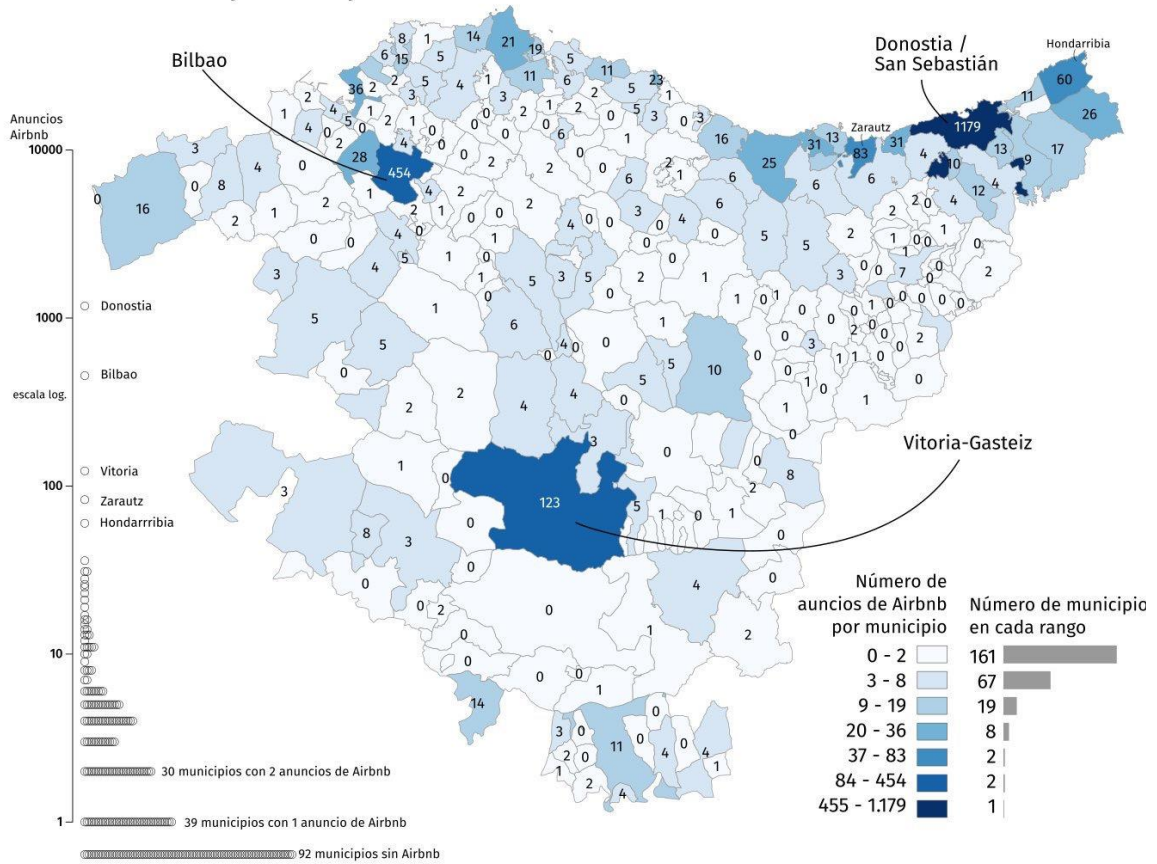
¹⁶ <https://turismo.euskadi.eus/aa30-15633x/es/s12PortalWar/buscadoresJSP/buscadorA1.jsp?r01kLang=es&municipalityCode=200081&municipality=ZUMAIA>

Ostatua. Hiru multzotan sailkatzen ditugu ostatuak: establezimendu bezala erregistratutako negozioak, apartamentuak izan ezik; apartamentuak diren establezimenduak; eta pisu turistiko erregistratuak.

Zumaian, ostatu plaza bat dago 13,4 biztanleko, eta 5,3 apartamentu erregistratu/ofizial mila biztanleko.

Ez dugu erregistratu gabeko pisu turistikoen neurketaren daturik izan eskura. Egoera errealera hurbiltzeko, interesgarri da, erreferentzia moduan, Montera34 taldeak Euskal AEko Airbnb pisu turistikoen gainean egin duen mapari begiratzea. Bertan, Zumaian 31 iragarki daudela adierazten da.

Anuncios de Airbnb por municipio en Euskadi

Datos: insideairbnb | Más info en lab.montera34.com/airbnb

Irudia 16. Airbnb iragarkiak euskal udalerrietan (2017).

- **Ostalaritza**

Zumaian 66 ostatu eta jatetxe daude, kategoria askotakoak. Establezimendu horien kopurua egonkor mantendu da azken hamarkadan. Taulak ematen digu bilakara horren berri.

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
6,34	6,42	6,60	6,06	6,75	6,64	6,46	6,38	5,78	6,04	5,79	5,63	5,60	5,65	6,16

Taula 7. Ostalaritza establezimenduen eta jatetxeen eboluzioa 2003-2017 (mila biztanleko). Jatorria: Udalmap

- **Beste zerbitzu turistiko batzuk**

Zerbitzu turistikoen eskaintza zabala egiten du Zumaiak, eta turismo aktiboa sustatzen du jarduera hauen bidez: itsas bisita gidatuak (Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkeak antolatutako 12 jardueretatik 8 egiten dira Zumaian); 13 ibilbide (5 Nordic Walking, 1 herrigunean eta 7 inguruetan); Donejakue Bidea; 5 Museo; Itsaslabarrak eta 3 hondartzak; 3 Itsasontzi-irteerak; 4 Surf- Sup Bodyboard; 2 Kayak; mendiko ibilbide bat; 3 abentura anitzak; talasoterapia bat; eta, kirol-portua.

- **Elkarbizitza. Kohesio soziala/bizi kalitatea¹⁷**

Demografia. Zumaiak 9.979 biztanle ditu, %17,77 haurrak dira (0-14 urte), %17,80 adinekoak (65 urte eta gehiagokoak) eta %7,91 adin handikoak (75 urte eta gehiagokoak). Biztanleria, azken hamarkadan, %11,17 hazi da, eta %1,41 azken urtean.

Biztanleriaren mugimendu naturala eta migrazioak. Zumaian, jaiotze tasa gordina 12,66koa da mila biztanleko da, eta urtean metatutako kanpoko immigrazioaren eta emigrazioaren arteko aldearen partaidetza 4,67koa da batez beste, mila biztanleko. Udalerrian erroldatuta dagoen biztanleria immigrante osoarekin alderatuta, Europar Batasunetik kanpoko biztanleria atzeritarrak %5,28koa da.

Etxebizitza eta hiritartzea. Udalerriak %53,72ko etxebizitza dentsitatea du, %15,71 hutsik dauden familia-etxebizitzak dira, eta 50 urtetik gorako antzinatasuna duten familia-etxebizitzak %17,51. Etxebizitzen erosotasun-indizea %75,40koa da eta aurri-egoeran, egoera txarrean edo egoera eskasean daude %7,39. Etxebiden 29,57 etxebizitza-eskabide egiten dira, mila biztanle bakoitzeko.

Udal hiri-lurzorua %11,79koa da, eta bizitegietarako lurzoru urbanizagarria %25ekoa da. Adierazgarria da, Euskadiko Autonomia Erkidegoaren batez bestekoarekin alderatuz, biztanle-dentsitatea hirukoizten dela Zumaian, 934,36 biztanle/km² bakoitzeko.

Garraioa eta mugikortasuna. Herritik kanpo lan egiten du 16 urte edo gehiagoko biztanleria okupatuaren %57,40k, eta herritik kanpo ikasten du 16 urte edo gehiagoko biztanleriaren %76,08k. Batez beste, 0,53 ibilgailu daude biztanleko, eta EAEko

¹⁷ Eusko Jaurlaritza – Ogasun eta Ekonomia Saila. Udalmap. Zumaiako Udalerriaren txostena, 2018ko martxoaren 10ean

udalerrietara joateko batez besteko denbora 38,24 minutukoa da. Zumaiaren irisgarritasuna 67,96koa da (Zumaiatik EAeko gainerako herrietara, batez besteko lerro zuzeneko distantzia eta batez besteko denbora aintzat hartuta).

Herriarren segurtasuna. Zumaian, delitu-indizea 22,40koa da eta 1,1 udaltzain dago mila biztanle bakoitzeko.

Erabilera orokorreko ekipamenduak. 0-2 urte arteko haur hezkuntza 4,05 unitatez hornitzen da Zumaian, eta 8,21 banku bulego eta 3,04 farmazia ditu 10.000 biztanleko. Donostia Ospitalera iristeko batezbesteko denbora 21,95 minutukoa da, eta 3. adinekoentzako eguneko eta egoitza zentroetako plaza kopurua, mila biztanleko, 134,24koa izan da 2011n.

Udal hauteskundeetako parte hartzea. Hautesle eroldaren %66,41ek hartu du parte udalerriko azken hauteskunderan.

- **Garapen ekonomikoa eta lehiakortasuna¹⁸**

Egitura ekonomikoa. Zumaian, industria sektoreak duen pisua aipagarria da (%49,40ko balio erantsi gordina (BEG), 2012an). Zerbitzu sektorean lan egiten du 16 urte eta gehiagoko biztanleriaren %60,16k. Euskal Autonomia Erkidegoko udalerriekin alderatuta, zerbitzuen sektorea, nekazaritza eta arrantza sektorearekin gertatzen den antzera, batez bestekoaren azpitik dago.

Lan-merkatua. Zumaiak %48,63ko biztanleria aktiboa izan du 2016an, eta lanean aritu dira 16 urte eta gehiagoko biztanleen %51,44. Lanbiden erregistratutako langabeak %6,99 dira, eta %3,20 INEMen erregistratutako luzaroko langabeak. Urtean erregistratutako kontratu-kopuruaren eta urte berean kontratua sinatu duten pertsona-kopuruaren arteko erlazioa 3,5 kontratu/pertsonakoa izan da.

Enpresa egituraketa. Enpresa txikiek (0 eta 9 langile arteko establezimenduek) sortu dute Zumaiaiko establezimendu guztiek sortutako lanpostuen %31,49, eta zerbitzu sektorean jarduten du establezimenduen %75,18.

Ekonomia dinamismoa. Zumaiak, 2012an, 35.743,00 €-ko Barne Produktu Gordina (BPG) zuen, eta eskualdeko, probintziako eta erkidegoko datuekin alderatuta, handiagoa zuen urteko hazkunde-tasa metatua, eta txikiagoa establezimenduek sortutako lanpostu-kopurua. 2017. urtean, 396,26 kontratu erregistratu ziren Zumaian 1.000 biztanleko.

Biztanleriaren ekonomia baliabideak. Zumaiaiko 18 urtetik gorako biztanleen batez besteko errenta pertsonala 17.954,00 €-koa da, eta errenta pertsonal osoaren urteko hazkunde-tasa metatua %4,27koa da.

¹⁸ Eusko Jaurlaritza – Ogasun eta Ekonomia Saila. Udalmap. Zumaiaiko Udalerriaren txostena, 2018ko martxoaren 10ean

Udaleko ekonomia-finantza kudeaketa. Udalaren gastuaren aurrekontu likidazioa biztanle bakoitzeko¹⁹ 1.019,90 €-koa da, eta biztanleko zor bizia²⁰ 284,00 €-koa, apala eskualde eta erkidegoarekin alderatuta. Biztanle bakoitzeko, 349,99 € bildu ditu zuzeneko eta zeharkako zergak kobratuz, eta 55,43 €-ko inbertsio garbia egin du.

- **Generoa**

Zumaiaiko lan merkatuan, EAEko batez bestekoa baino handiagoa da generoen arteko aldea; izan ere, gizonen eta emakumeen okupazio-tasen arteko aldea 12,94koa da. Emakumezkoen okupazio-tasa %45,43koa da.

- **Kultura, Euskara eta nortasuna**

Museoak. Algorri Naturaren Interpretazio Zentroak, Ignacio Zuloaga Kultur Guneak, Julio Beobide eskultorearen Museoak, Marinelen San Telmo Kofradiak eta San Pedro parrokiak osatzen dute Zumaiaiko museo eskaintza.

Jaiak. Jai ugari eta bakoitza bere ezaugarri bereziarekin ospatzen dira Zumaian: santelmoak, sanpedroak, San Bartolome (Oikian), Udako Festak, San Migel eguna (Artadin), Alai auzoko jaiak, Narrondoko sankristobalak eta Arritokieta eguna.

Euskara. Herri euskalduna da Zumaia eta kalean asko hitz egiten da euskaraz. Turismoaren arloan, euskara ikusarazteko jarduerak egiten dira, eta hasiera-hasieratik egin da euskarazko bisitak antolatu eta bultzatzeko ahalegina.

Euskararen ezagutzari²¹ begiratuta, zumairren %73,8k daki euskaraz (2016ko datua). Taula honek erakusten du azken hamarkadan izandako bilakaera:

Euskararen ezagutza	2006 (%)	2011 (%)	2016 (%)
EUSKALDUNAK	71,7	71,6	73,8
IA EUSKALDUNAK	15,8	15,8	10,6
ERDALDUNAK	12,5	12,6	15,6

Taula 8. Euskararen ezagutza Zumaian, 10 urteko bilakaera. Jatorria: EUSTAT.

¹⁹ Zumaia likidatutako gastu korrantea (biztanleko eurotan), 2015. Urtean. Jatorria: Behagi, Gipuzkoako behatoki soziala (Gipuzkoako Foru Aldundia)

²⁰ Zumaiaen zor bizia (biztanleko eurotan), 2015. Urtean. Jatorria: Behagi, Gipuzkoako behatoki soziala (Gipuzkoako Foru Aldundia)

²¹ Euskararen ezagutza Zumaian, 10 urteko bilakaera. Jatorria: EUSTAT

Euskararen kale-erabilera ²² aztertuta, %57,8koa izan da 2016. urtean, %40,8koa gaztelaniarena, eta %1,3koa beste hizkuntza batzuenarena.

Euskararen kale-erabilera	2006 (%)	2011 (%)	2016 (%)
OROKORRA	58,0	52,8	57,8
HAURRAK (2-14)	80,2	71,2	75,1
GAZTEAK (15-24)	64,9	70,9	79,7
HELDUAK (25-64)	46,0	42,2	49,1
ADINEKOAK (65-)	52,8	45,3	39,5

Taula 9. Euskararen kale erabilera Zumaian, adinaren arabera. Jatorria: Soziolinguistika Klusterra.

Sexuaren arabera, honako banaketa hau izan da 2016an:

Hizkuntzen kale-erabilera Zumaian (2016)	Emakumezkoak (%)	Gizkonezkoak (%)
EUSKARAZ	59,6	55,8
GAZTELANIAZ	39,2	42,7
BESTE HIZKUNTZETAN	1,2	1,5

Taula 10. Euskararen kale erabilera Zumaian, adinaren arabera. Jatorria: Soziolinguistika Klusterra.

“Euskararen kale erabilerak bost puntu egin du gora Zumaian azken bost urteotan, Soziolinguistika Klusterrak egin duen kale neurketaren arabera. Duela bost urte ikusitako joerari eutsiz, 14 eta 25 urte arteko gazteak dira euskara gehien erabiltzen dutenak (%79,7), eta goranzko joera nabarmenarekin aurreko inkestekin alderatuta (2006an %64,9)”. G. Zabaleta, Urola Kostako Hitzza, 2017/03/10

Zumaia, 2009az geroztik, UEMA edo Udalerri Euskaldunen Mankomunitateko kide da.

- **Ingurumena eta klima aldaketa²³**

Hondakinak. Zumaia lurzoru azaleraren %2,40 kontaminatuta dago; 2009. urtean, 415,63 kg hondakin sortu ziren etxeetan biztanle eta urteko; eta 2004. urtean, 359,42 kg hondakin arriskutsu kudeatu ziren biztanle eta urteko.

Berdegunek eta eremu babestuak. Zumaia lurzoru azalaren %33,08k babes bereziko erregimena du, eta azalera osoa kontuan izanik, parkeek, lorategiek eta berdeguneez hartzen dute azalaren %7,09.

Ura eta airea. Ur eskari osoa 154,00 litrokoa da biztanle eta eguneko. Zumaian, hiri erabilerako lurzoruaren %17,69 dago uholdeak erasateko arriskuan, eta egun guztietan izan da airearen kalitate ona edo onargarria.

²² Soziolinguistika klusterra, Zumaia hizkuntza-erabileraren kale-neurketa, 2016:

<https://zumaia.eus/eu/udala/sailak/euskara/zumaiaiko-datu-soziolinguistikoak/ZUMAIKALENEURKETA2016.pdf>

²³ Eusko Jaurlaritzaren Ogasun eta Ekonomia Saila. Udalmap. Zumaia Udalerriaren txostena, 2018ko martxoaren 10ean

Energia. Zumaian urteko kontsumo elektrikoa biztanleko 8.359,07 kwh-koa izan da 2016an, eta eguzki-instalazio termikoen azalera 63,48 m²-koa da 10.000 biztanleko.

- **Mugarri zinematografikoak eta horien ondorioak**

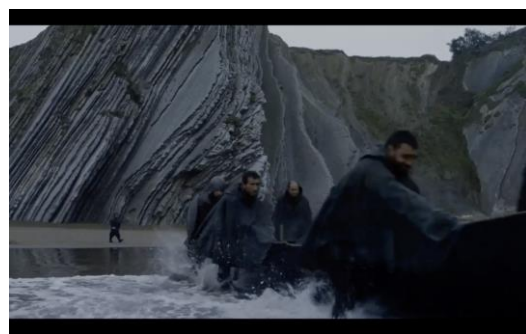
Bi grabaketa zinematografikoren ondorioz, bisitari asko ikusten ditugu argazkiak ateratzen Zumaia leku jakin batzuetan: Sanjuaniturrin, San Telmo ermitan eta Itzurun hondartzan.

8 Apellidos Vascos. 2014an estreinatu ondoren, Zumaira etortzen zaizkigun bisitariak argazkiak atera nahi izaten dituzte filmak ezagun egindako lekuetan.

Irdia 17. Sanjuanituri, Zumaia Alde Zaharrean, grabazio lekua.

Game of Thrones. Grabaketa Itzurunen egin zen, 2016ko udazkenean, eta 400 langile inguru behar izan ziren. Zumaia arraunlariek grabaketan parte hartu zuten. Zumaia Turismo Bulegoak ez du promoziorik egiten bisitariak erakartzeko, baina informazioa ematen die iristen direnei.

Irdia 18. Game of Thrones, Itzurunen.

- **Markak**

Basquetourren marka:

Euskadi

EUSKADI
BASQUE COUNTRY

Gipuzkoako Foru Aldundiaren
marka:

Explore San Sebastian Region

Urola kostako
mankomunitatearean marka:

Kostaldea

Euskal Kostaldeko Unescoren
Geoparke mundialaren marka:

Euskal Kostaldeko Geoparkea

Euskal Kostaldea - Costa Vasca

Urolaren marka:

Urola

Zumaia turismoaren marka:

Zumaia

Irudia 19. Marka turistikoak.

vii. Turismo segmentuak

Zumaian oinarrizko turismo segmentu hauek garatzen dira:

- **Landa-turismoa:** ostatuak, ibilbideak, bisitak gidatuak eta esperientziak.
- **Hondartza eta eguzki turismoa:** aisiarako, atsedenerako, dibertsiorako eta jolaserako turismoa da.
- **Kultura turismoa:** euskara eta ondare historikoa eta industrialak ezagutzeko turismoa da.
- **Osasun turismoa:** Iraganean bezala, itsas bainuak hartzeko eta paseoak egiteko turismoa da. Talasoterapiaren baliabidea nabarmendu behar da.
- **Negoio turismoa:** Industriak indarra du Zumaian, eta turismo mota hau garatzeko aukera dugu.

Zumaian lantzen diren turismo segmentu zehatzak:

- **Gastronomia turismoa:** Erakundeek Kosta Gastronomika, Euskadi Gastronomika eta Urola Gustagarri programak bultzatzen dituzte.
- **Kirol turismoa:** surfak, pilotak, krosa mendi lasterketak, itsasoko eta ibaietako lehiaketek arrakasta dute, ingurunearen balio handiarengatik.
- **Oporraldiako turismoa:** aisialdiarekin loturiko turismo mota da. Familia eta banakako ugari etortzen da Zumaiaara.
- **Zientzia turismoa:** balio geologiko handiak erakarrita, zientzailariak eta akademikoak izaten ditugu bisitari.
- **Erlijio turismoa:** Donejakue Bidea igarotzen da Zumaiaitik, eta Urola eskualdearekiko lotura egin daiteke Inaziotar Ibilbidearekin.

Zumaian gara daitekeen turismo segmentu zehatza:

- **Hizkuntza turismoa:** Ikasteko bidaiak turismo modalitate bat dira, pertsona batzuek oporrak aprobetxatzen baitituzte beren hizkuntza gaitasuna hobetzeko. Ikuspuntu ekonomikotik, turismo mota horrek gastuak egiten ditu herrian eta ondasuna produzitzen du. Ikasleek aste batzuetako egonaldiak egin ditzakete. Ikuspuntu kulturaletik, euskararen transmisioa garatzen du turismo mota horrek.

viii. Gizarte zibileko mugimenduak turismoaren aurrean

Mugimendu batzuek zalantzan jarri dute erakundeen aldetik bultzatzen den turismo eredua, eta turismoaren gaineko eztabaida plazaratzeko asmoa ageri dute. Mugimendu horien artean, aipagarriak dira Donostian turismoak sortzen dituen eragin negatiboak salatzen dituztenak.

Irdia 20. Zumaiako kale batean, "Turismo masiboari EZ! Refugees Welcome" pintada.

e. AMIA (DAFO). Ondorioak.

Mehatxuak.

- Hainbat mailatan hartzen dira turismoaren industriaren erabakiak eta erabakiek faktore askori erantzuten diete. Helmuga turistikoa hartu gabeko erabakiek inpaktu sortzen dute tokian-tokian, eta inpaktu horren kudeaketa zuzena egin behar da, iraunkortasuna mantentzearen alde. Aipagarria, adibidez, Zumaian filmatu diren produkzio zinematografikoek leku jakin batzuei eman dieten erakargarritasuna, bisitari mota horren bila aritu ez garen arren.
- Balio handiko natura-baliabide ugari dago itsaslabarrean eta bisitarien ugaltzearekin hondatzen hasiak dira, aztarna batzuek erakusten dutenez. Epe laburrean natura-ingurunea ondo zaindu eta mantentzen baldin bada, gerora ez da berreskuratzeko lanik egin behar eta epe luzearako iraunkortasuna sendotuko da.
- Plataforma digitalen bidez, herritar arruntek eta negozio azkarra ikusi duten enpresek erraz aloka diezazkiekete etxebizitzak turistei. Gai honetan, erregulazio faltak ondorio larriak dakartza hainbat kasutan, batez ere hiriburu eta helmuga turistikoa "helduetan": elkarbizitza arazoak sor daitezke bertakoen eta bisitarien artean; ostatu eskaintza apal daiteke; alokairu prezioak igotzen dira; ohiko alokairuak murrizten edo desagertzen dira; eta auzoen izaera narriatu edo eralda daiteke, besteak beste. Zumaian, etxebizitza hutsen kopurua txikia da, eta ostatu eskaintza handitu egin da azken urteetan, baina halere lehen aipatutako ondorioetako batzuk azaltzen hasiak dira, eta pisu turistikoa modu jasangarrian kudeatzeko baliabideak jarri behar dira.
- Helmugara iritsi aurretik, ondo informatutako bisitariak badu bisitatuko duen lekuaren berri eta badaki arriskua non egon daitekeen. Hala ere, Zumaian, bisitari askok ez du aintzat hartzen Algorriko muturraren, marearteko itsaslabarraren eta Itzurun hondartzaren arriskuak, leku enblematiko batzuk aipatzearen. Istripuak izaten dira, pertsona batzuk larri ibiltzen dira eta bisitari batzuek ausartegi jokatzen dute; beraz, segurtasun egoera aztertzea komeni da.
- Har ditzakeenak baino bisitari gehiago hartzen baldin baditu Zumaia, ondorio kaltegarriak gerta daitezke natura eremuan eta elkarbizitzarako espazio publikoan. Horrenbestez, zenbat bisitari har daitezkeen aztertu behar da eta neurri prebentiboak adostu behar dira, natura eremua eta espazio publikoa babesteko.

- Zumaiaiko egitura ekonomikoan, industriak indar handia du eta balio erantsia sortzen du, baina turismoaren gehiegizko hazkundeak ahuldu egin dezake indar hori.
- Turismo helmuga helduetan zer gertatzen den ikusita, sektorearen hazkunde gorakorrek herrian kualifikazio eskaseko eta kalitate gutxiko enplegu ugari sortzeko arriskua dakar.
- Turismoaren kudeaketa zuzenik egin ezean, Urola itsasadarreko natura kaltetuta suerta daiteke. Alderdi hauek zaindu behar dira: Santixoko paduran etengabe txakurrak ibiltzea; padura hondartza gisa erabiltzea; Padel Surfean aritzen diren bisitariak Beduako irletara hurbiltzea eta horietan izaten diren hegaztiak izutzea; ontzi motordunek ibaian egindako olatuek ibai ertzetako landareadia kaltetzea.
- Zumaiarren ahalduntze eta parte-hartzerik eza turismo kontuetan.

Indarguneak.

- Natura-baliabide izugarriak ditu Zumaia.
- Eskualdeko erakundeen parte-hartzea ziurtatu behar da zenbait erabaki hartu behar direnean, eta batzuetan zaila izaten da koordinazio-lanak egitea, baina herritarrak gogoz daude turismoaren alorrean lankidetzan aritzeko, Zumaia kohesio sozial handia du, eta elkarte asko prest daude elkarlanean aritzeko.
- Industriak indar handia du Zumaian, baina zerbitzuen sektorean lan egiten du lau biztanletik hiruk. Turismoa modu jasangarrian bultzatu behar da, lan baldintza duinak bermatzeko.
- Herri euskalduna da Zumaia, eta herritar askok dakite euskaraz. Horrek balio erantsia ematen dio, helmuga turistikoa den aldetik.
- Azken urteetan sortu diren baldintzak bultzatuta, segmentu turistikoa asko garatu dira herrian. Horren ondorioz, eskaintza turistikoa oparoa egiten du Zumaia.
- Zumaia nazioarteko proiektioa du, Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkearen eskutik. Sendotu egin da hiru herriren eta zenbait erakunderen arteko lankidetzatik ateratako proiektua. Gainera, lankidetzan sektore pribatuarekin, hazten eta indartzen ari dira produktu turistikoa (ibilaldiak).

- Kirolzaletasuna da herriaren bereizgarri bat, ekintzaile da surfean eta bizitza kultural aberatsa du. Erromes bidea herriaren erdigunetik igarotzen da, eta lantzeko du (itsas) ondare industrialia.
- Olagarroa produktu tradizionala da, Zumaiaiko irudia eta eskualdeko enbaxadore gastronomikoa da.
- Estereotipo kulturalak desagerrarazten lagundu dezake turismoak. Hori lortzeko bideak dira, esaterako, komunikazio kanpaina egokiak egitea eta hizkuntzaren eta irudien erabilera ez sexista egitea.

Ahuleziak.

- Lehen sektoreko jarduerak gainbehera egin dute Zumaian; batik bat, arrantzak eta nekazaritzak. Bertako produktuak ekoitzen dira, baina neurri apalean.
- Iraganean izandako jarduera turistikoa berreskuratze bidean dela dirudi, baina sektoreak laguntza behar du, osotasunean, profesionaltasun maila altua hartzeko.
- Herriaren antolamenduari begiratuta, lurpeko aparkalekuen falta sumatzen da, eta egoera horrek zailtasunak dakartza autoan mugitzeko eta alde zaharreko ingurunea edertzeko eta hobetzeko.
- Erakundeen arteko adostasun faltaren ondorioz, garatu gabe daude Biotopo Babestuaren izendapenak eskaintzen dituen babesak eta aukerak, eta horrek egoera kalteberan jartzen du naturagunea.
- Turismoaren alorrean, datuen bilketa nahasia izan ohi da. Turismoa, ohituraz, zerbitzuak atalaren barnean azaldu ohi da eta datu ekonomiko batzuk ez dira eguneratu 2012tik. Ondorioz, zaila izaten da datuetan oinarritutako erabakiak hartzea.
- Jarduera turistikoa osotasunean eragiteko giza baliabideak falta dira, bisitarien harrera kalitatez egiteko eta dinamizazio lanak burutzeko.

- Herritarrek ez dituzte ezagutzen Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkearen aukerak eta erabilpenak. Oro har, egituraketa ezaguna da, baina ez dute barneratuta, ez da “beraiena”²⁴.
- Zumaiaiko Turismo Bulegoaren kokapena ahulezia moduan ikusten da. Elkarrengatik urrun ikusten dira Algorri Interpretazio Zentroa eta bulegoa.
- Emakumeek lanpostu prekarioak izan ohi dituzte turismoaren sektorean, maila eta soldata apalekoak. Estereotipoen eta genero diskriminazioaren adierazle, emakume askok sukaldean, garbiketan eta ostatugintzan egiten dute lan, eta horrek berretsi egiten ditu genero rolak.
- Familiako negozioetan, maiz, emakumeek egiten dituzte ordaindu gabeko lanak, eta egoera batzuk “esplotaziotik” gertu izan daitezke. Horrenbestez, funtsezkoa da sektorean berdintasuna sustatzea.

Aukerak.

- Zumaiaiko biztanleak, Euskal Autonomia Erkidego osoko biztanlearekin alderatuta, gastua apala dakarkio Udalari. Egoera hori baliatuta, inbertsioak egin daitezke arduera turistiko jasangarriak bultzatzeko eta herritarren elkarbizitza bermatzeko.
- Industria jardueraren osagai, turismoak sortzen dituen lanpostuak Zumaiaiko langabezia murriztea langundu dezake.
- Euskararen ezagutza handia eta geologia-baliabide apartak indargune dira, eta hizkuntzaren eta zientziaren segmentu turistikoak garatzeko aukera ematen dute.
- Herrian turismoaren hazkunde jasangarria eginez gero, lanpostuen kalitatea hobetu daiteke eta natura babesteko aukera izango da.
- ZIIZ elkarte eta Beduola elkarte zer lan egiten ari diren ikusita, ondare industrialari eta itsas ondareari bultzada emateko aukera dago.
- Atzerritarren ehunekoak gora egin du azken urtean, urteko datu orokorrak negatiboak izan diren arren.

²⁴ Elkarriketatik ateratako ondorioa, Geoparkeari buruz galdetzen zitzairen eta erantzun ugari ildo horretatik zihoazen.

- Z Kulturgunea alor garaikidea lantzen du eta berri-ekin egin dituen egiturak eta egitaraua. Museoaren eta turismo bulegoaren arteko harremanak landu daitezke.
- Natura babesteko proiektu bat osatu eta bisita programatuak antola daitezke baserriaren bizimodua ezagutzeko. Lehen sektoreari bultzada emateko aukera dago.
- Urola itsasadarra babesteko eta mantentzeko Plan Bereziarekin bateragarri diren ekintzak abia daitezke: turismoaren esparrutik natura eta paisaia erregulatzeko nekazaritza jarduerak susta daitezke, inpaktu positiboak sortze aldera; kultura eta ondarea babesteko ekimenak abiatzea eta Beduako ontziolari bultzada; eta naturaren ezagutza hezitzailea zabaltzea, herritarren eta bisitarien artean.
- Eremu formalean eta informalean diru-sarrerak lortzeko aukera ematen die turismoak emakumeei. Turismoaren sektoreko lanpostuak malmugak izan ohi dira eta esparru komunitarioaren zein bizitokietan betetzekoak izan daitezke. Gainerako sektoreekin alderatuta, turismoak aukera handiak ematen ditu turismo industrian enpresariak izateko.
- Berdintasuna sustatzeko eta emakumeen ahalduntzea lortzeko erabil daitezke turismoa, familian eta komunitatean. Genero berdintasunaren alde egiten baldin bada, turismo esperientziaren kalitatea hobetu egingo da eta, era berean, sektoreko zerbitzu guztien errentagarritasuna eta kalitatea.

A topographic map showing contour lines and building footprints. A white rectangular frame is overlaid on the map, containing the page number and the section title. The map shows a valley with a winding path or road and several clusters of buildings.

4

II. FASEA. INTERBENTZIOA

4. II. FASEA. INTERBENTZIOA: ZumaiaLab, herria plataforma parte-hartzaile gisa

Lanaren metodologiari jarraitzeko, interbentzio fasean analisi kuantitatiboa eta kualitatiboa egin eta herritarren pertzepzio eta iritziak jasodira galdetegiaren eta elkarizketen bidez. Analisaren emaitzekin, esperimentazio laborategian, bi saiotan banatu da prozesu parte-hartzailea. Eronkak eta bektoreak landu ditu lehen saioak, eta bost lan-eremutan ekintzak proposatu ditu bigarrenak.

Irudia 21. #zumaialab turismogintzarako laborategia, interbentzio fasea.

a. Herritarren pertzepzioak eta iritziak:

i. Galdetegia: datu kuantitatiboak

Galdetegia²⁵ 6 aste eta erdiz izan da eskuragarri Zumaiaiko herritar guztientzat, ekainean eta uztailean. Herrian lan egiten dutenek eta Zumaiairekin lotura handia dutenek ere izan dute galdetegia erantzuteko aukera. Galdetegiak, 59 galderen bidez, informazio hau lortu nahi izan di: erantzuten zuenaren profila, turismoari buruz zuen pertzepzioa (dituen eragin positibo zein negatiboak ezagutzeko), zumaiaarren bidaiatzeko ohiturak, bertakoek turismoaz eta bisitariez egiten duten balorazioa, turismo-sektoreari buruzko iritzia, erantzuten zuenaren ahalduntze psikologiko, sozial eta politikoa; eta, azkenik, turismoaren gaian, parte-hartzea estrategia gisa erabiltzeari buruzko iritzia.

Irdia 22. Zumaiaiko turismoaren egoera aztertzeko galdetegia.

Galdetegiaren emaitzen laburpena, atalez atal:

1. **Galdetegia erantzun dutenen profila.** Turismoaren sektoreko kideen parte-hartze txikia izan da. Herritarren parte-hartze orokorra, ordea, handia izan da aztertutako laginean. Genero osiera parekatua izan da, da eta euskararen erabileraren datuak bat datoz datu errealekin. Oro har, unibertsitate mailako ikasketak eta 35-54 urte arteko pertsonak osatzen dute parte hartu dutenen profila.

²⁵ Galdetegia eta erantzunak eranskinean ikus daitezke eta eskuragarri daude esteka honen bidez: http://zumaia.eus/files/copy_of_Lab1Galdetegia201720170912Euskara.pdf

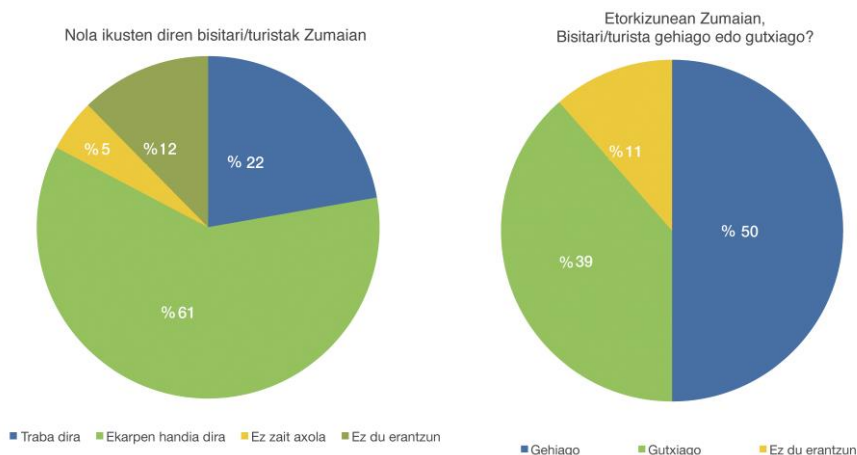
2. Turismoa ulertzeko modua Zumaian. Zumaiarrak kezkatuta daude turismoak plangintza fisikoan, tokiko ekonomian eta bizi-kalitatean dituen eraginekin. Kopuru txiki batek uste du turismoak kalte egiten diola euskararen erabilerari eta identitatearen galera dakarrela. Turismoak espazio publikoaren saturazioa ote dakarren eta ingurumena hondatzen ote duen galdetuta, pertsonen erdiak baietz erantzun du, eta ezetz beste erdiak.

3. Erantzun dutenen bidaiatzeko ohiturak. Zumaiarrek, bidaiatzen dutenean, autoa erabiltzen dute batik bat. Atzetik datoz autobusa eta hegaldi merkeak. Ez dute autoa partekatzeko ohiturarik eta bizikletaren erabilera txikia da.

Helmuga turistikoa aukeratzeko, internet erabiltzen dute, aurrez ezagutzen dituzte lekuetara joaten dira edo lagunek/familiakideek gomendatutako helmugak hautatzen dituzte. Bidaiatzeko arrazioen artean, aisia eta atsedena dira nagusi. Modu arduratsuan egindakoa da, haien ustez, turismo jasagarria.

4. Egoiliarrek/bertakoek nola baloratzen duten turismoa Zumaian. Balio naturalei buruzko kezka azaldu dute. Gehien baloratzen direnak: UNESCOren nazioarteko sareko kide izatea, biotopo babestuen tresna edukitzea eta Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkearen kudeaketak dakarren elkarlana. Kalitateko turismo baten aldekoak dira eta ez dituzte gaitziritzen autoak zein logelak edo etxeak alokatzeko plataforma digitalak.

5. Zumaiaira iristen diren bisitari/turisten balorazioa bertakoen aldetik. Bisitariak onura gisa hartzen dira Zumaian (% 61) eta, etorkizunera begira, bisitari gehiago hartzearen aldekoa da (% 50), nahiz eta oso esanguratsua den %39a bisitari gehiago hartzearen aurka azaltzea. Bisitariak eragiten dituzten eragozpenen artean honako hauek aipatzen dira: saturazioa, aparkalekuen gabezia eta ingurumenarekiko errespetu falta.

Irudia 23. Galdetegiak 30. eta 33. galderei eman zaien erantzuna.

Zumaia bisitatzen dutenek interesa dute naturan eta gastronomian. Horien atzetik datoz ostatuak eta alokairuak. Zumaiarrek nahiago dituzte gaua bertan pasako duten turistak, ongi informaturik daudenak eta natura zein nekazaritzarekiko interesa dutenak. Adinekoen turismoak eta talde handitakoak dituzte balorazio eskasena.

6. Turismoaren sektorearen balorazioa zumaiarren aldetik. Eskaintza gastronomikoaren hobekuntza eta formazioaren beharra dira aipatutako gai nagusiak. Genero berdintasuna bermatu nahi da sektorean, eta euskara ondare gisa erakustearen aldekoak dira.

7. Ahalduntze psikologikoa, soziala eta politikoa. Ahalduntze psikologikoa positiboki baloratzen da. Zumaiarra harro sentitzen da bere herriaz. Hala ere, gabeziak ikusten dira ahalduntze sozial eta politikoa.

8. Zumaiaiko turismo politikan eta plangintzan parte-hartzea baliatzeko estrategia. Plangintza eta politika turistikoetan parte hartzeko interesa adierazi du % 58k, baina ez daki nola parte har dezakeen beraietan.

ii. Elkarrizketa sakonak: datu kualitatiboak

108 **elkarrizketatan** oinarritu da analisi kualitatiboa. Elkarrizketak egiteko, herriko eta herritik kanpoko hainbat agente aukeratu dira: sektore publikokoak (30), sektore pribatukoak (30), antolaturiko gizarte zibilekoak (28), esparru akademikokoak (7) eta ekintzaileak (13).

Irudia 24. Elkarrizketatuak (sektore publikoa, sektore pribatua, gizarte zibila, akademia, ekintzaileak).

Sektore publikoko eragileak:

Oier KORTA Zumaiako Udala Alkatea EAJ-PNV	Alex OLIDEN Zumaiako Udala Zinegotzia Bozeramailea EH Bildu	Jon IRAOLA Zumaiako Udala Zinegotzia Turismo	Ione MUGUERZA Zumaiako Udala Zinegotzia Turismo	Arri txu MARAÑON Zumaiako Udala Zinegotzia PSE-PSOE	Esti IRURETA Zumaiako Udala Teknikaria Turismoa
Gorka ARREGI Zumaiako Udala Teknikaria Hirigintza	Xabier AZKUE Josune HERRARTE Zumaiako Udala Teknikaria Euskara	Miriam ROMATET Zumaiako Udala Teknikaria Kultura	Iban BARBA Zumaiako Udala Udaltzaingoa burua	Ricardo LANDA Zumaiako Udala Teknikaria Ingurumena	Maribi ARANGUREN Getaria Udala Teknikaria
Leire BARRIUSO Euskal Kostako Geoparkea Gerentea	Yurre PEÑAGARIKANO URKOME	Idoia ETXARRI Urola Kostako Udal Elkarte	Edurne ETXEBARRIA Urola Garaia Garapena Teknikaria	Cristina ITURRIAGAGOITIA Explore San Sebastian Region Zuzendaria	Esther FACCHIN Iraurgi Berritzen Teknikaria
Denis ITXASO Gipuzkoako Foru Aldundia Diputatu	Maite CRUZADO Gipuzkoako Foru Aldundia Turismo Zuzendaria	Iñigo MENDIOLA Gipuzkoako Foru Aldundia Teknikaria	Xabier ELIZEGI Gipuzkoako Foru Aldundia Teknikaria	Guillermo URBIETA Gipuzkoako Foru Aldundia Basozaina	Jexux MUJIKA Iraurgi Berritzen Teknikaria
Arantxa TAPIA Eusko Jaurlaritz	Edurne EGANA Euskadiko Kirol Portuak	Iñigo URIARTE BasqueTour Produktu Zuzendair	Naiara AYO BasqueTour Teknikaria	Bego GAINGOITI Bermeoko Udala Teknikaria Turismoa	

Sektore pribatuko eragileak:

Lore URANGA Basque Destination	Gonzalo TORRE Euskal Kostako Geoparkea	Ion ARRATIBEL Begi-bistan	Jon TXONPE Txonpe Náutica	Jon LLODES Xenda Nature Ruta Flysch	Jon ELZO Gura Market-IN
José Luis SAEZ Camping Zumaia	Ana EIZAGIRRE Maite Santa Klara Nekazal-etxea	Erramun OLIDEN Jesuskoa Nekazal-etxea	Lucia MANZISIDOR Flysch Hotela	Jose Manuel CEBERIO Zelai Talasoterapia Zumaia	Ricardo AZKUE Inmobiliaria
Krux UGARTEMENDIA Idoia Ardotegia	Gorka IRAZUSTA Jatetxea Txortena	Dani ARRATIBEL Hotel Zumaia	Jurdan GRIJALBA Itzurun KANTINA	Andoni TXINTXILLA Beheko Plaza Jatetxea	Itziar IBARGUREN Z Espacio Cultural Zuloaga
Aitziber Flysch Denda	Joxe Manuel AZKUE Xirula Argazkidenda	Marisa MARCOS Merkatari- elkarteako arduradun-ohia	Nerea IBAÑEZ ARAZI Algorri Interpretazio Z	Ramon SESE Zelai Talasoterapia Zumaia	Iñigo LAZKANO Basque Stay
Agustin AZPEITIA MAPFRE Seguros	Bosco GARITANO ETXETAR	Gorka ZABALETA Baleike	Imanol AZKUE Herriarra	Arrixu IRIBAR Kazetaria Zinegotzia	Begoña RIVERO ARAZI Algorri Interpretazio Z

Akademiako eragileak:

Asier HILARIO Euskal Kostako Geoparkea Zuzendari Zientifikoa	Belen URANGA Soziolingistika	Juan Jose ALVAREZ UPV-EHU	Nerea KAMIO Turismoa	Lorea MENDIOLA UPV-EHU	Peru FDZ DE ARROYABE Mondragon Unibertsitatea	Ismael MANTEROLA UPV-EHU Arte
---	------------------------------------	---------------------------------	----------------------------	------------------------------	--	--

Ekintzailek/aktibistak diren eragileak:

Telmo IRURETA Irisgarritasuna	Marije ANTIA Ekintzailea	Jon URBIETA RecRea	Beñat IBAETA Beduola Elkarte	Karmela PENALBA Surf Eskola	Samuel RUIZ Eskola Publikoa Darahil Elkarte	Javier SALVADOR Flysch Trail Politika
Jose Miguel AIZPURUA Baserritarra	Asier MANZISIDOR Baserritarra	Lucia LAKARRA Dantzaria	Irune ZULAIIKA Airbnb	Aitor KAREAGA Flysch Hotela	Jon MAIA Bertsolaria/ ALBAOLA-ohia	

Antolaturiko gizarte zibila:

Fernando IMAZ Asociación Peregrinos de los Caminos	Maria Eugenia ARRIZABALAGA Zinegotzi-ohia EAJ/PNV	Josu WALIÑO Herritarra	Aitor LEITZA Inaxio MANTEROLA Natur Tadlea	Javier CARBALLO Argazkilaria Jubilatua	Joseba ESNAL Memoria Historikoa
Iñigo ERKIAGA Gazteak	Isaak ARANBERRI Maria eta Jose Ikastetxea	Arrixe IRIBAR Kazetaria (Zinegotzia)	Felix ETXABE Zumaiaiko Arraun Taldea	Arrixe GONZALEZ Zinegotzi-ohia EH Bildu	Marixi SESMA Musika
Elene LAZKANO Pulpo Elkarte (gastronomikoa)	Iñaki ARANBARRI Inpernupe Elkarte	Iñaki ALDALUR Inda-Mendi Elkarte	Tamara Zumaia Merkatari elkarte	Xabier ALVAREZ Oihana ARTETXE ZIIZ elkarte	Asier LOPEZ kazetaria
Odej GARCIA Gorka URANGA Hondartza zaindariak	Telmo OSTOLAZA Torreberri Gaztetxea	Jorge MURGIENDO Distira Argazki Taldea	Ane AZKUE Mila BAKEDANO Astindu Dantza Taldea	Karmele Berdintasuna	BEOBIDE

Irudia 25. Zumaiaiko turismo eragileak. Turismoa.

Zuzenean bost sektore horietako kolektiboen iritzia jakiteko diseinatu zen elkarrizketen edukia. Zehazki, gai hauek planteatu ziren galderetan: turismoak Zumaian izandako garapena eta hazkundea, barne zein kanporako posizionamendua, turismo gaietan erakundeen arteko elkarlana eta koordinazioa, Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkearen kudeaketa, turismoaren bitartez kulturari zein euskarari balioa ematea, gizarteak nola begiratzen dion espazio natural eta urbanoaren erabilerari, masifikazio turistikoa eta haren eraginak, etxebizitza turistikoak eta alokairua, ekintzaitza turistikoa, turismoak zer garrantzi duen tokiko ekonomian, tokiko turismo sektorearen lehiakortasuna, erabakiak hartzeko parte-hartzeak duen garrantzia, teknologia berrien aplikazioaren garrantziaren ingurukoa, datuen bilketa eta trataera, eta Zumaian epe ertainean izan behar den turismo ikuspegia.

Galdetegiko erantzunen eta elkarrizketen bidez lortutako emaitzak aztertu ondoren, azaldutako kontzeptu eta gaiak 10 sektore estrategiko edo ardatz nagusitan laburbildu ziren. Horiek izan ziren irailean egindako lehenengo laborategian aztertu eta garatzeko gaien oinarria. Guztiak izan ziren baliagarri Zumaian aplikatu beharreko eredu turistikoa zehazten eta estrategiak erabakitzen hasteko.

10 sektoreen edo ardatz estrategikoen arabera jasotako laburpena:

Elkarbizitza. Kezka iturri dira, oro har, kontrolik gabeko turismoak herrian eragin ditzakeen aldaketak. Hala, "letorkeenari aurre hartu behar zaiola" esan da. Elkarrizketatu askok kezka adierazi du herrian ohiko etxebizitzak alokatzeko dauden zailtasunengatik eta prezio garestiengatik.

Izaten ari diren gorakadaren ondorioz, etxebizitza turistikoak arautzeko premia izango da epe ertainean.

Espazio publikoaren okupazioari (edo masifikazioari) dagokionez, esan da Zumaia zenbat turista har ditzakeen jakin behar dela. Bereziki, gainera, Itzurun-Algorri inguruan. Behin hori jakinda, naturagunearen erabilerrari zer mugak jarri behar zaizkion erabaki daiteke.

Hainbatek aipatu ditu turismoa demokratizatzearen eta turismo arduratsu baterako eskubidearen ideiak.

Tokiko sentimendua: Nortasuna eta euskara. Bertako elkarrizketatuen artean sendoa da herriarekiko atxikimendua, bertako izatearen sentimendua, nortasuna. Ingurune naturalaren balio handia onartzen dute eta bere egiten dute ingurune hori, baina kezkarri zaizkie haren kontserbazioa, mantentzea, irisgarritasuna eta segurtasuna. Zumaia irudi diren aldetik, Itzurun-Algorri inguruak araudi baten premia duela uste dute. Halaber, hauek aipatu dira: alde zaharraren biziberritzea, eremu hori apaintzeko premia, mugikortasuna hobetzea, auzoak herrigunera gerturatuko dituen azpiegituren premia (ibai-bideak eta bidegorri/bideberdeak) eta turismo sailetik antolatutako jarduerak.

Garrantzitsutzat jotzen da, baita ere, euskara eta tokiko nortasunari balioa ematea turismoak zeharka lotuko dituen proiektuen bitartez: industria eta itsas iragana, toponimia, gastronomia, memoria historikoa eta euskararen erabilera.

Tokiko ekintzailetasun turistikoa. Elkarrizketatutako pertsona gehienek tokiko ekonomiaren lagungarri ikusten dute turismoa. Turismo segmentuak eta produktu turistikoak gara daitezkeela uste dute. Elkarrizketatutako gehiengoa turismo mota honen aldekoa da: komunitatean oinarritutakoa, naturari lotutakoa, familiakoa, kanpinzalea, zientifikoa, negozioekin lotura duena (MICE), gastronomikoa, aktiboa, bizipenetan oinarritutakoa eta kultura eta identitatea ardatz izango dituen. Aldiz, zinemagintzarekin harremana duen turismoa sustatzearen aurka agertu da gehiengoa.

Azken urteetan, surfaren inguruko jarduerak gora egin dute Zumaian.

Oro har, ekintzailetasuna negozio bakoitzaren barnean gertatzen dela aipatu da. Turismoaren sektorean ekiteko laguntzak falta direla esan da. Batek baino gehiagok esan du ez ostatuak falta direla erosketa-ahalmen urriko jendearentzat (aterpetxea edo tankerakoren bat). Alde zaharreko komentuaren erabilerrari buruz galdetuta,

eztabaida sortu da horren kudeaketa-ereduaren inguruan. Eraikin multzo osoari erabilera emateaz gain, alde zaharra bera biziberritzeko balio beharko luke han kokatuko litzatekeen jarduerak.

Azpimarra egin zaie honako gai hauei: ostalaritza zerbitzuen hobekuntza, parillan erabilera bultzatzea eta turismoaren "urtaroko" izaera gainditzea, horrek sektore turistikoko lanpostuen ezegonkortasunaren arazoa konpontzen lagunduko lukeelako.

Kultura ekosistema. Elkarrizketetan esan da elkarteen arteko harremana ez dela modu errazean gertatzen, eta erakundeek koordinazio lana egitea komeni dela, proiektuak elkarrekin egin ahal izateko. Hainbat elkartetako ordezkariak esan dute ez direla gutxietsi behar turismoari aplikatutako ezaugarri kulturalak eta harreman naturalak izan behar direla bisitari/turistekin, haien parte-hartzea begirunez gerta dadin. Tradizioaren eta berrikuntzaren arteko oreka bilatzen duten elkarlanerako guneak sortzea komeni da.

Turisten gorakadaren aurrean, hau proposatzen zaie erakundeei eta elkarteei: turisten jarioa lurraldean zehar banatzea produktu edo harreman sorta baten eskaintzaren bidez, antzeko iblbide tematikoak sortzea eta inguruko enpresa sortzaileekin sinergiak bilatzea.

Tokiko ekonomia paisaiaren eta naturaren arautzaile gisa. Lehen sektoreak bizi duen egoera kritikoa buruzko kezka azaldu dira. Horren ondorioz, ingurune naturalaren mantentze falta eta kalte handien arriskua aipatzen dira, suteen arriskua barne. Esan da lehen sektoreak (landetxeek eta baserritarrek, batik bat) laguntza behar duela turismoaren inguruko ekimenak garatzeko.

Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea. Oro har, Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea turismoa bultzatzeko marka nagusia dela uste dute zumaiarrek, baina onartzen dute ez dituztela ezagutzen eskaini ditzakeen aukerak. Bestalde, faltan botatzen dute Deba, Mutriku eta Zumaiaren arteko nortasun partekatuen sentimendua.

Gobernantza turistikoa. Tokiko sektore publikoak nabarmendu du baliabide gehiago behar direla jarduera turistikoaren kudeaketa osoa egiteko. Administrazioen arteko harremana modu positiboan baloratu da, nahiz eta, lehiakorrak izateko, koordinazioa falta dela onartzen den. Turismo bulegoa eta Algorri interpretazio zentroa eraikin berean baleude, Zumaiaren irudia hobetuko litzatekeela uste da.

Herritarren aldetik, ordea, gabezia bat nabari da. Esan da ez dagoela tresna edo espaziorik, parte-hartzearen bidez, turismoaren gaiari jarraipena egin eta haren inguruko erabakirik hartzeko. Tokiko turismoaren behatoki bat edo turismo mahaiak sortzearen inguruko proposamenak jaso dira.

Helmuga turistikoa adimentsua. Elkarrizketetatik honako hau ondorioztatzen da: azpiegitura teknologikoen eta prestakuntzaren gabezia nabari dela. Horiek erdietsita, errazago eta hobeto eskaini ahal izango lirateke bizipenen turismoa edo tokiko erreserben kudeaketa eta bestelako zerbitzuak, adibidez.

Posizionamendu geografikoa. Zumaia kokapen geografiko interesgarria du turismoaren lurralde-antolamenduan, kostaldearen eta barnealdearen arteko giltzarria baita. Hori horrela, bi aldeetako estrategiak lotzen ditu eta turista-jarioak banatzen ditu ekimen eta eskualde hauekin: Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea (Zumaia da eragile nagusia), Urola Kostako Udal Elkarte, Urola Erdia, Urola Garaia eta Explore San Sebastian Region. Azkenaldian horiekin guztiekin egiten den lankidetzaren positibotasun josten da eta harremanak sendotzearen aldeko apustua egiten da. Bide berdeak eta antzeko proiektuek elkarlan hori errazten dute.

Euskal Autonomia Erkidegoan, Donostia eta Bilbo arteko kokapen egokian dago Zumaia. Donostiarekiko loturak, gainera, ongi baloratzen dira.

Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkearen bitartez UNESCOren nazioarteko sarean duen presentzia eta geologiaren alorrean nazioartean sortzen duen interes zientifikoak aukerak eskaintzen dizkio Zumaia. Hala, turismo zientifikoaren garapena oso positiboki baloratu da, bai tokiko eragileen aldetik, baita eskualdekoen aldetik ere.

Teknologia berriak. Alor honek turismoari eskaini diezazkiokeen aukeren gaineko ezagutzarik ez dutela aitortu dute elkarrizketatutako gizarte zibileko eragileek. Aldiz, positiboki baloratzen dute Zumaia presentzia sare sozialetan. Sektoreko profesionalak ere positiboki baloratzen dute, baina profesionalak badakite zein den lan horren helburua.

b. ZumaiaLab 1. LABORATEGIA ²⁶ : Ardatz estrategikoak/bektoreak eta erronkak

Laborategia (#lab) arazoak konpontzen saiatzeko ingurune bizia da. Lanerako espazio fisiko egokia ematen du, eta gai zehatzetan interesa duten lantaldeek modu interaktiboan sortutako emaitzak jasotzen ditu. Aholkulariak bailiran, parte-hartzaileek (eragileek) sakon aztertzen dituzte gaiak, arazoak identifikatzeko, konponbideak proposatzeko, lehentasunak ezartzeko eta sektoreen arteko sinergiak sortzeko.

Irudia 26. #zumaialab lehen laborategia.

²⁶ Ikusi #zumaialab 1.go laborategiko bideo laburpena, hemen: <https://youtu.be/4xYzIW3FGCg>

#ZumaiaLab laborategian erabilitako metodologia:

1. Turismo-politikak eta praktikak, esperimentazioaren oinarrian zehaztuak

- Lurralde-garapena helburu.
- Gizarte kohesioa/eraldaketa eta jasangarritasuna abiapuntu.
- Estrategia eragileekin eraiki eta formulatzea, parte-hartzea bermatuta.
- Gai konplexu eta kateatuak direnean, adimen kolektiboa behar dugu, eragileekin ezagutza.
- Beraz, estrategia (formulazioa) parte-hartzearekin (deliberazioa) uztartu behar da, eta alderantziz.

2. Zubigintza: eragileekin ezagutza/esperientzia anitzetan oinarritutako politikak eta praktikak formulatzea

- Irizien eta polarizazioen esparrutik datuetarako jauzia egin behar da.
- Kritikak onartzea, berauek balizko (er)alda(keta)gai gisa proposatu eta beste eragileekin lantzea.
- Eskuartearen ditugun baliabideak eskaintzea (ekonomikoak, sozialak, erakundeetakoak eta teknologikoak).
- Turismoaren aurkako edo/eta alboko kalteen kontrako txertoa bilatuz > Hipotesi bat. Tokiko ekintzailetasunarekin gainditu daitezkeela ikusten ari gara.

Irudia 27. #zumaialab lehen laborategian parte hartu duten eragileak.

1. LABORATEGIA >

Asteartea, 2017ko irailak 12

Lehen saioa. Maria eta Jose Ikastetxea, 10:00h – 11:00h

Bigarren saioa. Oxford aretoa, Alondegia Zumaia, 17:30h – 20:00h

- **Lehen saioa: Zumaiaiko haurrek turismoari buruz duten bat-bateko ikuspegia**

Bost talde osatu dira, bakoitza bost parte-hartzailerekin (lau haur 5-6 urtekoak eta 9-10 urteko haur bat, talde bakoitzean). Eman zaien orrian, hiru galdera hauei marrazki bidez erantzuteko eskatzen zaio talde bakoitzari:

1. **Nola marraztuko zenuke turista bat?**
2. **Zer egiten du turista batek?**
3. **Nola irudikatzen duzu Zumaia 1-2 urte barru?**

Jarraian adierazten dira lorturiko emaitzak, baita marrazkien irudiak ere:

Urtxintxa taldeak, surf-zalea den turista eta turistek erabiltzen dituzten garraiobideak marraztu ditu. Flyscha, bihotzak eta argazkiak ateratzen dituzten pertsonak marraztuz irudikatzen dute bi urte barruko Zumaia.

Itsasoa taldeak, ingelesez hitz egiten duten leku askotako turistak marraztu ditu. Etorkizuneko Zumaia "Zumaialandia" bihurtuta irudikatu dute.

Kolore taldeak, turista bat zer den azaltzeko, naturari eta paisaiari begiratu dio. Turistak flyscha itsasontzitik ikusteko hurbiltzen dira Zumaia, dirua uzten dute eta bi urte barru errepide eta hotelez jositako Zumaia irudikatu dute.

Onenak (1) taldeak, bizkar-zorroa soinean eta natura maite duen turista marraztu du. Zumaia, bi urtetan, turistaz beteta irudikatu dute.

Onenak (2) taldeak, adiskidetasuna aipatzen du, markako janzkiak dituen turista, itsasoaren arriskuak eta flyscha marraztu ditu. Etxe orratzak eta ur gaineko etxeak irudikatu dituzte etorkizuneko Zumaian.

- **Bigarren saioa: Laborategia helduekin**

Elkarizketatutako 108 eragileak gonbidatu dira laborategian parte hartzera. Azkenean, 71 bertaratu dirak. Zazpi lantalde osatu dira, eta aurrez adierazitako bost sektoreak ordezkatu dira lantalde bakoitzean (sektore publikoa, sektore pribatua, antolaturiko gizarte zibila, akademia eta ekintzaileak).

Ongietorriaren eta galdeketaren emaitzen aurkezpenaren ondoren, laborategiaren metodologia aurkeztu da. Parte-hartze zabala eskertu ondoren, hasiera eman zaio saioari.

Lehen laborategi hau bi fasetan banatu da: A eta B faseak.

A fasea. **Erronka.** Galdera hau plazaratu da:

"Zein da Zumaiaiko herritarrok turismoaren inguruan dugun erronkarik garrantzitsuena?"

Galderaren erantzunak lantaldeetan eztabaidatu ondoren, lortutako ondorioak aurkeztu dituzte bozeramaileek. Hona horien laburpena:

- Talde gehienetan hauxe izan da aipaturiko erronka nagusia: bertakoen ongizatea eta turistekiko elkarbizitza bermatzea, eta herritarrei zuzenduriko plan bat garatzea.

- Turismoa erabiltzea bertakoen nortasuna eta kultura-ezaugarriari balioa emateko. Horretarako, industria eta itsas ondarea, gastronomia, geologia eta memoria historikoa landu behar da.
- Turismoak eskaintzen duen zeharkakotasuna erabili behar da sektoreen arteko proiektuak garatzeko.
- Turismoaren kudeaketa egokia egiteko, "saldu baino lehen, zaindu" egin behar da, modu jarraitu eta jasangarrian.
- Turismoaren egungo arrakasta planifikatutako estrategia baten ondorioztat hartzen da.
- Turismo eskumenak dituzten erakundeen arteko koordinazioa hobetu behar da. Adibide moduan, esan dagoela orekarik ingurune naturalaren babesera zuzendutako politiken eta turisten etorrera masiboa bultzatzen duten jardueren artean.
- Flyscharen sustapen hutsera mugatu gabe, beste turismo mota bat garatzea komeni da.
- UNESCOren nazioarteko sarean dugun presentzia aprobetxatu behar da kalitateko turismoa garatzeko.

Talde bakoitzak egin dituen aurkezpenak alderatuta, nabarmendu da ez direla plazaratu aurretiaz egindako elkarizketetan azaldu diren hainbat gai/erronka:

- Euskararen erabilerari balioa ematea.
- Naturaguneen zaintza eta haien saturazioa.
- Ostatu-eredu berriak, aterpetxea.
- Komentu zaharrari erabilera berria ematea, herritarren kudeaketa-ereduan oinarritutakoa.
- Ohiko erabilerarako etxebizitzaren alokairua bermatzea, etxebizitza turistikoaren ugaritzearen aurrean.
- Gobernantza turistikoan herritarren parte-hartzea bermatzea.

B Fasea: **10 bektoreen lehentasuna**

Fase honetan, goian deskribatu diren 10 bektore edo ardatz estrategikoak aurkeztu dira. Taldeetan eztabaidatu ondoren, garrantziaren arabera sailkatu dira bektoreak (1 garrantzitsuenarentzat, 10 garrantzia gutxienekoarentzat). Lehentasun hurrenkera hau eman zaie 10 bektore estrategikoei:

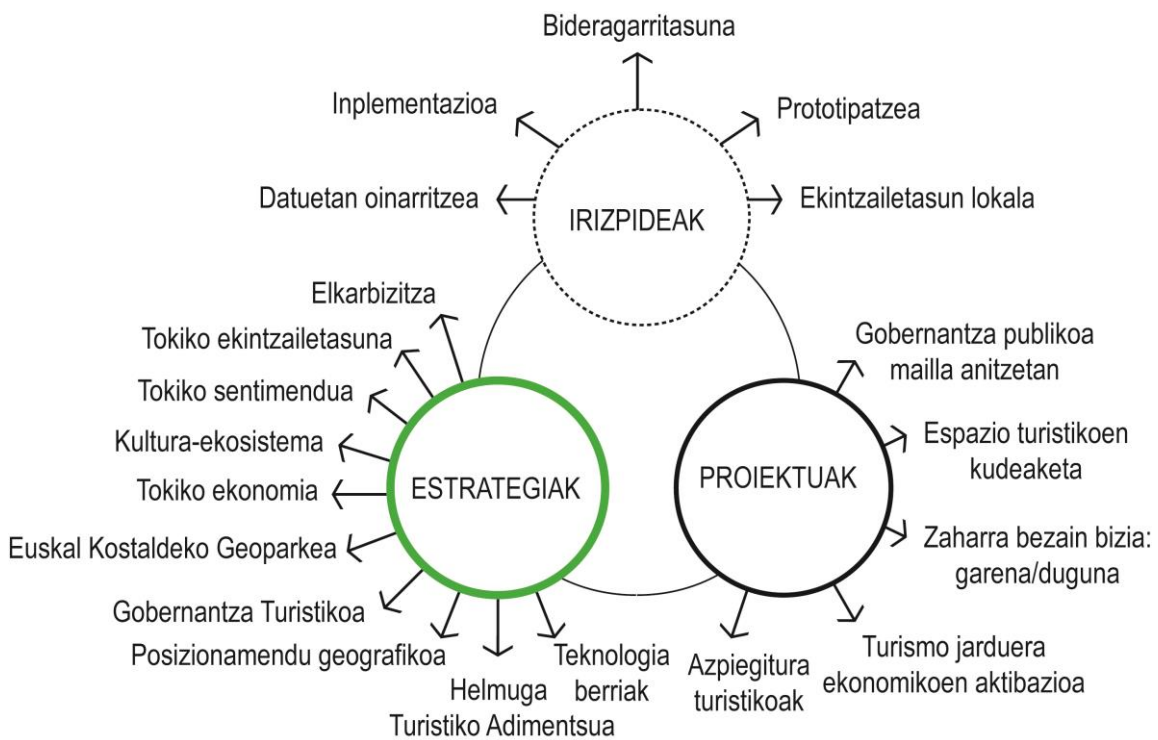
1. **Elkarbizitza**
2. **Tokiko ekintzailetasun turistikoa**
3. **Tokiko sentimendua**
4. **Kultura ekosistema**
5. **Tokiko ekonomia, paisaiaren eta naturaren arautzaile gisa**
6. **Euskal kostaldeko Geoparkea**
7. **UNESCOren Euskal Kostaldeko Geoparkea**
8. **Gobernantza turistikoa**
9. **Helmuga turistiko adimentsua**
10. **Posizionamendu geografikoa**
11. **Teknologia berriak**

c. ZumaiaLab 2. LABORATEGIA²⁷: Proiektu operatiboak/lan eremuak

Ostirala, 2017ko azaroak 10
Oxford Aretoa, Alondegia Zumaia, 17:00h – 19:30h

Bi zatitan banatu da saioa: Azalpena (A) eta Lan jarduera: prototipatzea (B)

Metodologia 5 irizpide aurkeztea eta 10 sektoreak lantzea izan da, 5 proiektu prototipatzeko. Horretarako, 5 bozeramaile proposatu dira proiektu bakoitzerako.

Irudia 28. #zumaialab bigarren laborategiko irizpideak, estrategiak eta proiektuak.

²⁷ Ikusi #zumaialab 2.go laborategiko bideo laburpena, hemen: <https://vimeo.com/259034947>

5 IRIZPIDEEN DESKRIBAPENA:

Bideragarritasuna. Baldintza eta ezaugarri batzuek kontuan hartuta, proiektuak egiteko edota zehazteko aukerak aztertzen dira, nola ekingo den zehaztuta. Behar baldin bada, profil eta rol berriak sortuko dira.

Inplementazioa. Proiektuan programaturiko ideiarene abiapuntua da erabiltzaileak inplikazioa behar duela egiten ari dena garatzeko. Besteak beste, proiektua martxan jartzeko erabiliko diren ekintza, neurri eta metodoak adierazi dira. Eragin beharreko aktibitate eta alternatibak ezarri eta aliantza eraginkorrak ziurtatzen dira.

Prototipatzea. Amaierako erabiltzaileak oinarritzat hartuta, ideia berritzaileak sortzea da xedea. Premiei eta arazoei antzemanda, emaitza eraginkorrak eta, askotan, alternatibak sortzea/eraikitzea du helburu. Interakzioaren bidez, talde-lanean, logika ez-linealak landu nahi ditugu, berariaz aukeratu diren adituekin.

Ekintzaitza lokala. Ekintzaitza fenomeno gurutzatu eta soziala da, eta kudeaketa publikoaren ezagutza zabaltzen du eragile politiko, ekonomiko, akademiko eta gizarte-talentuen artean. Etorkizuneko belaunaldiei begira, modu jasangarrian garatu behar dira irudikapenak, bertako ohiturak, eremuak eta gaitasunak. Saiok berak piztutakoa bideratzea du xede.

Datuetan oinarrituta. Herritar adituek, datuak, txostenak, informazioa eta ezagutza ekarriko dute laborategira, gainerako kideekin partekatuko dituzte eta prototipatze kolektiboa lortuko dute. Datuen arabera diseinatutako prozesuei begira jarri gara, eta ikertutako emaitzak eta ondorioak landu dira.

5 PROIEKTUEN DESKRIBAPENA:

1. Zaharra bezain bizia: garena/duguna. Ondareari eta euskarari balioa eman behar zaio turismoaren begiradatik; horretarako, ibaiak eta alde zaharra hartuko izango dira lanerako gune nagusiak. Identitatea, euskara, ondarea, gastronomia edo/eta memoria historikoa landuko dira. Sinergiak topatu eta elkarrekin esperientzia bereizgarria lantzeko proposamena egiten da; alde zaharrean (Kofradia eta beste), ibaietan (Urola eta Arroarreka-Narrondo) eta Oikiarainoko gunetan gara daiteke.

2. Espazio turistikoaren kudeaketa. Turismoaren egungo gorakada eta "Game of Thrones" telesailak erakar dezakeen turista kopuru handia aurreikusita, turisten eta bertakoaren arteko harremana/oreka bideratzeko modua aztertu nahi da proiektuan. Beste aztergai batzuk dira etxebizitzaren gabezia eta bizimoduaren garestitzea, espazio urbanoaren eta naturalaren saturazioa, eta ostalaritzako negozio eredu berriak (landetxeak, airbnb, pisu turistikoak...).

Irisgarritasunaren, segurtasunaren eta naturaguneen zaintzaren gaiak atera dira elkarriketetan, eta baita "zaindari-hezitzailearen" figura berria sortzeko aukera ere. Gai horiek landu ditzake proiektuak.

3. **Zumaiako turismo-jarduera ekonomikoen aktibazioa.** Turismoaren sektoreko jarduerak lantzea proposatzen da proiektuan, negozio askoren arteko sinergiak topatzea. Negozio aukerak era jasangarrian betetzeko proiektuak aztertzen dira. Segmentu turistikoa berriak lantzeko proiektua da; turismo zientifikoa, adibidez. Lehiakortasuna.
4. **Gobernantza publikoa maila anitzetan.** Proiektuak protokolo eraginkorrak egitea planteatzen du, lurraldearen eta haren gobernantzaren artean koordinazio falta gertatzen denerako. Biotopo babesturako protokolo bat egin daiteke. Teknologia berrien erabilera Zumaiain nolakoa izan daitekeen aztertzen da. Herritarren parte-hartzea nolakoa izan daitekeen lantzeko proiektua. Turismoaren jarraipena edo tokiko behatokia eratzeko irizpideak lantzeko proiektua.
5. **Azpiegitura turistikoa.** Zumaiako eraikinen erabilera eta bide-sareak aztertuta, berrantolaketa koherente bat aztertzea eta jarduerak non egin daitezkeen proposatzea. Turismo bulegoa, Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea, Algorri Zentroa eta bestelako kokapen fisikoak baloratzeko proiektua da. Non eta nola koka daitezke? Gaur egun, Komentuak turismoarekin lotutako erabilera du, eta zer kudeaketa eredurekin kudea daitekeen aztertzen du proiektuak. Alde zaharra berpiztu eta edertzeko aukerak? Aparkaleku berriak?

Proiektu bakoitzean **bozeramaileak** izendatu dira eta banatutako **lanabesa** ²⁸ osatzeko, kontzeptuen mapa, sektore/estrategien taula, Zumaiako mapa, ekinbideak, irizpide-taulak eta datuak eman dira.

SINTESIA, bozeramaileek eginikoa:

1. proiektua: **Zaharra bezain bizia: garena/duguna**> Miriam Romatet, Zumaiako Udala Kultura

Zumaiaren wikipedia lantzea proposatzen du taldeak.

Lainoan kokaturiko proiektua, non herritarrak eta turistak interaktuatzen duten. Proiektu honetan, mapa interaktibo bidez gure ondarea (ontziolak non egon diren), ibilbideak (herria, natura, hitza, memoria) eta agenda erakutsi daiteke.

Lehen maila batean, identitatea, kultura eta euskara eta, osagarri moduan, gastronomia, alde zaharra eta ibaia ikusten du taldeak.

Natura ondarea eta haren mugak mapan agertzea ezinbestekoa ikusten da.

Itsasoari bizkarra ematen diogun herrian, ibaiarekin lotuta, Beduola proiektua bultzatzea.

Komentua herritarrei irekitzea.

²⁸ Ikusi lanabesa C eranskinean (2. laborategiko materiala)

2. proiektua: **Espazio turistikoaren kudeaketa** > Iñigo Lazkano, Basque Stay

Harraldea edo flysch gunea utzita dagoela uste du lantaldeak eta hura zaintzeko, segurtasuna bermatzeko eta zaborrak jasotzeko moduak azaldu dituzte.

Zumaiaren erdiguneko espazio publikoaren pribatizazioak kezka eragiten du, eta ordenantza berriak egitea edota daudenak aplikatzea planteatzen du talde honek (dendak, tabernak, etab).

Pisu turistikoaren mapa aztertu dute. Zumaian 3.800 etxebizitza daude eta horien okupazioa %85ekoa da. 600 etxebizitza librerekin ez dago alokairurako aukera asko. Etxebizitzaren %6 hutsik dago, eta %5 alokairura bideratzen da urtean zehar (200 etxebizitza). Eusko Jaurlaritzaren erregistroan 25 etxebizitza daude. Pisu turistikoak arautzeko premia ikusi dute, baina ez dute adostasunik lortu.

Mugikortasuna eta aparkamenduak aztertu ondoren, autobus zerbitzua jartzea proposatzen dute, turistek 10 minutura dagoen aparkalekua erabil dezaten (tren turistikoa ez zaie egokia iruditzen zerbitzu hori emateko).

Turismo bulegoak bisitariak bikoiztu ditu eta zumaiar batzuk turismorekin erreta daude.

3. proiektua: **Zumaiaiko turismo-jardueraren ekonomikoaren aktibazioa** > Lorea Uranga, Basque Destination

Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea da proiektuaren ardatza, eta haren estrategiak aplikatu dituzte herrian.

Turismo mota hauetan oinarritutako proiektuak bultzatzea proposatzen dute: osasun turismoa (kirola barne), turismo zientifikoa, itsas turismoa (ondareari balioa emanda), landa-turismoa eta gastronomia (olagarroa, identitatearekin lotuta).

*Ez dute uste pelikuletako turismoa luzerako denik, eta ez dute kontuan hartu proiektuan.

Enpresa arteko komunikazioa bideratzeko lanketa egin behar da. Baseritarren eta enpresen arteko erlazioak hobetu nahi ditu proiektuak.

Gure herriaren enbaxadore izateko urratsak ematea proposatu dute.

Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea (nazioartean kokatzen gaituena), euskara eta identitatea balioesten dituzte.

4. proiektua: **Gobernantza publikoa maila anitzetan** > Gorka Zabaleta, Baleike aldizkaria

Zumaiaren Turismo Behatokia eta Mahaia/Foroa sortzea proposatu dute.

Turismoari lotutako datuak jasoko lituzke, turismoak herrian eta herriarren eguneroko bizitzan zer inpaktu duen azaltzeko. Ez dute soilik turistei begira

egindako neurketak izan behar. Adierazleak erabaki behar dira. Erakundeekin koordinatua egin behar da lan, lankidetzan eta sarean.

Turismo mahaia osatzeko kideak aukeratu, datuak jaso, planaren jarraipena egin eta erabakiak hartu behar dira.

Ez dago gobernantzarik herritarren parte-hartzerik gabe.

5. proiektua: **Azpiegiturak** > Peru Fdz de Arroiabe, Mondragon Unibertsitatea

Zumaia txikia da, baina eskuragarri ditu azpiegiturak momentu honetan.

Komentuan **aterpetxea** eta jatetxea jartzea eta herritarrei irekitako jardueraren bat egitea proposatu dute.

Turismo bulegoa eta Algorri interpretazio zentroa anbulatorio zaharrera (Urola trenbideko geltoki zaharrera) eraman daiteke eta Foronda eraikinari erabilera eman.

Turismo aktiboko ibilbideak sortzeko proiektuak egin daitezke, turisten fluxuak harralde edo flyschetik eta zentrotik ateratzeko: Paolaldera joateko ibilbidea (zertarako erabil daiteke itsasargiaren eraikina?); Oikia auzoarekin lotura egitea bidegorri baten bidez; Narrondo auzoa, industria ondarea; Santiago ingurunea dinamizatu.

Irudia 29. #zumaialab bigarren laborategian parte hartu duten eragileak.

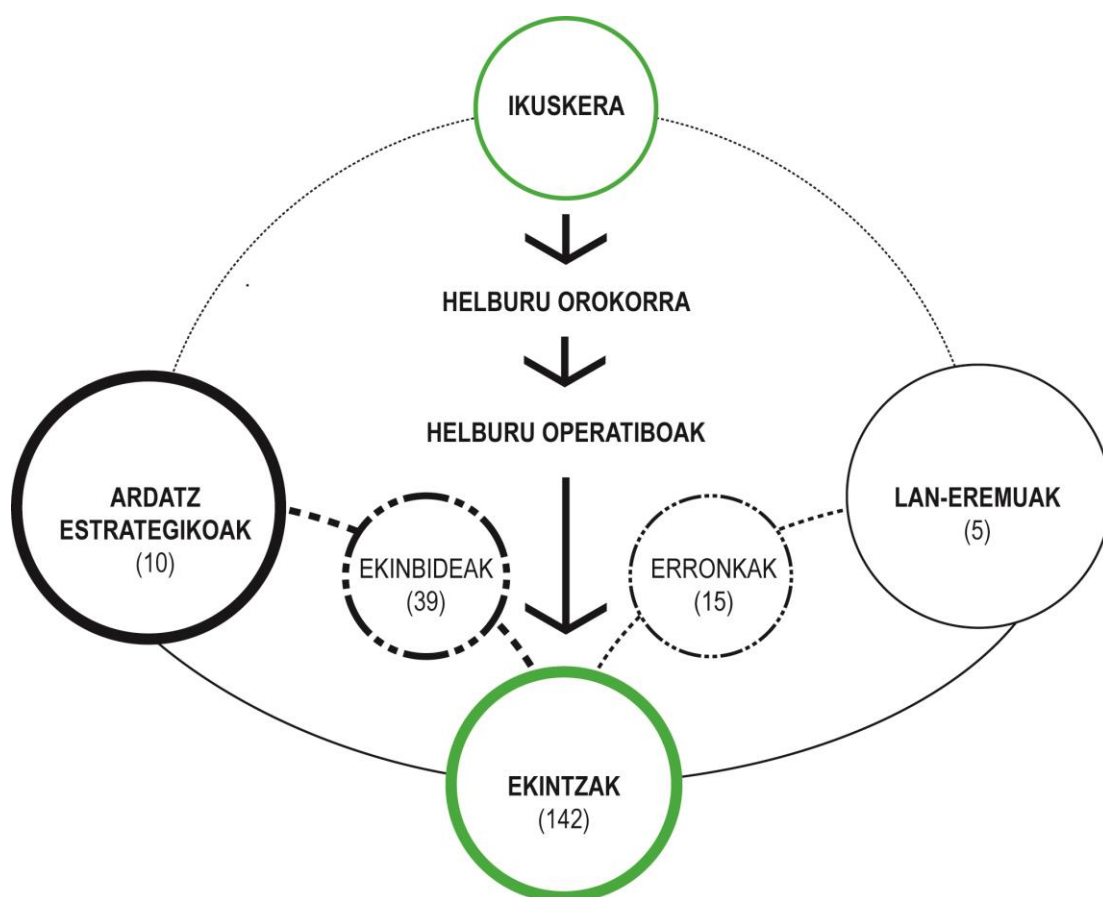
The background is a grayscale topographic map showing contour lines and building footprints. A white rectangular frame is centered on the page, containing the text and the large number. The number '5' is positioned on the right side of the frame, and the text 'III. FASEA. ADIERAZPEN ESTRATEGIKOA' is centered below it.

5

III. FASEA. ADIERAZPEN ESTRATEGIKOA

5. III. FASEA. Adierazpen estrategikoa

Prozesu parte-hartzailea egin ondoren, emaitzak jaso dira eta adierazpen estrategikoa aurkezten da atal honetan, Zumaiaiko turismoaren ikuspegia eta helburuak azaltzeko. Ardatz estrategikoak, lan-eremuak eta erronkak adierazi ondoren, ekinbideei dagozkien ekintzak zehazten dira. Horrekin guztiarekin, Zumaiaiko herriak turismoarekiko duen ikuspegi osoa azaltzen da.

Irudia 30. Zumaiaiko turismo planaren adierazpen estrategikoaren egitura.

a. Zumaiako turismoaren ikuspegi orokorra

Plan honen **ikuspegia (bisioa)** da kostaldea bizitzeko, lan egiteko eta bisitatzeko leku erakargarria dela irudikatzea. Ikuspegi hori lortzeko, elkarlanean aritu behar du tokiko komunitateak, eta esperientzia eta aukera adierazgarrien bidez ahaldundu behar dira bertakoak eta bisitariak. Horrek guztiak tokiko ekonomiaren sustapena eragin behar du, giza garapena zainduta.

b. Helburu orokorra

Hau da Zumaiako Turismo Planaren helburu orokorra:

Hurrengo 4 urteetan egin behar diren turismo politiken gidarria aurkeztea, herritarren parte-hartzearekin egin den diagnosian oinarrituta, *kalitatezko turismo jasangarria sustatuta, eta herriaren nortasuna mantenduta*²⁹.

Herritarrek nahi duten turismo eredua zehaztu nahi du planak, eta, horretarako, turismoaren gaineko eztabaida ireki eta plazaratu nahi ditu; horrez gainera, lidergo kolektibo komunitarioa indartu nahi du turismoaren esparruan, haren kudeaketan eragiteko. Hori guztia egiteko bitarteko ditu aldebakarreko erabakietatik aldentzea, herritarrak ahalduntzea eta parte-hartzea bultzatzeko guneak eta tresnak sortzea.

²⁹ Zumaiako Plan Estrategikoan ezarritako 16. helburu estrategikoa

c. Helburu operatiboak

Plan honetan, bederatzi helburu operatibo azaltzen dira, helburu orokorra garatzeko:

1. **Turismoaren fenomenoaz kontziente izatea** > Turismoaren fenomenoa, egitate globala bihurtu den heinean, bere mehatxu eta aukera guztiekin aztertu behar da herriaren eraikuntzan; aldendutako posizioak hurbiltzeko espazioak eta elkarguneak topatu behar dira; diskurtsoa "eredu turistikoa" eztabaidan kokatu beharrean, "nahi dugun herria" eztabaidara bideratu behar da; eta helburua da turismoaren kudeaketan planteatzen diren erronkak herriaren erronkak direla ulertzea.

2. **Turistikoa zer den eta zer ez den, irudi estereotipatuak desagitea** > Bisitari ugari eguneroko bizitzako ohitura eta jokabide normalak ditu, ikono turistikoetatik urrun.

3. **Turismoaren gaia herritarrengana hurbiltzea** > Gainontzeko arlo guztiekin interakzioan aztertu behar turismoaren arloa, eta ez isolaturik. Modu kolektiboan eta parte-hartzailean jorratu behar da turismoa: zeharkako gaia izateari utzi dio eta agenda politikoa dago orain.

4. **Turismoak herritarrengan sortzen dituen kezkei erantzun egokia ematea** > Herritarrak kezkatuta daude turismoaren balizko masifikazioarekin, eta saturazio horrek naturaren babesean, elkarbizitzan eta herriko egoera sozioekonomikoan izan ditzakeen eraginekin. Albo kalteei aurrea hartu behar zaie. Mugak jarri eta babes neurriak hartuko dira, herriko ekosistema sozialaren orekari eusteko.

5. **Turismoaren arloan lidergo kolektibo komunitarioa indartzea, haren kudeaketan eragiteko** > Aldebakarreko erabakietatik aldendu eta parte-hartzea indartzeko guneak bultzatuko dira. Turismoari toki egokia eman behar zaio herri antolamenduan eta erabakiak hartzean, eta sailen arteko koordinazioa bermatuko da.

6. **Komunikazio koherentea eta zuzena helaraztea** > Zumaiaren komunikazioarekin, promozioarekin eta kudeaketarekin lerrotatu behar dira turismoaren promozioa eta marketin turistikoa, eta plan honen helburu guztiekiko jokabide koherentea izan behar da.

7. **Turismoaren kudeaketa integrala eta zeharkakoa bultzatzea** > Ekintzak modu estrategiko eta koordinatuan lantzean, kanpo-baldintzak eta turismoaren eragin

negatiboak kontuan hartzeaz gain, tokiko garapena bermatzeko indarguneak landuko dira.

8. Helmugaren lehiakortasunaz aritzerakoan, jasangarritasun eta erantzukizun kontzeptuekin lotuta ulertzea > Denboren eta gune fisikoen bideragarritasuna bermatu behar da. Naturaren babesa eta turismoaren bidez sortutako onurak herrian nola birbideratuko eta uztartuko diren azaldu behar da.

9. Garena ezagutaraztea > Helmuga edo destino turistikoa bakoitzak kontakizunekin eraikitzen du bere irudia. Nortasuna eta izaera ezagutarazteko aukera paregabeak ematen ditu turismoak, eta ezinbestekoa da, beraz, nortasun horri eustea. Bisitariak, bidaia prestatzen duenean, baliabide digitalak erabiltzen ditu bisitatuko duen lekuaren berri izateko. Fidagarritasunez erabiliko dira marketin tresna eta kanpainak, bisitarien esperientziak benetakoak izan daitezzen.

d. Erronkak eta lan-eremuak

Zumaiaiko Turismo Planaren erronka nagusia horrela adierazten da:

Bertakoen ongizatea eta turistekiko elkarbizitza bermatzea, herritarrei zuzenduriko plan baten bidez.

Aurreikusi diren bost lan-eremuetatik abiatuta, honela zehazten da erronka hori:

- A lan-eremua: **Identitatea eta izaera**. Tokian tokiko identitatearekin eta bertako izaeraren eremua da. Turismogintzak (1) euskara ikusarazteko eta haren erabilera bermatzeko aukerak ematen ditu; (2) ondarea, bere osotasunean ulertuta, balioan jartzeko erronkari hel diezaioke; eta (3) turismoaren erakargarritasuna estrategikoki lantzeko aukerak ematen ditu.
- B Lan-eremua: **Espazio Turistikoaren kudeaketa**. Turismoak espazioa modu zuzen eta iraunkor batean kudeatu behar du, eremu horretan egiten baitira jardura turistikoak. Erronka garrantzitsuak dira turismoaren (1) inpaktu positiboak eta negatiboak egoki kudeatzea; (2) egiten praktika onak ezagutaraztea; eta, (3) ingurumenaren zaintzari begiratuta, eragin turistikoen aztarna ekologikoa murriztea.
- C Lan-eremua: **Turismoaren jardura ekonomikoak aktibatzea**. Turismoak onurak dakartza komunitatean, herrian, eta lanpostuak sortzeko aukera berriak ematen ditu. Horretarako, (1) turismoaren balio katea osotasunean sustatuko da; (2) herritarren ekintzailetasuna bultzatuko da; eta, (3) sektore turistikoa osatzen duten eragileen prestakuntza eta profesionaltasuna hobetuko da.
- D Lan-eremua: **Gobernantza publikoa maila anitzetan**. Eragile guztien parte-hartzerik gabe ez dago turismoaren gobernantzarik. Turismoak maila anitzetan du eragina eta haren gobernantza egokia bermatzeko, (1) tokiko lidergoa sendotzeko lanak egingo dira; (2) aliantza estrategikoak jorratuko dira; eta, (3) ezagutza irekia sortuko da.
- E Lan-eremua: **Azpiegitura turistikoak**. Bertakoek bizi, inbertitu eta mantentzen dituzten baliabideak oinarritzko azpiegitura turistikoak dira bisitarientzat. (1) Eraikinak, hirigunea eta auzoak; (2) naturagunea eta landa lurra; eta, (3) lekuko mugikortasuna, irisgarritasuna eta segurtasuna bermatzen duten azpiegiturak ustiatzeko eta mantentzeko erronkak lantzen dira atal honetan.

e. DEKALOGOA. Bektoreak edo ardatz estrategikoak

Zumaiaiko turismoaren egoera aztertu eta amaierako gida-oria aurkezteko, hamar ardatz estrategiko edo bektore baliatu dira plan honetan eta zabaldu den prozesu parte-hartzailean. Hauek dira ardatz estrategikoak:

- (i) **elkarbizitza,**
- (ii) **tokiko turismo ekintzailetasuna,**
- (iii) **tokiko sentimendua,**
- (iv) **kultura ekosistema,**
- (v) **tokiko ekonomia, paisaiaren eta naturaren arautzaile gisa,**
- (vi) **Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea,**
- (vii) **governantza turistikoa,**
- (viii) **helmuga turistiko adimentsua,**
- (ix) **posizionamendu geografikoa eta**
- (x) **teknologia berriak.**

Irudia 31. Ardatz estrategiko edo bektoreak.

Bektore edo ardatz estrategikoen **deskribapena** azaltzen da ondoren, dekalogo moduan:

1. **ELKARBIZITZA.** Jarduera turistikoak espazio publikoa nola erabiltzen duen aztertzen da, bertakoen eta bisitarien arteko elkarbizitza bermatuko duten baldintzak sortzeko. Herri baten turismo eredua finkatzeko eztabaidan, alderdi hauek planifikatu behar dira, arazorik edo desorekarik ez sortzeko: espazio publikoaren erregulazioa, naturagunearen babesa eta segurtasuna, herritarren ahalduntzea eta bisitariak bertako bizimoduan integratzeko estrategiak.

2. **TOKIKO TURISMO EKINTZAILETASUNA.** Gai hauek aztertzen ditu tokiko turismo ekintzailetasunaren ardatzak: arduera ekintzailearen analisia eta negozio aukera berriak, jarduera berritzaileetan inguruneak duen eragina, kulturaren garrantzia, hezkuntza, ekintzailetasunaren bizkortasuna eta turismo alorreko berrikuntza soziala. Horrenbestez, nahi den turismo eredu berritzailea finkatzeko urratsak ezartzen dira.

3. **TOKIKO SENTIMENTUA.** Kontzeptu honek hiri-diseinuaren eta ingurune naturalaren elementu ukigarriei egiten die erreferentzia. Baina baita bestelako elementu ukiezinei ere, hala nola nortasunaren paisaiari eta paisaia irudikatuei. Horiek guztiek definitzen dute leku edo herri bat.

4. **KULTURA EKOSISTEMA.** Ekosistemak osatzen dituzten pertsonen bidez lortutako onura immaterialak dira zerbitzu kulturalak. Lotura handia dute turismoko eta aisialdiko jarduerekin. Ekosistema kultural eta sortzaileak eraldaketa soziala eragiten du eta tokiko eragile guztiak barne hartzen ditu.

5. **TOKIKO EKONOMIA, PAISAIAREN ETA NATURAREN ARAUTZAILE GISA.** Natura turismoaren neurrigabeko igoerak arriskuan jar dezake bioaniztasuna. Baina turismo mota hori baliabide garrantzitsua da landa garapenerako, etekinak baitakarzkie tokiko erakundeei. Espazio babestuen (Biotopo Babestuaren) araudia betetzen ez baldin bada, egoera kalteberan gerta daiteke espazioa bera.

6. **EUSKAL KOSTALDEKO UNESCOREN MUNDUKO GEOPARKEA.** Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkearen irudiak turismoa kudeatzeko modu berritzaile bat dakar. Herritarrengandik hasita, zientzian (geologian), hezkuntzan, turismoan eta lurraldearen garapenean oinarritzen ditu bere estrategiak.

7. **GOBERNANTZA TURISTIKOA.** Turismoak, halaber, interes desberdinen arteko talka sortzen du. Talka horretatik sortutako arazoak kudeatzeko erabakien prozesuak adierazten ditu turismoaren gobernantzaren kontzeptuak. Ezinbestekoa da, beraz, eragile guztien arteko harremana bideratzeko espazioak sortzea. Hala, erabaki kolektibo hobek hartuko dira, aktore guztien artean adostutako lan sistemak erabiliko direlako eta kudeaketarako eta garapenerako prozesu berriak diseinatuko direlako.

8. **HELMUGA TURISTIKO ADIMENTSUA.** Helmuga turistikoa berritzaileak dira helmuga turistikoa adimentsuak: abangoardiako azpiegitura teknologikoaren oinarrian finkatzen da; lurralde turistikoa garapen jasangarria eta iraunkorra bermatzen ditu; irisgarria da pertsona ororentzat; bisitariaren eta ingurunearen arteko elkarrekintza eta integrazioa errazten ditu, eta bizipenen kalitatea handitzen du helmugan. Horren guztiaren ondorioz, berrikuntza baliatzen du lehiakortasuna indartzeko, helmuga turistikoa hautematea hobetzen du eta enpresen gaitasun produktiboa handitzen. Azken baten, bertakoen bizi-kalitatea hobea lortzen du helmuga turistikoa adimentsuak.

9. **POSIZIONAMENDU GEOGRAFIKOA.** Espazio geografikoak modu jasangarrian hartu behar ditu espazio horretarako planifikatzen diren estrategiak. Markak eta produktu turistikoa sor daitezke posizionamendu geografikotik, eta bisitariak erakartzeko gaitasuna erabaki dezake maila bat baino gehiagotan. Helmuga turistikoen posizionamendu geografikoa erabakigarria da erakundearen arteko harremanak bideratzeko eta estrategiak koordinatzeko.

10. **TEKNOLOGIA BERRIAK.** Teknologia berriak ezinbesteko dira turismogintzan. Informazioa eta ezagutza trukatzeko erabiltzen dira, baina, horrez gain, aplikazioak eta egintza jasangarriak bermatuko dituzten metodologiak garatzeko baliatzen dira. Horrenbestez, sektorearen beste hainbat ardatzetan eragiten dute, hala nola klima-aldaketa, ondare ukigarri zein ukiezinen babesa edo erabiltzailearen (turistaren) kudeaketa digital integrala.

Honela erlazionatzen dira Zumaiako turismoaren ikuspegia jorratzeko bektoreak (ardatz estrategikoak) eta bost lan-eremuak:

Bektoreak (ardatz estrategikoak)	Lan-eremuak				
	A IDENTITATEA ETA IZAERA	B ESPAZIO TURISTIKOEN KUDEAKETA	C TURISMOAREN JARDUERA EKONOMIKOEN AKTIBAZIOA	D GOBERNANTZA PUBLIKOA MAILA ANITZETAN	E AZPIEGITURA TURISTIKOAK
1. ELKARBIZITZA	●	●	●	●	●
2. TOKIKO EKINTZAILETASUN TURISTIKOA	●	●	●	●	●
3. TOKIKO SENTIMENTUA	●	●	●		●
4. KULTURA EKOSISTEMA	●	●	●		●
5. TOKIKO EKONOMIA	●	●	●		●
6. EUSKAL KOSTALDEKO UNESCOREN MUNDUKO GEOPARKEA	●	●	●	●	●
7. GOBERNANTZA TURISTIKOA	●	●	●	●	●
8. HELMUGA TURISTIKO ADIMENTSUA	●	●	●		
9. POSIZIONAMENDU GEOGRAFIKOA	●	●	●	●	●
10. TEKNOLOGIA BERRIAK	●	●	●	●	●

Taula 11. Zumaiako Turismo planaren bektoreen (ardatz estrategikoen) eta lan-eremuen arteko erlazioa.

Hamar ardatz estrategiko edo bektoreak kontuan hartuta, adierazpen estrategikoan proposatutako ekinbideak eta ekintzak adierazten dira hurrengo ataletan, ekintzen lehentasuna zehaztuta. Atal bakoitzean, taulen bidez, ekintzak azaltzen dira.

i. 1. Bektore/ardatz estrategikoa: ELKARBIZITZA

Lehentasuna: ① handia ② ertaina ③ txikia

Ekinbidea	Ekintzak	Lehentasuna
(1) Fluxuak banatu, erdigunea eta auzoak	(1) Bisitarien etorrera	2
	(2) Oikia auzoarekin lotura bultzatu	1
	(3) Bidegorria, Urola Garaiarekin lotura	1
	(4) Taxi zerbitzua eta landetxeak	3
	(5) Itsasontzi zerbitzua, Santiago	2
	(6) Bilboko aireporturako konexioa ikusarazi	3
(2) Naturagunea	(7) Mugatzeko neurriak naturagunean	1
	(8) Segurtasun Protokoloa	1
	(9) Deba-Zumaia Biotopo Babestua	1
	(10) Irisgarritasuna	2
	(11) Landa luraren garbiketa eta zaintza	1
	(12) Urola itsasadarra	1
(3) Gune publikoak eta zerbitzuak	(13) Aterpe gunea	3
	(14) Espazio publikoaren pribatizazioa	2
	(15) Alde Zaharra biziberritzea	2
	(16) Donejakue bidea	2
	(17) Medikuntza zerbitzuak	3
(4) Etxebizitza eta pisu turistikoak	(18) Etxebizitza turistikoen erregistroa	2
	(19) Alokairu turistikoaren ikerketa	1
	(20) Pisu turistikoen ordenantza	1
(5) Mugikortasuna eta barne garraioa	(21) Aparkalekua	1
	(22) Barne garraiorako ibilgailua	1
	(23) Bidegorriak	2
	(24) Karabanak	1
(6) Genero ikuspegia turismoan	(25) Berdintasuna kontratazioan	1
	(26) Emakume baseritarraren aintzatespena	3
	(27) Emakumeen ekintzailatza sustatu	2

Taula 12. Bektorea/ardatz estrategikoa: ELKARBIZITZA > Ekinbideak eta ekintzak.

1	Bektorea	ELKARBIZITZA	
1.1.	Ekinbidea	FLUXUAK BANATU, ERDIGUNEA ETA AUZOAK	
	Sintesia	Erdigunean daude gune erakargarri turistiko gehienak eta hurbil ditu interes handiena dakarten guneak ere; ondorioz, ohikoa baino bisitari kopuru handiagoak hartzen ditu garai batzuetan. Auzoetan, berriz, turismoak dakartzan onurak edo negozio aukerak garatzeko, fluxu turistikoan banaketa orekatua lagungarri izan daiteke auzoei bizi emateko. Horretarako, bien alde egin dezaketen ekintzak aurkezten dira atal honetan.	
	Lan eremua	B C E	
	Erronkak	B1 C1 E1 E2 E3	
1.1.1.	Ekintza	FILMETAKO BISITARIAK	
1	Laburpena	"Ocho apellidos vascos" pelikularen grabazioak zenbat bisitari eta nolakoak erakarri dituen jakinda eta "Game of Thrones" telesailaren grabazioak erakar dezakeena aurreikusita, bisitariak barnealdera bideratzea gomendatzen da eskualdera eta erkidegora, ibilbide tematikoen bidez. Turismo liburuxkak eta webguneak prestatu eta bisitariak informatu.	
	Eragileak	Zumaiaiko Turismoa eta eskualdeko erakundeak	
	Lehentasuna	2 - Ertaina	
	Epea	2018 > 2021	
1.1.2.	Ekintza	OIKIA AUZOAREKIN LOTURA BULTZATU	
2	Laburpena	Natura eta familia izaerako turismoa bultzatu eta auzoa erdigunera hurbiltzeko, Oikia eta herriaren erdigunea lotuko dituen bidegorriaren proiektua aztertzea proposatzen da, herriko bidegorri sarea osatzeko.	
	Eragileak	Zumaiaiko Udala eta ostatuak	
	Lehentasuna	1 - Handia	
	Epea	2019 > 2020	
1.1.3.	Ekintza	BIDEGORRIA, UROLA GARAIAREKIN LOTURA	
3	Laburpena	Arroa Beheko tartea osatzea falta da Zumaia-Brinkola bitarteko bidegorria lotzeko 45 kilometroko luzeran. Herritarrak mobilizatu dira bidearen amaiera erreklamatzeko. Barneko eskualdearekin fluxuak banatzeko, bidea amaitzeko ekimena bultzatzea eta erakundeekin hitz egitea proposatzen da.	
	Eragileak	Herritarrak, Zumaia Turismoa, turismo sektorea eta erakundeak	
	Lehentasuna	1 - Handia	
	Epea	2018 > 2021	
1.1.4.	Ekintza	TAXI ZERBITZUA ETA LANDETXEAK	
4	Laburpena	Landa turismoko bisitariak, erdigunera eta garraio publikoko geltokietara hurbiltzeko, taxi zerbitzua erabiltzen dute askotan. Taxilariekin hitzarmenak egitea proposatzen da.	
	Eragileak	Ostatuak eta Taxi zerbitzuko arduradunak	
	Lehentasuna	3 - Txikia	
	Epea	2019	
1.1.5.	Ekintza	ITSASONTZI ZERBITZUA, SANTIAGO	
5	Laburpena	Barne mugikortasuna hobetu eta Itzurun hondartzan saturaziorik ez izateko, jarraipena ematea Santiago hondartzako itsasontzi zerbitzuari.	
	Eragileak	Zumaiaiko udala eta sektore pribatua	
	Lehentasuna	2 - Ertaina	
	Epea	2018 > 2021	
1.1.6.	Ekintza	BILBOKO AIREPORTURAKO KONEXIOA IKUSARAZI	
6	Laburpena	Donostiara joateko garraio zerbitzu publikoa ona da, baina lotura ez da oso ona Bilborekin. Bisitariari begira, aireporturako konexioa ikusarazteko ahaleginak egitea proposatzen da.	
	Eragileak	Zumaiaiko Udala eta dagokien erakundeak	
	Lehentasuna	3 - Txikia	
	Epea	2019	

1	Bektorea	ELKARBIZITZA	
1.2.	Ekinbidea	NATURAGUNEA	
	Sintesia	Natura baliabideak honda ditzakete naturagunean egiten diren jarduera turistikoek. Turismoak sortzen dituen onura ekonomikoak, natura babestera bideratzea gomendatzen da, tokiko jasangarritasunera iristeko. Nekazaritza jarduera desagertzen bada, paisaia galduko da. Atal honetako ekintza gehienak lehenetsun handikoak dira.	
	Lan eremua	A B E	
	Erronkak	A3 B1 E2 E3	
1.2.1.	Ekintza	MUGATZEKO NEURRIAK NATURAGUNEAN	
7	Laburpena	Eztabaida zabalik dago. Erabakiak hartzean, datuak eta erreferentziak kasuak hartu behar dira kontuan. Gure naturaguneko leku erakargarrien jasate-ahalmena ezagutzeko administrazio prozedurak egitea eta eztabaidari jarraipena ematea, erabakiak hartzeko.	
	Eragileak	Zumaiaiko Udala, EK Geoparkea, Aldundia eta herritarrak	
	Lehenetsuna	1 - Handia	
	Epea	2018 > 2021	
1.2.2.	Ekintza	SEGURTASUN PROTOKOLOA	
8	Laburpena	Itsaslabarrean, Algorrin eta Itzurunen segurtasuna bermatzeko protokoloa idaztea eta jakinaraztea. Kartelak eta webgunea.	
	Eragileak	Zumaiaiko Udala, EK Geoparkea, Aldundia	
	Lehenetsuna	1 - Handia	
	Epea	2018 > 2019	
1.2.3.	Ekintza	DEBA-ZUMAI A BIOTOPO BABESTUA	
9	Laburpena	Biotopo babestuaren erregimenak arautzen du zer jarduera egin daitezkeen eremu horretan, eta araudia betetzeko prozedura administratiboak abiatu behar dira.	
	Eragileak	Zumaiaiko Udala, EK Geoparkea, Aldundia eta Eusko Jaurlaritza	
	Lehenetsuna	1 - Handia	
	Epea	2018 > 2019	
1.2.4.	Ekintza	IRISGARRITASUNA	
10	Laburpena	Naturaguneko irisgarritasuna bermatzea, pertsona ororentzako turismoa sustatzeko. Komunikatzeko eta mugitzeko arazoak dituzten pertsonentzat egitura turistikoak sortzeko ekimenak bultzatzea proposatzen da. Adierazleak aztertzea proposatzen da.	
	Eragileak	Zumaiaiko Udala, EK Geoparkea, Aldundia, sektore pribatua	
	Lehenetsuna	2 - Ertaina	
	Epea	2019 > 2020	
1.2.5.	Ekintza	LANDA LURRAREN GARBIKETA ETA ZAINZA	
11	Laburpena	Lehen sektoreak jarduera apala du Zumaian eta, besteak beste, zailtasunak daude landa lurra garbi mantentzeko. Landa lurra garbitu behar da suterik ez izateko. Paisaia zaintzeko lanak egitea.	
	Eragileak	Eragile guztiak	
	Lehenetsuna	1 - Handia	
	Epea	2018 > 2021	
1.2.6.	Ekintza	UROLA ITSASADARRA	
12	Laburpena	Turismoaren bidez Urola itsasadarra ezagutarazteko aukerak aztertzea, ondarea balioan jartzea eta ingurumenarekin errespetuzko jarduera turistikoak ahalbidetzea proposatzen da.	
	Eragileak	Eragile guztiak	
	Lehenetsuna	1 - Handia	
	Epea	2018 > 2021	

1	Bektorea	ELKARBIZITZA
1.3.	Ekinbidea	GUNE PUBLIKOA ETA ZERBITZUAK
	Sintesia	Gune publikoa eta zerbitzuak kudeatzeko egin behar diren ekintzak azaltzen dira.
	Lan eremua	A B E
	Erronkak	A1 A2 A3 B3 E1
1.3.1.	Ekintza	ATERPE GUNEA
13	Laburpena	Klimaren ezaugarriei erreparatuta, estalki bat eraikitzeko aukerak aztertzea, gune publikoaren erabilera sustatzeko.
	Eragileak	Zumaia Udal
	Lehentasuna	3 - Txikia
	Epea	2021
1.3.2.	Ekintza	ESPazio PUBLIKOAREN PRIBATIZAZIOA
14	Laburpena	Herritarrek eremu publikoa erabiltzen dutenean, talkak sor daitezke merkataritzako eta turismoko erabilerekin. Hausnarketa egitea (eragile guztiekin batera), eta espazio publikoa arautzen duen ordenantza aplikatzea.
	Eragileak	Zumaia Udal eta eragileak
	Lehentasuna	2 - Ertaina
	Epea	2018 > 2019
1.3.3.	Ekintza	ALDE ZAHARRA BIZIBERRITZEA
15	Laburpena	Alde Zaharraren goiko aldea biziberritzeko aukerak aztertu izan dira iraganean. Bisitariak hartzeko eta erromesei ostatu emateko gunea den aldetik, biziberritzeko plana eskatzea eta bultzatzea.
	Eragileak	Zumaia Udal eta eragileak
	Lehentasuna	2 - Ertaina
	Epea	2020 > 2021
1.3.4.	Ekintza	DONEJAKUE BIDEA
16	Laburpena	Donejakue bidea herriaren erdigunetik pasatzen da, eta oinezkoen bidea den aldetik, bere itxura hobetzea eta apaintzea. Trafikoa murriztea, iturriak zaintzea, eserlekuak jartzea eta aparkamendu plazen kudeaketa zuzena egitea.
	Eragileak	Zumaia Udal
	Lehentasuna	2 - Ertaina
	Epea	2019 > 2020
1.3.5.	Ekintza	MEDIKUNTZA ZERBITZUAK
17	Laburpena	Oinarriko medikuntza zerbitzuak bermatzeko, bisitariak informatzea eta hizkuntzarekin laguntza ematea. Informazio orria hizkuntza askotan prestatzea proposatzen da.
	Eragileak	Zumaia Turismoa, osasun-erakundeak
	Lehentasuna	3 - Txikia
	Epea	2018

1	Bektorea	ELKARBIZITZA
1.4.	Ekinbidea	ETXEBIZITZA ETA PISU TURISTIKOAK
	Sintesia	Arautu gabeko pisu turistikoek eta alokairuek eragina dute elkarbizitzan eta ekonomian. Azken urteetan, eskaintza gero eta handiagoa da plataforma digitaletan. Egoera aztertzea eta erabakiak hartzea.
	Lan eremua	B E
	Erronkak	B1 E1
1.4.1.	Ekintza	ETXEBIZITZA TURISTIKOEN ERREGISTROA
18	Laburpena	Etxebizitza turistikoaren eta haiek erregistratzeko moduaren gaineko informazioa ematea herritarrei. Sentsibilizazioa. Gaiari buruzko hitzaldiak antolatzea.
	Eragileak	Zumaia Turismoa
	Lehentasuna	2 - Ertaina

1	Bektorea	ELKARBIZITZA	
1.4.	Ekinbidea	ETXEBIZITZA ETA PISU TURISTIKOAK	
	Sintesia	Arautu gabeko pisu turistikoek eta alokairuek eragina dute elkartzitzan eta ekonomian. Azken urteetan, eskaintza gero eta handiagoa da plataforma digitaletan. Egoera aztertzea eta erabakiak hartzea.	
	Lan eremua	B E	
	Erronkak	B1 E1	
		Epea	2019
1.4.2.	Ekintza	ALOKAIRU TURISTIKOAREN IKERKETA	
	19	Laburpena	Zumaiaiko alokairu turistikoaren benetako egoera ikertzea. Tailerrak antolatzea herritarren parte hartzearekin.
		Eragileak	Zumaia Turismoa
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2019 > 2021
1.4.3.	Ekintza	PISU TURISTIKOEN ORDENANTZA	
	20	Laburpena	Egoera aztertzea eta gai honi buruz lanketa egin ondoren, pisu turistikoaren ordenantza idaztea.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2019 > 2021

1	Bektorea	ELKARBIZITZA	
1.5.	Ekinbidea	MUGIKORTASUNA ETA BARNE-GARRAIOA	
	Sintesia	Aparkalekuen erregimena arautzeak eragina izan du herritarren bizimoduan eta sektore turistikoan. Zumaiaiko Udalak aparkalekuak arautu zituen 2017ko udan, eta zabalik du ordenantza egokitzeko prozesua, eragile guztien parte-hartzearekin.	
	Lan eremua	B C E	
	Erronkak	B1 C1 E3	
1.5.1.	Ekintza	APARKALEKUA	
	21	Laburpena	Aparkalekuen ordenantza egokitzeko prozesua zabalik dago. Sektore turistikoak adierazi izan dituen arazoaren berri ematea (Larretxo eta moila) eta jarraipena egitea.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala eta eragile guztiak
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
1.5.2.	Ekintza	BARNE GARRAIORAKO IBILGAILUA	
	22	Laburpena	Herri barneko fluxuak banatzeko, izaera turistikorik gabeko ibilgailuen (mikrobusa eta itsasontzia) bideragarritasuna aztertzea, egokitzea eta abian jarzea.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018
1.5.3.	Ekintza	BIDEGORRIAK	
	23	Laburpena	Bidegorrien erabilera bultzatzea, eta bizikleten aparkaleku berriak sortzea.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala eta eragile guztiak
		Lehentasuna	2- Ertaina
		Epea	2018 > 2021
1.5.4.	Ekintza	KARABANAK	
	24	Laburpena	Karabanen turismoak lekua du herrian. Kanpinaren zerbitzuarekin sortu daitezkeen interesen arteko gatazka aztertzea, adostea eta zerbitzuari jarraipena ematea.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala eta sektore pribatua
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021

1	Bektorea	ELKARBIZITZA	
1.6.	Ekinbidea	GENERO IKUSPEGIA	
	Sintesia	Genero ikuspegia zaindu behar da turismogintzan eta bere eraginpeko esparruetan, parekotasuna bermatzeko. Emakumeen lana balioesteko ekintzak bultzatzea.	
	Lan eremua	B C	
	Erronkak	B1 B2 C1 D1	
1.6.1.	Ekintza	BERDINTASUNA KONTRATAZIOAN	
	25	Laburpena	Berdintasuna bermatzea sektore publikoan eta sektore pribatuan egiten diren kontratazioetan.
		Eragileak	Sektore publikoa eta sektore pribatua.
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
1.6.2.	Ekintza	EMAKUME BASERRITARRAREN AINTZATESPENA	
	26	Laburpena	Lehen sektorea egoera ahulean dago, baina emakume baserritarra berezkoa duen protagonismoa berreskuratzen ari da. Emakume baserritarren lana balioesteko ekintzak bultzatzea. Emakume baserritarren argazkilaritza lehiaketa antolatzea.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, Berdintasuna.
		Lehentasuna	3 - Ertaina
		Epea	2021
1.6.3.	Ekintza	EMAKUMEEN EKINTZAILTZAZA SUSTATU	
	27	Laburpena	Premien arabarako formazioa eskaintzea emakumeei, turismoaren sektorean ahalduzko.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, Berdintasuna
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2019 > 2021

ii. 2. Bektore / ardatz estrategikoa: TOKIKO TURISMO EKINTZAIETASUNA

Lehentasuna: ① handia ② ertaina ③ txikia

Ekinbidea	Ekintzak	Lehentasuna
(7) Esperientzia turistikoak	(28) Euskararen esperientzia turistikoa	1
	(29) Naturagunea eta baserritarrak	2
(8) Ibilbideak	(30) Ibaia ibilbidea (Urola)	2
	(31) Memoria historikoa	3
	(32) Mendi irteerak bisitariekin	3
	(33) Ontziolak eta industria ondarea	2
(9) Elkarteen proiektuak eta ekintzak	(34) Itsas ondarea, Beduola elkarte	2
	(35) Industria ondarea, ZILZ	2
	(36) Baleike Kultur elkarte	2
	(37) Darahli elkarte	3
	(38) Distira argazki elkarte	3
	(39) Astindu dantza taldea	3
	(40) Musika Eskola	3
	(41) Torreberri Gazteak	2
	(42) Erkibe kultur elkarte	3
	(43) Pulpo elkarte gastronomikoa	1
	(44) Kirol elkarteak: Pilota eta Zumaiaiko Telmo Deun Arraun elkarte	2
	(45) Natur taldea	1
	(46) Ikastetxeak	3
	(47) Arte sortzaileak	3
(10) Eskola eta elkarte berriak	(48) Surf eskola	2
	(49) San Telmo Ermitaren lagunak	3
	(50) Zientzia elkarte	1
	(51) Herraldeko zabor biltzea sustatu	1
(11) Herritarren ekintzak	(52) Parrila	3
	(53) Gure herriaren enbaxadore lehiaketa	3
(12) Prestakuntza, lehiaketak eta sariak	(54) Dirulaguntzen eta lehiaketen berri ematea	1
	(55) Prestakuntza programa lantzea	1
(13) I+G bultzatzea eta ezagutaraztea	(56) Ingurumeneko I+G ezagutaraztea	3
	(57) Industria gastronomikoa	3

(2) TOKIKO EKINTZAIETASUN TURISTIKOA

Taula 13. Bektorea / ardatz estrategikoa: TOKIKO TURISMO EKINTZAIETASUNA > Ekinbideak eta ekintzak.

2	Bektorea	TOKIKO EKINTZAILETASUN TURISTIKOIA	
2.1.	Ekinbidea	ESPERIENTZIA TURISTIKOAK	
	Sintesia	Bisitariak esperientzien bila bidaiatzen dute eta bertako ohiturak ezagutzeko egonaldiak eskatzen dituzte. Atal honetan, bertako izaerarekin lotutako esperientziak azaltzen dira.	
	Lan eremua	A B C E	
	Erronkak	A1 A3 B1 C2 E2	
2.1.1.	Ekinza	EUSKARAREN ESPERIENTZIA TURISTIKOIA	
	28	Laburpena	Enigma Bizia euskararen inguruan prestatu den esperientzia turistikoa da. Euskara, identitatea, kultura eta gastronomia lantzen ditu, besteak beste. Euskal Kostaldeko Geoparkearen jardura da, Zumaian egiten da eta proiektuari jarraipena ematea proposatzen da.
		Eragileak	Zumaia turismoa, eragile kulturalak
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
2.1.2.	Ekinza	NATURAGUNEA ETA BASERRITARRAK	
	29	Laburpena	Bisitariak baserriko jardura erakusteko interesa azaldu dute baserritarrek. Turismo bulegoak irteera prestatzeko laguntza ematea proposatzen da.
		Eragileak	Zumaia Turismoa eta baserritarrak
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2019

2	Bektorea	TOKIKO EKINTZAILETASUN TURISTIKOIA	
2.2.	Ekinbidea	IBILBIDEAK	
	Sintesia	Ibilbide turistikoaren bidez, ingurunea, bertako produktuak, historia, ondarea, kultura eta bertako bizimodua ezagutzeko aukera ematen da. Atal honetan, plana idazteko prozesuan proposatutako ekimen batzuk jasotzen dira.	
	Lan eremua	A B C E	
	Erronkak	A3 B3 C2 E2	
2.2.1.	Ekinza	IBAIA IBILBIDEA (UROLA)	
	30	Laburpena	Urola itsasadarra babesteko eta mantentzeko planean azaltzen diren helburuen harian, ibaia ezagutzeko ibilbide hezitzaile bat lantzeko ekimenak abiatzea. Hauek azter daitezke: ingurunea, landareak, hegaztiak, Bedua eta Oikia auzoetako produktuak, eta itsas ondare kulturala (Beduako ontziola barne).
		Eragileak	Urolako erakundeak eta herritarrak
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2019 > 2021
2.2.2.	Ekinza	MEMORIA HISTORIKOIA	
	31	Laburpena	Zumaia baditu gertakari, eraikuntza eta sinboloak, memoria historikoaren ibilbidea antolatzeko. Memoria historikoa era berritzaile batean erakusteko aukerak aztertzea eta bultzatzea proposatzen da.
		Eragileak	Elkarte kulturalak eta Zumaia Turismoa
		Lehentasuna	3 - Txikia
		Epea	2019 > 2021
2.2.3.	Ekinza	MENDI IRTEERAK BISITARIEKIN	
	32	Laburpena	Eskaintzen dira mendi ibilbideak gaur egun. Bertako jendearen ikuspuntua gehitzea proposatzen da ekinza honen bidez. Herritarrek, turismo sektoreko langileek autonomoek eta enpresa txikiek egiten duten lana nola bultzatu daiteken aztertu.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua eta herritarrak
		Lehentasuna	3 - Txikia

2	Bektorea	TOKIKO EKINTZAIETASUN TURISTIKOIA	
2.2.	Ekinbidea	IBILBIDEAK	
	Sintesia	Ibilbide turistikoaren bidez, ingurunea, bertako produktuak, historia, ondarea, kultura eta bertako bizimodua ezagutzeko aukera ematen da. Atal honetan, plana idazteko prozesuan proposatutako ekimen batzuk jasotzen dira.	
	Lan eremua	A B C E	
	Erronkak	A3 B3 C2 E2	
		Epea	2019 > 2021
2.2.4.	Ekintza	ONTZIOLAK ETA INDUSTRIA ONDAREA	
	33	Laburpena	Ontziolak eta itsas ondare aipagarria ditu Zumaiak. Ondareaz arduratzen dira zenbait elkarte eta herritar. Informazioa biltzeko lana proposatzea eta informazio hori erakusteko modua aztertzea.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua eta elkarteak
		Lehentasuna	2 - Txikia
		Denbora	2019 > 2021

2	Bektorea	TOKIKO EKINTZAIETASUN TURISTIKOIA	
2.3.	Ekinbidea	ELKARTEEN PROIEKTU ETA EKINTZAK	
	Sintesia	Zumaian elkarte asko daude eta lan handia egiten dute. Atal honetan, elkarte eragileen jarduerak adierazten dira. Elkartearen ekimenak aurrera eramateko laguntza ematen saiatzen da Zumaiako turismo saila, eta proposaturiko ekimenei laguntza ematea da ekinbide honen xedea.	
	Lan eremua	A C E	
	Erronkak	A1 A2 A3 C2 E1 E2 E3	
2.3.1.	Ekintza	ITSAS ONDAREA, BEDUOLA ELKARTEA	
	34	Laburpena	Uda sasoko ontziak berreskuratzen eta Beduako ontziolaren balioa handitzen saiatzen ari da Zumaiako Beduola elkarte. Herritarren eta bisitariren eskura jartzen ditu berreskuratutako batelak.
		Eragileak	Zumaia Turismoa eta Beduola elkarte
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2019 > 2021
2.3.2.	Ekintza	INDUSTRIAL ONDAREA, ZIIZ	
	35	Laburpena	ZIIZ proiektuaren helburu nagusia <i>Zumaiako Industria-ondarearen Informazio Zentroa (ZIIZ)</i> sortzea da. Zumaiako zementu gunek, itsas eraikuntzak, egitura motordunak eta makinak ditu aztergai, besteak beste.
		Eragileak	Zumaia Turismoa eta ZIIZ elkarte
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2019 > 2021
2.3.3.	Ekintza	BALEIKE KULTUR ELKARTEA	
	36	Laburpena	Baleike Kultur Elkarteak aldizkari bat argitaratzen du eta lan handia egiten du dinamizazio kulturalaren esparruan. Teknologia berrien aldeko apustua egin du eta Baleike.eus gunea kudeatzen du.
		Eragileak	Zumaia Turismoa eta Baleike kultur taldea
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2019 > 2021
2.3.4.	Ekintza	DARAHLI ELKARTEA	
	37	Laburpena	Saharar herriaren aldeko Zumaiako elkarte da Darahli. Herri sahararraren aldeko lana egiten du eta egonaldiak bultzatzen ditu, besteak beste.
		Eragileak	Zumaia Turismoa eta Darahli elkarte
		Lehentasuna	3 - Txikia
		Epea	2019 > 2021
2.3.5.	Ekintza	DISTIRA ARGAZKI ELKARTEA	
	38	Laburpena	Zumaiako argazkigintza elkarte da Distira. Elkartearen xede nagusia argazkigintzaren garapena bultzatzea eta Zumaiako eta inguruko zaleak biltzea da.
		Eragileak	Zumaia Turismoa eta Distira argazki elkarte
		Lehentasuna	3 - Txikia
		Epea	2019 > 2021

2	Bektorea	TOKIKO EKINTZAILETASUN TURISTIKOA
2.3.	Ekinbidea	ELKARTEEN PROIEKTU ETA EKINTZAK
	Sintesia	Zumaian elkarte asko daude eta lan handia egiten dute. Atal honetan, elkarte eragileen jarduerak adierazten dira. Elkarteen ekimenak aurrera eramateko laguntza ematen saiatzen da Zumaiaiko turismo saila, eta proposaturiko ekimenei laguntza ematea da ekinbide honen xedea.
	Lan eremua	A C E
	Erronkak	A1 A2 A3 C2 E1 E2 E3
2.3.6.	Ekintza	ASTINDU DANTZA TALDEA
39	Laburpena	Dantzaren kultura ikertzea, lantzea eta sustatzea da Astindu dantza taldearen helburu nagusia.
	Epea	Zumaia Turismoa eta Astindu dantza taldea
	Lehentasuna	3 - Txikia
	Denbora	2019 > 2021
2.3.7.	Ekintza	ZUMAIKO MUSIKA ESKOLA
40	Laburpena	Musika, dantza eta antzerkia lantzen ditu Zumaiaiko Musika Eskolak. Ikastaroen eta ekitaldien eskaintza zabala du.
	Eragileak	Zumaia Turismoa eta Zumaiaiko musika-eskola
	Lehentasuna	3 - Txikia
	Epea	2019 > 2021
2.3.8.	Ekintza	TORREBERRI GAZTEAK
41	Laburpena	Torreberriko gaztetxea kudeatzen du Zumaiaiko gazte talde batek.
	Eragileak	Zumaia Turismoa eta Torreberri Gazteak
	Lehentasuna	2 - Ertaina
	Epea	2019 > 2021
2.3.9.	Ekintza	ERKIBE KULTUR ELKARTEA
42	Laburpena	Zumaiairen ondare historikoa lantzen du Erkibe kultur elkarteak.
	Eragileak	Zumaia Turismoa eta Erkibe kultur elkarteak
	Lehentasuna	3 - Txikia
	Epea	2019 > 2021
2.3.10.	Ekintza	PULPO ELKARTE GASTRONOMIKOA
43	Laburpena	Zumaiaiko elkarte gastronomiko bat da Pulpo. Ekimen askotarikoak egin izan ditu bisitariak kontuan hartuta. Euskararen Enigma Bizia esperientzian parte hartzen du.
	Eragileak	Zumaia Turismoa eta Pulpo elkarte gastronomikoa
	Lehentasuna	1 - Handia
	Epea	2019 > 2021
2.3.11.	Ekintza	KIROL ELKARTEAK: PILOTA ETA ZUMAIKO TELMO DEUN ARRAUN ELKARTEA
44	Laburpena	Zumaiaiko arraun eta pilota elkarteak, maila profesionalean jokatzen dute. Lehenak, arrauna ezagutarazteko ikastaroak antolatu izan ditu, bisitariari eskaintza zabalduz.
	Eragileak	Zumaia Turismoa eta Zumaiaiko Telmo Deun Arraun elkarteak
	Lehentasuna	2 - Ertaina
	Epea	2019 > 2021
2.3.12.	Ekintza	NATUR TALDEA
45	Laburpena	Natura eta ingurumena aztertzen ditu Zumaiaiko natur taldeak.
	Eragileak	Zumaia Turismoa eta natur taldea
	Lehentasuna	1 - Handia
	Denbora	2019 > 2021
2.3.13.	Ekintza	IKASTETXEA
46	Laburpena	Zumaiaiko Herri Eskola eta Maria eta Jose ikastetxea sartu berri dira UNESCOren eskola sarean.
	Eragileak	Zumaia Turismoa eta Zumaiaiko ikastetxeak
	Lehentasuna	3 - Txikia
	Epea	2019 > 2021

2	Bektorea	TOKIKO EKINTZAILETASUN TURISTIKOA
2.3.	Ekinbidea	ELKARTEEN PROIEKTU ETA EKINTZAK
	Sintesia	Zumaian elkarte asko daude eta lan handia egiten dute. Atal honetan, elkarte eragileen jarduerak adierazten dira. Elkarteen ekimenak aurrera eramateko laguntza ematen saiatzen da Zumaiaiko turismo saila, eta proposaturiko ekimenei laguntza ematea da ekinbide honen xedea.
	Lan eremua	A C E
	Erronkak	A1 A2 A3 C2 E1 E2 E3
2.3.14.	Ekintza	ARTE SORTZAILEA
47	Laburpena	Artean aditu sortzailea.
	Eragileak	Zumaia Turismoa eta arte sortzaileak
	Lehentasuna	3 - Txikia
	Epea	2019 > 2021

2	Bektorea	TOKIKO EKINTZAILETASUN TURISTIKOA
2.4.	Ekinbidea	ESKOLA ETA ELKARTE BERRIAK
	Sintesia	Bertako eskaintza zabalari gehitutako ekimen berriak aztertzen dira atal honetan. Indarra hartzen ari dira gizarte zibileko elkarteek eta enpresa txikiek sortutako ekimenak. Ekimen horiek eta beste batzuk sustatzeko ekintzak azaltzen dira atal honetan.
	Lan eremua	A B C E
	Erronkak	A1 A3 C2 E1 E2
2.4.1.	Ekintza	SURF ESKOLA
48	Laburpena	Surfa indarra hartzen ari da azken urteetan, eta horrek gatazkak sor ditzake hondartzan erabileran. Zumaiaiko surf eskolen proiektuak aurrera eramateko egin beharrekoak bultzatuko dira erakundeen eta herritarren aldetik.
	Eragileak	Zumaiaiko Udala eta surf eskolak
	Lehentasuna	2 - Ertaina
	Epea	2019 > 2021
2.4.2.	Ekintza	SAN TELMO ERMITAREN LAGUNAK
49	Laburpena	San Telmo ermita gune turistikoa erakargarria da azken urteetan. Ermitaren jatorrizko izaerari eusteko eta egoera onean mantentzeko interesa izan dezakeen elkarte bat osatzeko aukera aztertzea.
	Eragileak	Zumaiaiko Udala eta herritarrak
	Lehentasuna	3 - Txikia
	Epea	2020 > 2021
2.4.3.	Ekintza	ZIENTZIA ELKARTEA
50	Laburpena	Turismoa eta zientzia bultzatzeko xedea hartuta, zientzialariek eta zientzia zaleek osatutako elkarte baten sorrera bultzatzea da ekintza honen asmoa.
	Eragileak	Zumaiaiko Udala eta herritarrak
	Lehentasuna	1 - Handia
	Epea	2019 > 2021

2	Bektorea	TOKIKO EKINTZAILETASUN TURISTIKOA
2.5.	Ekinbidea	HERRITARREKIN EKINTZAK
	Sintesia	Zumaiarrek parte-hartze handia dute ekimen askotan, eta, berariaz, ingurumeneko eta gastronomiako arloen ekintzak lantzen dira ekinbide honetan.
	Lan eremua	B C E
	Erronkak	B1 B2 B3 C2 E2
2.5.1.	Ekintza	HARRALDEKO ZABOR BILKETA
51	Laburpena	Harraldeko guneak garbi mantentzeko ekintza da. Itsasoa eta naturarekiko errespetua adieraztea, eta zabor bilketaren ekintzari jarraipena ematea proposatzen da hemen. Ekintzaren hedapen zabala ezinbestekoa da ingurumenarekin kontzientzia eta sentsibilizazioa sortzeko.
	Eragileak	Zumaiaiko Udala, Euskal Kostaldeko Geoparkea eta herritarrak
	Lehentasuna	1 - Handia
	Epea	2018 > 2021

2	Bektorea	TOKIKO EKINTZAILETASUN TURISTIKOA	
2.5.	Ekinbidea	HERRITARREKIN EKINTZAK	
	Sintesia	Zumaiarrek parte-hartze handia dute ekimen askotan, eta, berriaz, ingurumeneko eta gastronomiako arloen ekintzak lantzen dira ekinbide honetan.	
	Lan eremua	B C E	
	Erronkak	B1 B2 B3 C2 E2	
2.5.2.	Ekintza	PARRILA	
	52	Laburpena	Parrila Urola Kostako irudia da eta Zumaia kostaldeko herria izanik, parrilen erabilera bultzatzeko eguna ospatzea proposatzen da. Gastronomian oinarritutako estrategiak ezagutarazteko eta jatetxeek parrilaz hornitzeko azaltzen dituzten arazoak eztabaidatzeko proposamena egiten da.
		Eragileak	Elkarteak eta herritarrak
		Lehentasuna	3 - Txikia
		Epea	2021

2	Bektorea	TOKIKO EKINTZAILETASUN TURISTIKOA	
2.6.	Ekinbidea	PRESTAKUNTZA, LEHIAKETAK ETA SARIAK	
	Sintesia	Formakuntza ezinbestekoa da turismoaren sektorea ideia berriekin dinamizatu eta indartzeko, eta ekintzaitasuna bultzatzeko. Lehiaketak antolatzea eta sariak ematea proposatzen da, besteak beste, atal honetan.	
	Lan eremua	C	
	Erronkak	C1 C2 C3	
2.6.1.	Ekintza	GURE HERRIAREN ENBAXADORE LEHIAKETA	
	53	Laburpena	Zumaiarako ideia edo proiektu turistikoak aurkeztea proposatzen da, eta herriaren enbaxadorearen figura sortzeko lehen urratsak ematea.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua eta herritarrak.
		Lehentasuna	3 - Txikia
		Epea	2020 > 2021
2.6.2.	Ekintza	DIRULAGUNTZEN ETA LEHIAKETA BERRI EMATEA	
	54	Laburpena	Giza kapitala hobetzeko ekintzen estrategia partekatzen du Zumaia Udalak San Sebastian Region markarekin. Berrikuntza Turistikoaren Saria sortzea, lehiaketak antolatzea, eta dirulaguntzak eta bestelako laguntzak eskaintzea eta horien berri ematea.
		Eragileak	Erakundeak eta sektore pribatua
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
2.6.3.	Ekintza	PRESTAKUNTZA PROGRAMA LANTZEA	
	55	Laburpena	Sektore turistikoaren eragileen premiak ezagutzea eta erakunde instituzionalek emandakoari osagarria izango zaion prestakuntza lantzea. Prozesu, lanabes eta eduki berritzaileko ikastaroen katalogoa prestatzea.
		Eragileak	Zumaia Turismoa eta sektore pribatua
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021

2	Bektorea	TOKIKO EKINTZAILITASUN TURISTIKOA	
2.7.	Ekinbidea	I+G BULTZATZEA ETA EZAGUTARAZTEA	
	Sintesia	Industrian da Zumaiaiko jarduera ekonomiko nabarmenetako bat. Bertan sortzen den ezagutza eta egiten diren I+G programak ezagurazteko bidea urratzea proposatzen da hemen.	
	Lan eremua	C D	
	Erronkak	C3 D3	
2.7.1.	Ekintza	INGURUMENEO I+G EZAGUTARAZTEA	
	56	Laburpena	Xoxokua baserriko lur sailetan, babestutako Biotopoaren barruan, I+G industrialera zuzendutako aktibitate bat baimenduta dago, Ingurumenaren alorrean egingo diren I+G aktibitateen topalekua ere izateko eskaintza egin zen, oraindik sinatzeko dagoen hitzarmen publiko-privatu baten bidez. Hitzarmen hori sinatzea proposatzen da.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala, Gipuzkoako Foru Aldundia, sektore pribatua eta akademia
		Lehentasuna	3 - Txikia
		Denbora	2021
2.7.2.	Ekintza	INDUSTRIA GASTRONOMIKOA	
	57	Laburpena	Euskadi 2020 Gastronomia eta elikadura plan estrategikoaren xedeari jarraitzen dio ekintza honek. Ekintza honekin, kate balio osasuntsua, segurua, berezitua eta jasangarria sustatu nahi da (gizartea, kultura, ekonomia eta ingurumena).
		Eragileak	Zumaiaiko Udala eta sektore pribatua
		Lehentasuna	3 - Txikia
		Epea	2020 > 2021

iii. 3. Bektore/ardatz estrategikoa: TOKIKO SENTIMENDUA

Lehentasuna: ① handia ② ertaina ③ txikia

Ekinbidea	Ekintzak	Lehentasuna
(14) Alde Zaharraren itxura estetikoa	(58) Herriko sarbideak lantzea	2
	(59) Biziberritzeko plana	2
	(60) Kontserbazio lanak egin	2
	(61) Olagarroaren irudia sustatu	3
(15) Hondartza ekipamenduak	(62) Sorosleen irudia sendotu	1
	(63) Kantina zerbitzua	2
	(64) Santiago hondartzako lanak	1
(16) Turismoa kanpo eremuetan aktibatzen	(65) Industria ondarea, Narrondo auzoa	1
	(66) Urola itsasadarra, Oikia auzoa	2
	(67) Artadia, Artadi Auzoa	3
	(68) Santiago eremua	3
(17) Eraikin publikoen erabilera	(69) Turismo bulego berria Urola geltoki zaharrean	1
	(70) Komentua	1
	(71) Aterpetxe turistikoa	1
	(72) Industria ondarea erakusteko gunea	1
	(73) Herri museoa egiteko aukera aztertzea	2
	(74) Jarduera turistikoa handitzea kirol portuan	3

Taula 14. Bektorea /ardatz estrategikoa: TOKIKO SENTIMENDUA > Ekinbideak eta ekintzak.

3	Bektorea	TOKIKO SENTIMENDUA	
3.1.	Ekinbidea	ALDE ZAHARRAREN EDERTASUNA	
	Sintesia	Erabiltzen ditugun espazioek gutaz hitz egiten dute. Itxura estetikoak edertzeko lanak eta izaera transmititzeko ekintzak bultzatzen dira atal honetan.	
	Lan eremua	A B E	
	Erronkak	A1 B3 E1	
3.1.1.	Ekintza	HERRIKO SARBIDEAK LANTZEA	
	58	Laburpena	Santiagoako eta Txikiardi aldeko sarbideak eta erdigunekoa edertzea. Ongietorria ematen diete bisitariei.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2018 > 2021
3.1.2.	Ekintza	BIZIBERRITZEKO PLANA	
	59	Laburpena	Herriko erdigunearen itxura aztertzeke lanari ekitea eta parte-hartzea bultzatzea, kostaldeko herriaren nortasuna islatzeko. Alde zaharra biziberritzeko urratsak ematea.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2018 > 2021
3.1.3.	Ekintza	KONTSERBAZIO LANAK EGIN	
	60	Laburpena	Eraikinak, kaleak, plaza, seinalizazioa, hondartzak eta azpiegiturak zaintzea eta trafikoa murriztea.
		Eragileak	Zumaia Turismoa
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2018 > 2021
3.1.4.	Ekintza	OLAGARROAREN IRUDIA SUSTATU	
	61	Laburpena	Urola Kostako turismo programaren barruan, olagarroaren enbaxadore da Zumaia. Olarroaren irudia sustatzeko, hirigunean artelan bat jartzea proposatzen da, baina, betiere, artean adituak diren balorazioa kontuan izanik.
		Eragileak	Zumaia Turismoa
		Lehentasuna	3 - Ertaina
		Epea	2019 > 2021

3	Bektorea	TOKIKO SENTIMENTUA	
3.2.	Ekinbidea	HONDARTZA EKIPAMENDUAK	
	Sintesia	Zumaiaiko bi hondartzak zaintza eta kalitate ziguilak dituzte, eta erabiltzaileei zerbitzu egokiak eskaintzen dizkiete. Santiago hondartzako ekipamenduak hobekuntza baten zain egon dira, baina proiektua onartuta, hasiak dira lanak hondartzan eta ingurunean.	
	Lan eremua	A E	
	Erronkak	A3 E1 E3	
3.2.1.	Ekintza	SOROSLEN IRUDIA SENDOTU	
	62	Laburpena	Itzurun hondartzan, bisitari batzuek ez dituzte errespetatzen segurtasun neurriak eta zaindarien mezuei ez diete kasu egiten. Zaindarien irudia indartzeko bideak aztertu. Hezitzailearen irudia.
		Eragileak	Zaindaria, udaltzaingoa, erakundeak
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
3.2.2.	Ekintza	KANTINA ZERBITZUA	
	63	Laburpena	Bertako produktuen erabilera sustatu. Parrilak jarri, denboraldia luzatzeko ekintzak eta ekipamenduak sortu. Kontratazioan baldintza bereziak aztertu eta laguntza eman. Zerbitzuari jarraipena eman.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala, sektore pribatua
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2018 > 2021

3	Bektorea	TOKIKO SENTIMENTUA	
3.2.	Ekinbidea	HONDARTZA EKIPAMENDUAK	
	Sintesia	Zumaiaiko bi hondartzek zaintza eta kalitate ziguak dituzte, eta erabiltzaileei zerbitzu egokiak eskaintzen dizkiete. Santiago hondartzako ekipamenduak hobekuntza baten zain egon dira, baina proiektua onartuta, hasiak dira lanak hondartzan eta ingurunean.	
	Lan eremua	A E	
	Erronkak	A3 E1 E3	
3.2.3.	Ekintza	SANTIAGO HONDARTZA	
64	Laburpena	Hobekuntza lanak eragiten ari dira. Jarraipena eman eta obrak amaitu.	
	Eragileak	Zumaiaiko Udala, EJ, Kosta, sektore pribatua	
	Lehentasuna	1 - Handia	
	Epea	2018 > 2020	

3	Bektorea	TOKIKO SENTIMENTUA	
3.3.	Ekinbidea	TURISMOA KANPOKO EREMUTAN AKTIBATZEN	
	Sintesia	Lehenengo bektorean, turisten fluxuak auzoetara eta kanpoko eremuetara bideratzeko ekintzak azaldu dira. Edukiak aztertzen dira atal honetan.	
	Lan eremua	A C E	
	Erronkak	A2 A3 C2 E1	
3.3.1.	Ekintza	INDUSTRIA ONDAREA, NARRONDO AUZOA	
65	Laburpena	Zumaiaen industria ondarea ezagutaraztea eta balioan jartzea. Narrondo auzoa turismo ekimenetan sartzeko, erakusketa gunea eta aldiko bisita gidatua bultzatzea. ZIIZ elkartearen premiei erantzuneko dien lokalik ba ote den aztertzea. Lokala egokitzeko lanak egitea. Bisitak promozionatzea bulegoan eta web orrian.	
	Eragileak	Zumaia Turismoa, ZIIZ elkarte	
	Lehentasuna	1 - Handia	
	Epea	2018 > 2021	
3.3.2.	Ekintza	UROLA ITSASADARRA, OIKIA AUZOA	
66	Laburpena	Uretako kirolak eta ibilbideak bultzatzea proposatzen da, Urola itsasadarra babesteko neurriak zorrotz beteta (motordun ontzietan egiten baldin badira, abiadura mugak ezarri behar dira).	
	Eragileak	Zumaia Turismoa	
	Lehentasuna	2 - Ertaina	
	Epea	2020 > 2021	
3.3.3.	Ekintza	ARTADIA, ARTADI AUZOA	
67	Laburpena	Ibilbidea, frontoia eta mahaiak erakustea. Taberna zerbitzuaren bideragarritasuna aztertzea. Eta herri-ibilbidea berreskuratu.	
	Eragileak	Zumaia Turismoa	
	Lehentasuna	3 - Txikia	
	Epea	2020 > 2021	
3.3.4.	Ekintza	SANTIAGO EREMUA	
68	Laburpena	Haurrentzat eta familientzat programak egitea eta bideratzea. Uretako kirolak.	
	Eragileak	Zumaia Turismoa	
	Lehentasuna	3 - Txikia	
	Epea	2020 > 2021	

3	Bektorea	TOKIKO SENTIMENTUA	
3.4.	Ekinbidea	ERAIKIN PUBLIKOEN ERABILERA	
	Sintesia	Eraikin eta lokal hutsak eta erabilera handirik gabeko azpiegiturak daude Zumaian. Atal honetan, eraikin horietako batzuk turismo jarduerak egiteko erabiltzea proposatzen da.	
	Lan eremua	A C E	
	Erronkak	A3 C1 E1	
3.4.1.	Ekintza	TURISMO BULEGO BERRIA UROLAKO TRENBIDEAREN GELTOKI ZAHARREAN	
	69	Laburpena	Turismo bulegoa (eta Algorri Interpretazio zentroa, egoki baldin bada) Urolako Trenbidearen Geltoki zaharrean ezartzeko aukera teknikoak aztertzea eta bideratzea.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala eta eskumeneko erakundeak
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2020 > 2021
3.4.2.	Ekintza	KOMENTUA	
	70	Laburpena	Komentua eraikin publikoa da eta erromesen aterpetxe moduan erabiltzen da. Ezarri daitezken erabilera turistikoaren azterketa eragin.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala eta eragileak
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2019 > 2021
3.4.3.	Ekintza	ATERPETXE TURISTIKOA	
	71	Laburpena	Zumaiaiko ostatu eskaintza osatzeko, agerian geratu den aterpetxe turistiko baten beharri erantzuna eman.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala
		Lehentasuna	1 - Handia
		Denbora	2021
3.4.4.	Ekintza	INDUSTRIA ONDAREA ERAKUSTEKO GUNEA	
	72	Laburpena	Zumaiaiko industria ondarea azaltzeko erakusketa antolatua du ZIIZ elkarteak. Erakusgune baten eskaerari irtenbidea ematea.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala eta ZIIZ elkarteak
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2019 > 2021
3.4.5.	Ekintza	HERRI MUSEOAREN AUKERA AZTERTU	
	73	Laburpena	Zumaian herri museo bat egiteko interesa azaldu dute herritar batzuek. Herri museoaren edukia eta helburuak aztertzea. Paolbideko itsasargia.
		Eragileak	Zumaia Turismoa eta herritarrek
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2020 > 2021
3.4.6.	Ekintza	JARDUERA TURISTIKOA HANDITZEA KIROL PORTUAN	
	74	Laburpena	Kirol portuko instalazioen erabilera partekatzen dute itsasoan lane giten dutenek, kanpoko bisitariak eta herritarrek. Leku horretatik ikusten den Zumaia ikuspegia eta ibai ertzeko bideak balioan jartzea. Hutsik dauden lokalei erabilera ematea, eta beti bermatzea elkarbizitza jarduera industrialak dagoen eremu horretan.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala
		Lehentasuna	3 - Txikia
		Epea	2019 > 2021

iv. 4. Bektore/ardatz estrategikoa: KULTURA EKOSISTEMA

Lehentasuna: ① handia ② ertaina ③ txikia

Ekinbidea	Ekintzak	Lehentasuna	
(4) KULTURA EKOSISTEMA	(18) Euskara	(75) Turismo jardueratan euskara ikusgarri egin	1
		(76) Euskararekiko bisitarien harremana ezagutu	1
	(19) Nortasuna (Ekitaldiak)	(77) Olagarroaren eguna	3
		(78) Euskal Jaia eta tokiko festak	2
		(79) Agenda kulturala	2
		(80) Zumaiaiko turismoaren oroimena	3
	(20) Museoak eta parrokia	(81) Algorri interpretazio zentroa	1
		(82) Z Ignacio Zuloaga Kulturgunea eta Julio Beobide museoa	1
		(83) Marinelen San Telmo Kofradia	1
		(84) San Pedro eliza	1

Taula 15. Bektorea/ardatz estrategikoa: KULTURA EKOSISTEMA > Ekinbideak eta ekintzak.

4	Bektorea	KULTURA EKOSISTEMA	
4.1.	Ekinbidea	EUSKARA	
	Sintesia	Turismo jardueretan euskara ikusgarri egiteko ekimenak bultzatzen dira hemen. Urola Kostako Udal Elkarte turismoa eta euskara azterzeko lan bat egiten ari da UEMArekin. Lan honetan eukararen egoera aztertu, bisitarien datuak bildu, hiztegitxoak eta abar egiten da.	
	Lan eremua	A C	
	Erronkak	A1 C1	
4.1.1.	Ekintza	TURISMO JARDUERETAN EUSKARA IKUSGARRI EGIN	
	75	Laburpena	Merkatariekin, ostalariekin eta zerbitzu alorreko ordezkariekin landu beharreko gaia. Errotulu eta komunikazioetan euskararen erabilera ziurtatu eta laguntza eskaini. Udaletxeko irizpideei jarraituz, edozein ekintza turistikotan lehentasuna eman euskari, hizkuntza aukeratzekoan.
		Eragileak	Euskara Zerbitzua eta sektore pribatua
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2018 > 2021
4.1.2.	Ekintza	BISITARIEN EUSKARAREKIKO HARREMANA EZAGUTU	
	76	Laburpena	Turismo bulegoan jasotzen diren ohiko datuez gain, ostatueta gau egonaldia egiten duten bisitarien inkesta bat egin, euskarekiko zer harreman duten jakiteko. Ekintza honi jarraipena eman eta datuak argitaratu.
		Eragileak	Zumaia Turismoa eta ostatuak
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2018 > 2021

4	Bektorea	KULTURA EKOSISTEMA	
4.2.	Ekinbidea	NORTASUNA	
	Sintesia	Turismoaren bidez, nortasuna ezagutarazten da eta bertakoen eta bisitarien arteko interakzioa gertatzen da. Kulturarekin lotutako egitasmoak lantzen dira atal honetan.	
	Lan eremua	A C E	
	Erronkak	A1 A2 C1 E2 E3	
4.2.1.	Ekintza	OLAGARROAREN EGUNA	
	77	Laburpena	Irailean ospatzen da eta olagarroa du lelotzat. Ospakizunaren berrirakurketa egin eta jarraipena eman.
		Eragileak	Zumaia Udal
		Lehentasuna	3 – Txikia
		Epea	2018 > 2021
4.2.2.	Ekintza	EUSKAL JAIA ETA TOKIKO FESTAK	
	78	Laburpena	Udan ospatzen da jai hau. Bisitarien gure kultura eta izaera ezagutzeko gonbidapenari eutsi eta jarraipena eman. Zumaia tokiko festak hauek dira: santelmoak, sanpedroak, San Bartolome, Udako Festak, San Migel eguna, Estazioko sanpankrazioak, Narrondoko sankristobalak, Arritokietako Eguna.
		Eragileak	Zumaia Udal, auzoak, elkarteak eta herritarrak
		Lehentasuna	2 – Ertaina
		Epea	2018 > 2021
4.2.3.	Ekintza	AGENDA KULTURALA	
	79	Laburpena	Zumaia agenda kultural handia du, eta eskaintza zabala. Bisitariarentzat eta herritarrentzat interesgarriak diren ekitaldiak garatzen jarraitu.
		Eragileak	Kultura Saila, sektore pribatua eta herritarrak
		Lehentasuna	2 – Ertaina
		Epea	2018 > 2021

4	Bektorea	KULTURA EKOSISTEMA								
4.2.	Ekinbidea	NORTASUNA								
	Sintesia	Turismoaren bidez, nortasuna ezagutarazten da eta bertakoen eta bisitarien arteko interakzioa gertatzen da. Kulturarekin lotutako egitasmoak lantzen dira atal honetan.								
	Lan eremua	A C E								
	Erronkak	A1 A2 C1 E2 E3								
4.2.4.	Ekintza	ZUMAIKO TURISMOAREN OROIMENA								
	80	<table border="1"> <tr> <td>Laburpena</td> <td>Era berritzaile batean, garai bateko herriko turismoak eragin zuen jarduera ezagutarazteko ekimena. Adibidez, Hotel Amaya.</td> </tr> <tr> <td>Eragileak</td> <td>Kultura Saila, sektore pribatua eta herritarrak</td> </tr> <tr> <td>Lehentasuna</td> <td>3 – Ertaina</td> </tr> <tr> <td>Epea</td> <td>2020 > 2021</td> </tr> </table>	Laburpena	Era berritzaile batean, garai bateko herriko turismoak eragin zuen jarduera ezagutarazteko ekimena. Adibidez, Hotel Amaya.	Eragileak	Kultura Saila, sektore pribatua eta herritarrak	Lehentasuna	3 – Ertaina	Epea	2020 > 2021
Laburpena	Era berritzaile batean, garai bateko herriko turismoak eragin zuen jarduera ezagutarazteko ekimena. Adibidez, Hotel Amaya.									
Eragileak	Kultura Saila, sektore pribatua eta herritarrak									
Lehentasuna	3 – Ertaina									
Epea	2020 > 2021									

4	Bektorea	KULTURA EKOSISTEMA								
4.3.	Ekinbidea	MUSEOAK ETA PARROKIA								
	Sintesia	Kultura giza garapenaren osagai ezinbestekoa da. Atal honetan, herriko azpiegitura kultural turistikoak azaltzen dira.								
	Lan eremua	A C E								
	Erronkak	A2 C1 C2 E1								
4.3.1.	Ekintza	ALGORRI INTERPRETAZIO ZENTROA								
	81	<table border="1"> <tr> <td>Laburpena</td> <td>Natura ezagutzeko museoa da. Bisita gidatuak antolatzen dira, eta hezkuntza taldeekin lan egiten. Erakusten den materiala berritzea eta jarraipena ematea proposatzen da.</td> </tr> <tr> <td>Eragileak</td> <td>Zumaiaiko Udala, Euskal Kostaldeko Geoparkea eta sektore pribatua</td> </tr> <tr> <td>Lehentasuna</td> <td>1 – Handia</td> </tr> <tr> <td>Epea</td> <td>2018 > 2021</td> </tr> </table>	Laburpena	Natura ezagutzeko museoa da. Bisita gidatuak antolatzen dira, eta hezkuntza taldeekin lan egiten. Erakusten den materiala berritzea eta jarraipena ematea proposatzen da.	Eragileak	Zumaiaiko Udala, Euskal Kostaldeko Geoparkea eta sektore pribatua	Lehentasuna	1 – Handia	Epea	2018 > 2021
Laburpena	Natura ezagutzeko museoa da. Bisita gidatuak antolatzen dira, eta hezkuntza taldeekin lan egiten. Erakusten den materiala berritzea eta jarraipena ematea proposatzen da.									
Eragileak	Zumaiaiko Udala, Euskal Kostaldeko Geoparkea eta sektore pribatua									
Lehentasuna	1 – Handia									
Epea	2018 > 2021									
4.3.2.	Ekintza	IGNACIO ZULOAGA KULTURGUNEA ETA JULIO BEOBIDE MUSEOA								
	82	<table border="1"> <tr> <td>Laburpena</td> <td>Zuloaga eta Beobide artisten lanaren inguruan zabalduzako museoak dira. Lehenengoak ordutegi murriztuan zabalitzen ditu ateak, eta bigarrena itxita dago. Erakunde hauekin harremanak sendotu eta elkarlana bultzatu.</td> </tr> <tr> <td>Eragileak</td> <td>Zumaia Turismoa eta sektore pribatua</td> </tr> <tr> <td>Lehentasuna</td> <td>1 – Handia</td> </tr> <tr> <td>Epea</td> <td>2018 > 2021</td> </tr> </table>	Laburpena	Zuloaga eta Beobide artisten lanaren inguruan zabalduzako museoak dira. Lehenengoak ordutegi murriztuan zabalitzen ditu ateak, eta bigarrena itxita dago. Erakunde hauekin harremanak sendotu eta elkarlana bultzatu.	Eragileak	Zumaia Turismoa eta sektore pribatua	Lehentasuna	1 – Handia	Epea	2018 > 2021
Laburpena	Zuloaga eta Beobide artisten lanaren inguruan zabalduzako museoak dira. Lehenengoak ordutegi murriztuan zabalitzen ditu ateak, eta bigarrena itxita dago. Erakunde hauekin harremanak sendotu eta elkarlana bultzatu.									
Eragileak	Zumaia Turismoa eta sektore pribatua									
Lehentasuna	1 – Handia									
Epea	2018 > 2021									
4.3.3.	Ekintza	MARINELAN SAN TELMO KOFRADIA								
	83	<table border="1"> <tr> <td>Laburpena</td> <td>Etnografikoki balio handikoa da, eta Euskal Herrian bakarra den salmenta makina bat erakusten du. Bisitak Turismo bulegoan eska daitezke. Egokitu eta bisitatzeko baldintzak hobegotu.</td> </tr> <tr> <td>Eragileak</td> <td>Zumaiaiko Udala</td> </tr> <tr> <td>Lehentasuna</td> <td>1 – Handia</td> </tr> <tr> <td>Epea</td> <td>2018 > 2021</td> </tr> </table>	Laburpena	Etnografikoki balio handikoa da, eta Euskal Herrian bakarra den salmenta makina bat erakusten du. Bisitak Turismo bulegoan eska daitezke. Egokitu eta bisitatzeko baldintzak hobegotu.	Eragileak	Zumaiaiko Udala	Lehentasuna	1 – Handia	Epea	2018 > 2021
Laburpena	Etnografikoki balio handikoa da, eta Euskal Herrian bakarra den salmenta makina bat erakusten du. Bisitak Turismo bulegoan eska daitezke. Egokitu eta bisitatzeko baldintzak hobegotu.									
Eragileak	Zumaiaiko Udala									
Lehentasuna	1 – Handia									
Epea	2018 > 2021									
4.3.4.	Ekintza	SAN PEDRO ELIZA								
	84	<table border="1"> <tr> <td>Laburpena</td> <td>San Pedro eliza gotorleku itxurako eraikuntza bat da, eta 34 metroko dorre bat du, bisitagarria. Bisitari kopuru handia pasatzen da bertatik urtean zehar. Jarraipena eman.</td> </tr> <tr> <td>Eragileak</td> <td>Zumaiaiko Udala eta Eliza</td> </tr> <tr> <td>Lehentasuna</td> <td>1 – Handia</td> </tr> <tr> <td>Epea</td> <td>2018 > 2021</td> </tr> </table>	Laburpena	San Pedro eliza gotorleku itxurako eraikuntza bat da, eta 34 metroko dorre bat du, bisitagarria. Bisitari kopuru handia pasatzen da bertatik urtean zehar. Jarraipena eman.	Eragileak	Zumaiaiko Udala eta Eliza	Lehentasuna	1 – Handia	Epea	2018 > 2021
Laburpena	San Pedro eliza gotorleku itxurako eraikuntza bat da, eta 34 metroko dorre bat du, bisitagarria. Bisitari kopuru handia pasatzen da bertatik urtean zehar. Jarraipena eman.									
Eragileak	Zumaiaiko Udala eta Eliza									
Lehentasuna	1 – Handia									
Epea	2018 > 2021									

v. 5. Bektorea / ardatz estrategikoa: TOKIKO EKONOMIA, PAISAIAREN ETA NATURAREN ARAUTZAILE GISA

Lehentasuna: ① handia ② ertaina ③ txikia

Ekinbidea	Ekintzak	Lehentasuna
(5) TOKIKO EKONOMIA	(21) Segmentu turistikoak	(85) Hizkuntza turismoa 2
		(86) Osasun turismoa 1
		(87) Kirol turismoa 2
		(88) Itsas turismoa, ondarea 1
		(89) Landa turismoa 1
		(90) Gastronomia 1
		(91) Familia turismoa 1
		(92) Enpresa eta negozioen turismoa 2
	(22). Bertako produktuak	(93) Merkataritza azoka 1
		(94) Turismoa eta baserritarrak 2
	(23) Ekimen publiko-pribatuak	(95) Lankidetzatza turismo sektorean 1
		(96) Irisgarritasun unibertsala bermatzeko pakete turistikoa 2

Taula 16. Bektorea / ardatz estrategikoa: TOKIKO EKONOMIA, PAISAIAREN ETA NATURAREN ARAUTZAILE GISA > Ekinbideak eta ekintzak.

5	Bektorea	TOKIKO EKONOMIA	
5.1.	Ekinbidea	SEGMENTU TURISTIKOAK	
	Sintesia	Zumaia eskaintza handia du, segmentu turistiko anitz garatzeko. Urteetan zehar landutako segmentuei berriak atxikitzen doazkio. Zientzia turismoa eta Euskal Kostaldeko Geoparkea 6. atalean azalduko dira.	
	Lan eremua	A B C	
	Erronkak	A1 A2 A3 B1 C1 C2 C3	
5.1.1.	Ekintza	HIZKUNTZA TURISMOA	
	85	Laburpena	Euskara ikasteko Uda Eskolaren diseinua antolatu, prestatu eta eragin.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua, akademia
		Lehentasuna	2 – Ertaina
		Epea	2018 > 2021
5.1.2.	Ekintza	OSASUN TURISMOA	
	86	Laburpena	Segmentu honetako eragileak identifikatu eta osasun turismoaren komertzializazioa bultzatu.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2018 > 2021
5.1.3.	Ekintza	KIROL TURISMOA	
	87	Laburpena	Kirol proba ugari egiten dira, eta turismo aktiboarekin lotuta kirola egitea bultzatzen. Jarraipena eman.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua, elkarteak
		Lehentasuna	2 – Ertaina
		Epea	2018 > 2021
5.1.4.	Ekintza	ITSAS TURISMOA, ONDAREA	
	88	Laburpena	Herriaren eta itsasoaren arteko erlazioa betidanik izan da estua. Gaur egun, badira itsas turismoa sustatzen duten jarduerak. Jarraipena eman.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua, elkarteak
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2018 > 2021
5.1.5.	Ekintza	LANDA TURISMOA	
	89	Laburpena	Indar handia duen segmentua da. Bisitari kopuru handiak azaltzen du interesa dagoela segmentu honetan. Jarraipena eman.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua, elkarteak
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2018 > 2021
5.1.6.	Ekintza	GASTRONOMIA	
	90	Laburpena	Azken urteetan indar handia hartzen ari da segmentu hau, eta erakundeen aldetik bultzada ematen ari zaio, programa berriak eta promozioa eginez. Jarraipena eman.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua, elkarteak
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2018 > 2021
5.1.7.	Ekintza	FAMILIA TURISMOA	
	91	Laburpena	Familia ugari aukeratzen dute Zumaia aisialdirako. Herrian badaude zerbitzuak, eta kanpinak bultzatzen du segmentua hau. Jarraipena eman. Haurren udako programazioa landu.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua, elkarteak
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2018 > 2021
5.1.8.	Ekintza	ENPRESA ETA NEGOZIOEN TURISMOA	
	92	Laburpena	Zumaian, industria sektoreak pisu handia du, eta sortzen duen jarduera turistikoari erantzuna ematen zaio. Sinergiak sortu eta jarraipena eman.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua
		Lehentasuna	2 – Ertaina
		Epea	2018 > 2021

5	Bektorea	TOKIKO EKONOMIA	
5.2.	Ekinbidea	BERTAKO PRODUKTUAK	
	Sintesia	Lehen sektoreari bultzada eman, eta berrikuntza dakarten ekintzak bultzatzen dira. Bertako produktuak komertzializatu eta kontsumitzeari begira, sektore turistikoak aukerak eskaintzen ditu alor honetan sinergiak sortzeko.	
	Lan eremua	A B C E	
	Erronkak	A3 B1 C1 E2	
5.2.1.	Ekintza	MERKATARITZA AZOKA	
	93	Laburpena	Bertako produktuen salmenta eta jasangarritasuna bermatzeko, merkataritza azokaren proiektua bultzatu.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala, baserritarrak, sektore pribatua
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2019 > 2021
5.2.2.	Ekintza	TURISMOA ETA BASERRITARRAK	
	94	Laburpena	Baserritarrek eta Turismoak batera lan egiten dute, naturaz gozatu eta jarduera ezagutzera datozen bisitariekin. Jarraipena eman.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, URKOME
		Lehentasuna	2 – Ertaina
		Epea	2019 > 2021

5	Bektorea	TOKIKO EKONOMIA	
5.3.	Ekinbidea	EKIMEN PUBLIKO-PRIBATUAK	
	Sintesia	Jarduera turistikoak aurrera eramateko baliagarriak diren ekimen publiko-privatuak aztertzen dira hemen, proiektu turistikoak aurrera eramateko inbertsioak sustatuz.	
	Lan eremua	C D	
	Erronkak	C2 D1 D2	
5.3.1.	Ekintza	LANKIDETZA TURISMO SEKTOREAN	
	95	Laburpena	Turismo sektorean, lankidetzaren publiko-privatua sustatu.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala eta sektore pribatua
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2018 > 2021
5.3.2.	Ekintza	IRISGARRITASUN UNIBERTSALA BERMATZEKO PAKETE TURISTIKOA	
	96	Laburpena	Egonaldi eta pakete turistikoak diseinatu, Zumaia helburu turistiko irisgarria izan dadin bultzatzeko, Tourism4all proiektuan parte hartuz.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, dagozkion erakundeak eta sektore pribatua
		Lehentasuna	2- Ertaina
		Epea	2020 > 2021

vi. 6. Bektorea / ardatz estrategikoa: EUSKAL KOSTALDEKO UNESCOREN MUNDUKO GEOPARKEA.

Lehentasuna: ① handia ② ertaina ③ txikia

Ekinbidea	Ekintzak	Lehentasuna	
(6) UNESCO EUSKAL KOSTALDEKO GEOPARKEA	(24) Natura turismoa	(97) Geoparkearen hezitzailea/zaindaria	1
		(98) Bisita gidatuak	1
		(99) Antolamenduko bilerak	1
	(25) Turismo zientifikoa	(100) Laguntza logistikoa eman	1
		(101) Hitzarmenak ostatu eta jatetxeekin	2
		(102) Bibliografia akademikoa ikusgarri egin	2
	(26) Herritarren parte hartzea	(103) Geoparkezaleak	1
		(104) Herritarren sentsibilizazioa	1

Taula 17. Bektorea / ardatz estrategikoa: EUSKAL KOSTALDEKO UNESCOREN GEOPARKEA > Ekinbideak eta ekintzak.

6	Bektorea	EUSKAL KOSTALDEKO UNESCOREN GEOPARKEA	
6.1.	Ekinbidea	NATURA TURISMOA	
	Sintesia	Naturan interesa duen bisitari asko etortzen da Zumaiara. Naturaren eta bisitarien edo herritarren arteko interakzioak gertatzen diren guneetan, babes eta mantentze lanak eragitea ezinbestekoa da. Horretara bideratutako ekintzak azaltzen dira atal honetan.	
	Lan eremua	A C D E	
	Erronkak	A2 A3 B1 C1 D2 E2	
6.1.1.	Ekintza	GEOPARKEAREN HEZITZAILEA/ZAINDARIA	
	97	Laburpena	Naturan egokiak ez diren jarrerak zuzentzera bideratuta dago ekintza hau. Geoparkearen zaintza eta hezitzaile lanak egingo duen figura bat sortzea proposatzen da, eraginkortasunaren alde.
		Eragileak	Zumaiako Udala, Euskal Kostaldeko Geoparkea eta erakundeak
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2019 > 2021
6.1.2.	Ekintza	BISITA GIDATUAK	
	98	Laburpena	Bisita gidatuen eskaintza zabala du Zumaiak. Erakunde publikoek eta turismo sektoreko enpresa txikiek parte hartzen dute bisita gidatuak antolatzen. Taldeko bisitei jarraipena eman, eta bakarkako edo talde txikiko bisitak sendotu, indarra hartzen ari baitira. Eta ekimen publiko-privatuak bultzatu.
		Eragileak	Zumaia Turismoa eta sektore pribatua
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2018 > 2021
6.1.3.	Ekintza	ANTOLAMENDUKO BILERAK	
	99	Laburpena	Erakundeen (Estatuko Kostak, Eusko Jaurlaritza, Aldundia eta abar) artean egiten diren bilerei jarraipena eman, eta herritarrei edukiak ezagutarazi, erabakiak hartu aurretik.
		Eragileak	Zumaiako Udala
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2018 > 2021

6	Bektorea	EUSKAL KOSTALDEKO UNESCOREN GEOPARKEA	
6.2.	Ekinbidea	TURISMO ZIENTIFIKOA	
	Sintesia	Geologia oinarri hartuta, Zumaiak badu aukera turismo zientifikoa bultzatzeko. Ingurunea erakusteko akreditazioak falta dira zientzialarien artean, eta leku bat azaltzeko, ezinbestekoa da leku hori ezagutzea. Puntu honetan, azpimarratzekoa da zeinen garrantzitsua den Euskal kostaldeko Geoparkearen bidez egiten den lana, interpretazio zentroarekin batera. Atal honetan proposatzen diren ekimenak bisitari zientzialarien beharrei begira sustatzekoak dira.	
	Lan eremua	A, B, C, D, E	
	Erronkak	A2 B2 C1 D3 E2	
6.2.1.	Ekintza	LAGUNTZA LOGISTIKOA EMAN	
	100	Laburpena	Zientzilari bisitari batek bere lana egiteko beharrezkoak dituen baliabideak eskuragarri jartzea da proposamena. Tresna egokiz hornituriko gela bat, akademia sareetarako online sarbidea, bilera teknikoak eta hitzaldi txikiak egiteko espazio bat eta antzekoak.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, Euskal Kostaldeko Geoparketa eta sektore pribatua
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2018 > 2021
6.2.2.	Ekintza	HITZARMENAK OSTATU ETA JATETXEKIN	
	101	Laburpena	Euskal Kostako Geoparkea eta tokiko ostatuen artean akordioak bultzatu, antolaturiko ekitaldi zientifikoetara etorritako bisitariak Zumaiara geratzeko.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, Euskal Kostaldeko Geoparkea eta sektore pribatua
		Lehentasuna	2 – Ertaina
		Epea	2018 > 2021

6	Bektorea	EUSKAL KOSTALDEKO UNESCOREN GEOPARKEA	
6.2.	Ekinbidea	TURISMO ZIENTIFIKOA	
	Sintesia	Geologia oinarri hartuta, Zumaia badu aukera turismo zientifikoa bultzatzeko. Ingurunea erakusteko akreditazioak falta dira zientzialarien artean, eta leku bat azaltzeko, ezinbestekoa da leku hori ezagutzea. Puntu honetan, azpimarratzekoa da zeinen garrantzitsua den Euskal kostaldeko Geoparkearen bidez egiten den lana, interpretazio zentroarekin batera. Atal honetan proposatzen diren ekimenak bisitari zientzialarien beharrei begira sustatzekoak dira.	
	Lan eremua	A, B, C, D, E	
	Erronkak	A2 B2 C1 D3 E2	
6.2.3.	Ekintza	BIBLIOGRAFIA AKADEMIKOA IKUSGARRI EGIN	
	102	Laburpena	Euskal Kostaldeko Geoparkeari buruz sortzen diren erreferentzia akademikoen bilduma osatzea proposatzen da. Eta irekian (open access) zabaltzea, ahal den heinean.
		Eragileak	Zumaia Turismoa eta Euskal Kostaldeko Geoparkea
		Lehentasuna	2- Ertaina
		Epea	2020 > 2021

6	Bektorea	EUSKAL KOSTALDEKO UNESCOREN GEOPARKEA	
6.3	Ekinbidea	HERRITARREN PARTE HARTZEA	
	Sintesia	Euskal Kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea herritarrei ezagutarazteko bi ekintza aurkezten dira. Bertakoek geoparkea barneratu eta ezagutu dezaten, bere osotasunean.	
	Lan eremua	C, D	
	Erronkak	C2, D1	
6.3.1.	Ekintza	GEOPARKEZALEAK	
	103	Laburpena	Egitasmo hau iraganean aurkeztu zen. Turismo sektoreari eta herritarrei zuzendutako sare bat osatzea proposatu zen, Geoparkearen enbaxadore talde handi bat sortzeko. Geoparkezaleak egitasmoa berriro bultzatzea proposatzen da.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, Euskal Kostako Geoparkea, sektore pribatua eta herritarrak
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2019 > 2021
6.3.2.	Ekintza	HERRITARREN SENTSIBILIZAZIOA	
	104	Laburpena	Zumaiarrek ezagutzen dute Euskal Kostaldeko Geoparkea, baina ez dute barneratuta geoparkeak ematen dituen aukerak sustatzeko. Jardunaldi, tailer edo hitzaldien bidez, sentsibilizazioa eragin.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, Euskal Kostako Geoparkea eta herritarrak
		Lehentasuna	1 – Handia
		Epea	2019 > 2021

vii. 7. Bektorea / ardatz estrategikoa: GOBERNANTZA TURISTIKOA

Lehetasuna: ① handia ② ertaina ③ txikia

Ekinbidea	Ekintzak	Lehetasuna	
(7) GOBERNANTZA TURISTIKOA	(27) Tokiko turismo mahaia	(105) Turismo mahaia sortu	1
		(106) Koordinazio eta lankidetzarako guneak sortu	1
		(107) Komunikazio programa diseinatu eta eragin	1
	(28) Turismo bulegoa	(108) Planaren koordinatzaile Zumaiako Udala	1
		(109) Baliabideak	1
		(110) Sare sozialen dinamizatzailea	1
		(111) Dinamizazio eta garapenerako lana	1
	(29) Erakunde arteko koordinazioa	(112) Barne koordinazioa, Udala	1
		(113) Euskal Kostaldeko Geoparkearekin lankidetzeta	1
		(114) Eskualdeko erakundeen arteko lankidetzeta	1
		(115) Eusko Jaurlaritza/BasqueTour-ekin koordinatu	1
	(30) Planaren kudeaketa	(116) Planari finantza esparrua eman	1
		(117) Planaren jarraipena eta ebaluazioa	1
		(118) Parte hartzeari jarraipena eman	1

Taula 18. Bektorea / ardatz estrategikoa: GOBERNANTZA TURISTIKOA > Ekinbideak eta ekintzak.

7	Bektorea	GOBERNANTZA TURISTIKOA	
7.1.	Ekinbidea	TOKIKO TURISMO MAHAIA	
	Sintesia	Turismoaren fenomenoak hirian zabaldu eta eztabaida sortu ondoren, gaia herriko bizitza politikoan dago eta eragin zuzena du bertako bizimoduan eta herrian egiteko moduan. Turismo mahaia sortzea proposatzen da, parte hartzea sustatuz, hainbat helbururekin: elkarbizitza bermatzea, naturaren babesa bermatzea, ondarea balioan jartzea eta ikusgarri egitea, eta bertako ekonomiari bultzada ematea.	
	Lan eremua	C, D	
	Erronkak	C1, D1, D2, D3	
7.1.1.	Ekintza	TURISMO MAHAIA SORTU	
	105	Laburpena	Plana idazteko prozesuan sortutako lantaldeen ekintzailetasunari jarraipena emanez, turismo mahaia sortzea proposatzen da. Turismo mahaiaren egitura eta eginkizunak definitzerakoan, bost sektoretako eragileak kontuan hartzea gomendatzen da.
		Eragileak	Zumaiaiko eragile guztiak
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2019
7.1.2.	Ekintza	KOORDINAZIO ETA LANKIDETZARAKO GUNEA SORTU	
	106	Laburpena	Zenbait mailatan aurreikusten dira erlazioak: barnekoak, herritarrak, egungo erakunde artekoak eta nazioartekoak. Bilerak eta tailerrak.
		Eragileak	Turismo mahaia
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
7.1.3.	Ekintza	KOMUNIKAZIO PROGRAMA DISEINATU ETA ERAGIN	
	107	Laburpena	Herritar jakitun eta parte hartzaileak bermatzeko, talde ezberdinei zuzendutako komunikazio programa bat garatu. Hedabideen papera ezinbestekoa da turismoarekin erlazioatutako alderdiak hedatzeko. Udalak eta berarekin elkarlanean aritzen direnek komunikazio kanpaina zainduko dute, eta hizkuntzaren nahiz irudien erabilera ez sexista egingo dute euskarri guztietan, otsailaren 18ko Berdintasunerako 4/2005 Legeak agintzen duen bezala. Horrekin batera lortu nahi da giza aldaketa egotea; jasangarritasuna. Erantzunkidetasuna eta berdintasuna lortzeko.
		Eragileak	Turismo mahaia
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2019 > 2021

7	Bektorea	GOBERNANTZA TURISTIKOA	
7.2.	Ekinbidea	TURISMO BULEGOA	
	Sintesia	Turismo Bulegotik kudeatzen da turismoa Zumaian. 2002tik aurrera, bisitarien gorakadarekin batera, erantzukizunak eta proiektuak handitzen joan dira. Geoparkearen estrategiarekin bat dator, sortzaile kide delarik.	
	Lan eremua	Denak	
	Erronkak	Denak	
7.2.1.	Ekintza	PLANAREN KOORDINATZAILE ZUMAIKO UDALA	
	108	Laburpena	Turismo Bulegotik erakunde eta sail ezberdinak koordinatu eta herritarren parte hartzearekin kudeatu plana, ekintzak martxan jartzeko irizpideak eman, baliabideak bideratu eta jarraipena egin.
		Eragileak	Zumaia Turismoa
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
7.2.2.	Ekintza	BALIABIDEAK	
	109	Laburpena	Turismoaren jarduerak herrian hartu duen garrantzia kontuan izanik, kudeaketa zuzena egiteko baliabide berrien (inbertsioa eta pertsonala) beharra aurreikusten da.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2019 > 2021

7	Bektorea	GOBERNANTZA TURISTIKOA	
7.2.	Ekinbidea	TURISMO BULEGOA	
	Sintesia	Turismo Bulegotik kudeatzen da turismoa Zumaian. 2002tik aurrera, bisitarien gorakadarekin batera, erantzukizunak eta proiektuak handitzen joan dira. Geoparkearen estrategiarekin bat dator, sortzaile kide delarik.	
	Lan eremua	Denak	
	Erronkak	Denak	
7.2.3.	Ekintza	SARE SOZIALEN DINAMIZATZAILEA	
	110	Laburpena	Aurrerago deskribatzen den sare sozialei buruzko ekintza (10.3.2) garatzeko giza baliabideak ipini
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2019 > 2021
7.2.4.	Ekintza	DINAMIZAZIO ETA GARAPENERAKO LANA	
	111	Laburpena	Dinamizazio lana eta garapen ekonomikoa sustatzeko lana egitea, sektorearen lehiakortasunaren alde. Giza baliabide egokien beharrari erantzuna eman.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2019 > 2021

7	Bektorea	GOBERNANTZA TURISTIKOA	
7.3.	Ekinbidea	ERAKUNDE ARTEKO KOORDINAZIOA	
	Sintesia	Erkidegoa eta eskualdea erreferentzia hartuta, erakundeen arteko koordinazioa zertan datzan adierazten da.	
	Lan eremua	D	
	Erronkak	D1/2	
7.3.1.	Ekintza	BARNE KOORDINAZIOA, UDALA	
	112	Laburpena	Eraginkortasuna bultzatzeko, beharrezkoa da Udaleko hainbat sailekin koordinatzea. Aldizkako bilerei jarraipena eman.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
7.3.2.	Ekintza	EUSKAL KOSTALDEKO GEOPARKEAREKIN LANKIDETZA	
	113	Laburpena	Zumaia Euskal Kostaldeko Geoparkearen bultzatzailea da, Deba eta Mutrikurekin batera. Jarraipena eman lankidetzari, zientzia eta turismoa bultzatuz, udalerrien arteko oreka topatzeko. Euskal Kostako Geoparkea herritarrei hurbildu. Eragiten diren proiektu, jarduera eta erabaketan parte hartzea bermatzeko pausoak eman.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala, EK Geoparkea
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
7.3.3.	Ekintza	ESKUALDEKO ERAKUNDEEN ARTEKO LANKIDETZA	
	114	Laburpena	Dagoeneko jarduten da lankidetzan Gipuzkoako Foru Aldundiarekin, Explore San Sebastian Region-ekin, Urola-Kostarekin eta Urolarekin. Jarraipena eman. Helmuga turistikoa garatzeko (gastronomia, hondartzak, arrantza, surfa, paisaia) eta turismo sektorearen lehiakortasuna hobetzeko, bitartekari lanean jardun.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, aipatutako erakundeak
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
7.3.4.	Ekintza	EUSKO JAURLARITZA/BASQUETOURLAN EGIN KOORDINATU	
	115	Laburpena	Jada jarduten dugu lankidetzan Eusko Jaurlaritza/Basquetour-ekin. Euskal Kostaldeko Udalerrien Foroan parte hartu, errentagarritasun ekonomikoa eta euskal itsasbazterren ondare kultural eta naturalaren zaintza uztartzeko.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, BasqueTour, EJ/GV
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021

7	Bektorea	GOBERNANTZA TURISTIKOA	
7.4.	Ekinbidea	PLANAREN ANTOLAKUNTZA, KUDEAKETA ETA JARRAIPENA	
	Sintesia	Planaren ekintzak eragiteko, kudeaketa eta parte hartzea bermatzeko ekintza batzuk azaltzen dira.	
	Lan eremua	D	
	Erronkak	D1/2/3	
7.4.1.	Ekintza	PLANARI FINANTZA ESPARRUA EMAN	
	116	Laburpena	Plana beharrezko aurrekontuaz hornitu, ekintzak aurrera eramateko. Alde batetik, planaren eragile den Zumaiaiko Udalaren aurrekontua egokituz, eta bestetik, erakundeetako baliabide egokiak bilatuz.
		Eragileak	Zumaiaiko Udala
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
7.4.2.	Ekintza	PLANAREN JARRAIPENA ETA EBALUAZIOA	
	117	Laburpena	Planaren jarraipena eta ebaluazioa egitea. Lan hau egiteko, beharrezko baliabideak ezarri.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, Zumaiaiko Udala eta turismo maila
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
7.4.3.	Ekintza	PARTE HARTZEARI JARRAIPENA EMAN	
	118	Laburpena	Parte hartzea bermatzeko, aldizka bilerak eta tailerrak antolatu.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, Turismo mahaia
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021

viii. 8. Bektorea / ardatz estrategikoa: HELMUGA TURISTIKO ADIMENTSUA

Lehentasuna: ① handia ② ertaina ③ txikia

	Ekinbidea	Ekintzak	Lehentasuna
(8) HELMUGA TURISTIKO ADIMENTSUA	(31) Datuen bilketa eta ikerketa	(119) Tokiko behatokiaren sorrera, turismo mahaian	2
		(120) Turismo bulegoko datuak eta bisitariei inkestak	1
		(121) Webgune eta sare sozialen jarraipena (SEO)	1
		(122) Turismoaren jasate ahalmena	1
		(123) Datu irekiak (Open data)	1
	(32) Ikus-entzunezko materiala	(124) Argazki eta bideoak erosi	1
		(125) Jardunbide onen eskuliburua prestatu eta zabaldu	2
		(126) Atzerriko hizkuntzen erabilera	1

Taula 19. Bektorea / ardatz estrategikoa: HELMUGA TURISTIKO ADIMENTSUA > Ekinbideak eta ekintzak.

8	Bektorea	HELMUGA TURISTIKO ADIMENTSUA	
8.1.	Ekinbidea	DATUEN BILKETA ETA IKERKETA	
	Sintesia	Erabaki zuzenak hartzeko eta estrategia egokiak ezartzeko, beharrezkoa da datuak modu eraginkorrean kudeatzea. Datuak une oro sortzen dira, eta iraultza handia dira turismoaren industrian. Datuen bilketa eta erabilera zuzenak, herri adimentsua izatera bideratzen gaitu. Datuak sexuaren arabera bereizita jasoko dira.	
	Lan eremua	B, C	
	Erronkak	B1, C2, C3	
8.1.1.	Ekintza	TOKIKO BEHATOKIAREN SORRERA, TURISMO MAHAIAN	
	119	Laburpena	Behatokiaren helburuak eta funtzioak idatzi, egitura zehaztu, pertsonak identifikatu eta koordinazioa nola egingo den azaldu. Zein adierazle landu eta zertarako. Emaitzak argitaratu.
		Eragileak	Zumaia Turismoa Zumaiaiko eragileak
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2019 > 2021
8.1.2.	Ekintza	TURISMO BULEGOKO DATUAK ETA BISITARIEI INKESTAK	
	120	Laburpena	Egiten ari den lanari jarraipena eman. Bisitariak, jatorria, okupazioa. Euskara ostatueta. Datuak sexuaren arabera bereizita jasoko dira. Adierazle berriak erabiltzen hasi, bidaiarien karbono urratsa neurtzeko, adibidez.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, bisitariak
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
8.1.3.	Ekintza	WEBGUNE ETA SARE SOZIALEN JARRAIPENA (SEO)	
	121	Laburpena	Webgunearen (SEO) eta sare sozialen jarraipena egiten eta argitaratzen jarraitu. Eragile desberdinek (erakundeak, herriko eragile eta merkatariek,...) webguneetan eta sare sozialetan Zumaia irudi buruz zabaltzen duten irudi turistikoa koherentea izatea plan honetan marraztu den ereduarekin. Bakoitzaren iritzia errespetatuz, gainbegiratze lanak egitea proposatzen da.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, sektore pribatua
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
8.1.4.	Ekintza	TURISMOAREN JASATE AHALMENA	
	122	Laburpena	Gipuzkoako Foru Aldundiak enkargatu du lan hau egitea, eta Zumaia aukeratu du ikertzeko kasutzat, besteren artean. San Telmo ermitan bisitarien igarotzea neurtzeko baliza ipini zen. Datuak zabaltzeko eskaera egin eta beste kokagune batzutan behatoki lana nola egin daitekeen aztertu eta eragin. Zumaiaiko turismoaren jasate ahalmena ezagutzeko txostena eskatu edota egin.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, Aldundia eta sektore pribatua.
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
8.1.5.	Ekintza	DATU IREKIAK (OPEN DATA)	
	123	Laburpena	Turismoari lotutako datuak jaso: herrian duen inpaktua azaltzen dutenak, eguneroko bizitzan eragina dutenak, ez bakarrik turistei begira egindako neurketak. Adierazleak erabaki.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, erakundeak, zumaia eragileak, sektore pribatua
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021

8	Bektorea	HELMUGA TURISTIKO ADIMENTSUA	
8.2.	Ekinbidea	IKUS-ENTZUNEZKO MATERIALA	
	Sintesia	Helmuga turistikoa era adimentsuan lantzeko, ikus-entzunezko materiala komunikazio tresna bihurtzen da, bertakoen eta bisitarien arteko elkarbizitza prestatzeko. Promozioa egiteko, bertako elkarte edota profesionalen produktuz hornitzea gomendatzen da.	
	Lan eremua	A, B, C	
	Erronkak	A1, B2, C2	
8.2.1.	Ekintza	ARGAZKI ETA BIDEOAK EROSI	
124	Laburpena	Bertako profesional eta elkarteei, Zumaiaiko argazkiak eta bideoak erosi. Ikus-entzunezko materiala promozioan eta sareetan erabilgarria izan daiteke.	
	Eragileak	Zumaiaiko elkarte eta profesionalak	
	Lehentasuna	1 - Handia	
	Epea	2018 > 2021	
8.2.2.	Ekintza	JARDUNBIDE ONEN ESKULIBURUA PRESTATU ETA ZABALDU	
125	Laburpena	Sektore turistikoa inplikaturiko eragileen artean jardunbide onak ezagutarazteko eskuliburua diseinatu eta zabaldu, dinamizazio lana. Emakumeek sektore turistikoa egiten dituzten ekarpenak indartuko dira.	
	Eragileak	Zumaia Turismoa, elkarteak eta profesionalak	
	Lehentasuna	2 - Handia	
	Epea	2020 > 2021	
8.2.3.	Ekintza	ATZERRIKO HIZKUNTZEN ERABILERA	
126	Laburpena	Bisitarien informazioaren irisgarritasunerako hizkuntza irizpideak finkatu.	
	Eragileak	Zumaia Turismoa eta euskara saila	
	Lehentasuna	1 - Handia	
	Epea	2019 > 2021	

ix. 9. Bektorea / ardatz estrategikoa: POSIZIONAMENDU GEOGRAFIKOA

Lehentasuna: ① handia ② ertaina ③ txikia

	Ekinbidea	Ekintzak	Lehentasuna
(9) POSIZIONAMENDU GEOGRAFIKOA	(33) Nazioartekoa eta Atlantiko Europarra	(127) Nazioarteko eta Europako UNESCO sarean mantendu	1
		(128) Atlantic Geoparks proiektuaren ekimenak bultzatu	1
		(129) Antzeko esperientzietatik ikasi (Benchmarking)	2
	(34) Eskualde estrategiak eta turismo azokak	(130) Turismo azokak, topaketak eta jardunaldiak	2
		(131) Eskualdeko turismoaren estrategia jarraitu	1
	(35) Marka turistikoak	(132) Euskal Kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea	1
	(133) Olagarroa Zumaiaiko enbaxadore gastronomikoa	2	

Taula 20. Bektorea / ardatz estrategikoa: POSIZIONAMENDU GEOGRAFIKOA > Ekinbideak eta ekintzak.

9	Bektorea	POSIZIONAMENDU GEOGRAFIKOA	
9.1.	Ekinbidea	NAZIOARTEKOA ETA ATLANTIKO EUROPARRA	
	Sintesia	UNESCOren Geoparkeen Sarearen parte izateak nazioartean kokatzen du Zumaia, eta aukeratutako kideekin lankidetzan dihardu. Zientziaren eskutik, natura balibideak direla medio, mundu akademikoan ere kokatzen da. Horrek guztiak bisitari mota bat erakartzen du, eta segmentu espezifikoak lantzeko aukera ematen du.	
	Lan eremua	A, B, D, E	
	Erronkak	A3, B2, D2, E2	
9.1.1.	Ekintza	NAZIOARTEKO ETA EUROPAKO UNESCO SAREAN MANTENDU	
	127	Laburpena	UNESCO Geoparkeen Sarearen parte izateak ematen duen nazioarteko presentzia mantendu.
		Eragileak	EK Geoparkea, UNESCO
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
9.1.2.	Ekintza	ATLANTIC GEOPARKS PROIEKTUAREN EKIMENAK BULTZATU	
	128	Laburpena	Eskualde Garapenerako Europako Funtsak finantzatutako proiektu honek 12 bazkide ditu, eta ondare geologiko eta kulturala sustatzen eta ezagutarazten du, geo-ibilbide bat garatuz.
		Eragileak	EK Geoparkea, Atlantic Geoparks-eko kideak
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
9.1.3.	Ekintza	ANTZEKO ESPERIENZIAZIK IKASI (BENCHMARKING)	
	129	Laburpena	Itsas ondarea lantzen ari diren beste herrialdeetan duten esperientziak ikasi. Kontakua egin eta lehen urratsak eman, elkarren artean lankidetzara sustatzeko.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, Beduola Elkarte
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2018 > 2021

9	Bektorea	POSIZIONAMENDU GEOGRAFIKOA	
9.2.	Ekinbidea	ESKUALDE ESTRATEGIAK ETA TURISMO AZOKAK	
	Sintesia	Eskualdeko egoera administratibo konplexuaren islaz, turismo alorrean ere, estrategia ezberdinak bateratzea eta bideratzeko lana egiten da Zumaia Turismoaren aldetik. Helmugaren kudeaketa eraginkor eta egoki bat bideratzeko, turismo azoketan parte hartzen da.	
	Lan eremua	A, C	
	Erronkak	A3, C1, C3	
9.2.2.	Ekintza	TURISMO AZOKAK, TOPAKETAK ETA JARDUNALDIAK	
	130	Laburpena	Turismo helmuga gisa kalitatea hobetzeko eta sektorea profesionalizatzeko helburuarekin turismo azoka, topaketak eta jardunalditan parte hartu.
		Eragileak	Zumaia turismoa, Basquetour, Gipuzkoako Foru Aldundia eta sektore pribatua
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2018 > 2021
9.2.3.	Ekintza	ESKUALDEKO TURISMOAREN ESTRATEGIEI JARRAITU	
	131	Laburpena	Zumaia eskualdeko erakundeetan parte hartzen jarraitu, eta bertako estrategiei jarraituz bideratu turismoaren garapena. Bilerak egiten eta ekitaldietan parte hartzen jarraitu.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, EK Geoparkea, Urola Kosta Mankomunitatea, Explore San Sebastian Region, Urola, Basquetour
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021

9	Bektorea	POSIZIONAMENDU GEOGRAFIKOA	
9.3.	Ekinbidea	MARKA TURISTIKOAK	
	Sintesia	<p>Marka turistikoaren bidez herria promozionatzera eta interesa duen alorrera bideratzen da. Zumaia, munduan, UNESCO sarearen bidez posizionatzen da, geologia ardatz gisa hartuta. Marka honen bidez, garapen turistikoa sustatzeko lankidetzak estrategikoa bermatzen du.</p> <p>Eskualdean dauden beste marka turistikoak ere heltzen zaie, bigarren maila batean. Euskal Kosta, Explore San Sebastian Region, Urola Kosta eta Urola.</p>	
	Lan eremua	B, C	
	Erronkak	B1, C1	
9.3.1.	Ekintza	EUSKAL KOSTALDEKO UNESCOREN MUNDUKO GEOPARKEA	
	132	Laburpena	Zumaia, geologia ardatz gisa hartuta, nazioartean zabaltzeko erabiltzen den marka turistikoari jarraipena eman.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, EK Geoparkea, UNESCO
		Lehentasuna	1 - Handia
		Epea	2018 > 2021
9.3.2.	Ekintza	OLAGARROA ZUMAIKO ENBAXADORE GASTRONOMIKOA	
	133	Laburpena	Kosta gastronomika markaren menpean, Zumaia enbaxadore gastronomikoa da olagarroa.
		Eragileak	Zumaia Turismoa, Urola Kostako Mankomunitatea
		Lehentasuna	2 - Ertaina
		Epea	2018 > 2021

x. 10. Bektorea / ardatz estrategikoa: TEKNOLOGIA BERRIAK

Lehentasuna: ① handia ② ertaina ③ txikia

	Ekinbidea	Ekintzak	Lehentasuna
(10) TEKNOLOGIA BERRIAK	(36) Zumaiaren wikipedia	(134) Zumaiaren wikipedia proiektua martxan jarri	1
		(135) Zumaiaren mapa interaktiboa egitea bultzatu	2
	(37) Ibilgailu jasagarria	(136) Geoparkeko ibilgailua	3
		(137) Ibilgailu elektrikoek birkarga puntua herrian	2
	(38) Webgunea eta sare sozialak	(138) Herritarren iritzia jaso	1
		(139) Zumaiako turismo jardueren presentzia sare sozialetan	1
		(140) Bisitarien feedbacka jaso eta webgunearen SEOa	2
	(39) Beste batzuk	(141) Wifia auzoetan	3
		(142) Webcama Itzurunen	3

Taula 21. Bektorea / ardatz estrategikoa: TEKNOLOGIA BERRIAK > Ekinbideak eta ekintzak.

10	Bektorea	TEKNOLOGIA BERRIAK								
10.1.	Ekinbidea	ZUMAIAREN WIKIPEDIA								
	Sintesia	Plana idazterakoan jarraitutako prozesuaren barnean, bigarren laborategitik ateratako proiektua da. Teknologia berrien erabilerarekin, nor garen erakusten duten ekimenak bultzatzen dira.								
	Lan eremua	A, C, D, E								
	Erronkak	A1, A2, A3, C2, D3, E3								
10.1.1.	Ekinza	ZUMAIAREN WIKIPEDIA PROIEKTUA MARTXAN JARRI								
	134	<table border="1"> <tr> <td>Laburpena</td> <td>Proiektua martxan jarriko duen eragile edo eragileak identifikatu, hasierako bilerak egin eta baliabideak eman.</td> </tr> <tr> <td>Eragileak</td> <td>Zumaia eragileak</td> </tr> <tr> <td>Lehentasuna</td> <td>1 - Handia</td> </tr> <tr> <td>Epea</td> <td>2019 > 2021</td> </tr> </table>	Laburpena	Proiektua martxan jarriko duen eragile edo eragileak identifikatu, hasierako bilerak egin eta baliabideak eman.	Eragileak	Zumaia eragileak	Lehentasuna	1 - Handia	Epea	2019 > 2021
Laburpena	Proiektua martxan jarriko duen eragile edo eragileak identifikatu, hasierako bilerak egin eta baliabideak eman.									
Eragileak	Zumaia eragileak									
Lehentasuna	1 - Handia									
Epea	2019 > 2021									
10.1.2.	Ekinza	ZUMAIAREN MAPA INTERAKTIBOA EGITEA BULTZATU								
	135	<table border="1"> <tr> <td>Laburpena</td> <td>Zumaiaren Wikipedia proiekturako mapa interaktiboa egiteko baldintzak ezarri eta baliabideak eman. Ondarea kokatu (ontziolak non), ibilbideak (herria, natura, hitza, memoria) eta agenda erakutsi. Natur ondarea eta bere mugak landu.</td> </tr> <tr> <td>Eragileak</td> <td>Zumaia eragileak</td> </tr> <tr> <td>Lehentasuna</td> <td>2 - Ertaina</td> </tr> <tr> <td>Epea</td> <td>2020 > 2021</td> </tr> </table>	Laburpena	Zumaiaren Wikipedia proiekturako mapa interaktiboa egiteko baldintzak ezarri eta baliabideak eman. Ondarea kokatu (ontziolak non), ibilbideak (herria, natura, hitza, memoria) eta agenda erakutsi. Natur ondarea eta bere mugak landu.	Eragileak	Zumaia eragileak	Lehentasuna	2 - Ertaina	Epea	2020 > 2021
Laburpena	Zumaiaren Wikipedia proiekturako mapa interaktiboa egiteko baldintzak ezarri eta baliabideak eman. Ondarea kokatu (ontziolak non), ibilbideak (herria, natura, hitza, memoria) eta agenda erakutsi. Natur ondarea eta bere mugak landu.									
Eragileak	Zumaia eragileak									
Lehentasuna	2 - Ertaina									
Epea	2020 > 2021									

10	Bektorea	TEKNOLOGIA BERRIAK								
10.2.	Ekinbidea	IBILGAILU JASANGARRIA								
	Sintesia	Ingurumenarekin eta klima-aldaketarekin arduratuz, eta kontzientziario lana eginez, energia berriztagarrien erabilera sustatu, kutsadura akustikoa murriztu, hondakinak saihestu, CO2 isuriak murriztu eta sare elektrikoa optimizatzen laguntzen du.								
	Lan eremua	B, E								
	Erronkak	B3, E3								
10.2.1.	Ekinza	GEOPARKEKO IBILGAILUA								
	136	<table border="1"> <tr> <td>Laburpena</td> <td>Geoparkearen barnean mugikortasuna hobetzeko, hiru udalerrien arteko fluxuak orekatzeko eta auzokoak erdigunetara hurbiltzeko, geoparkeko ibilgailu elektrikoa bultzatzea proposatzen da. Aztertu eta proposamenak egin.</td> </tr> <tr> <td>Eragileak</td> <td>EEE, Zumaia Udal, EK Geoparkea, sektore pribatua</td> </tr> <tr> <td>Lehentasuna</td> <td>3 - Txikia</td> </tr> <tr> <td>Epea</td> <td>2020 > 2021</td> </tr> </table>	Laburpena	Geoparkearen barnean mugikortasuna hobetzeko, hiru udalerrien arteko fluxuak orekatzeko eta auzokoak erdigunetara hurbiltzeko, geoparkeko ibilgailu elektrikoa bultzatzea proposatzen da. Aztertu eta proposamenak egin.	Eragileak	EEE, Zumaia Udal, EK Geoparkea, sektore pribatua	Lehentasuna	3 - Txikia	Epea	2020 > 2021
Laburpena	Geoparkearen barnean mugikortasuna hobetzeko, hiru udalerrien arteko fluxuak orekatzeko eta auzokoak erdigunetara hurbiltzeko, geoparkeko ibilgailu elektrikoa bultzatzea proposatzen da. Aztertu eta proposamenak egin.									
Eragileak	EEE, Zumaia Udal, EK Geoparkea, sektore pribatua									
Lehentasuna	3 - Txikia									
Epea	2020 > 2021									
10.2.2.	Ekinza	IBILGAILU ELEKTRIKOEN BIRKARGA PUNTUA HERRIAN								
	137	<table border="1"> <tr> <td>Laburpena</td> <td>Bisitarien eta bertakoen ibilgailu elektrikoaren erabilera sustatzeko. Oikia auzoan bada birkarga puntu bat duen ostatu bat.</td> </tr> <tr> <td>Eragileak</td> <td>EEE, Zumaia Udal, sektore pribatua</td> </tr> <tr> <td>Lehentasuna</td> <td>2 - Ertaina</td> </tr> <tr> <td>Epea</td> <td>2020 > 2021</td> </tr> </table>	Laburpena	Bisitarien eta bertakoen ibilgailu elektrikoaren erabilera sustatzeko. Oikia auzoan bada birkarga puntu bat duen ostatu bat.	Eragileak	EEE, Zumaia Udal, sektore pribatua	Lehentasuna	2 - Ertaina	Epea	2020 > 2021
Laburpena	Bisitarien eta bertakoen ibilgailu elektrikoaren erabilera sustatzeko. Oikia auzoan bada birkarga puntu bat duen ostatu bat.									
Eragileak	EEE, Zumaia Udal, sektore pribatua									
Lehentasuna	2 - Ertaina									
Epea	2020 > 2021									

10	Bektorea	TEKNOLOGIA BERRIAK								
10.3.	Ekinbidea	WEBGUNE ETA SARE SOZIALAK								
	Sintesia	Bidaia zikloak lau maila ditu, eta bisitariak bere jatorriara bueltatzean izandako esperientziak duen iritzia jasotzearekin amaitzen da. Teknologia berriek eskaintzen dituzten aukerak erabil ditzakegu, bisitarien ekarpenak jasotzeko.								
	Lan eremua	B, D, E								
	Erronkak	B1, D1, D3, E3								
10.3.1.	Ekinza	HERRITARREN IRITZIA JASO								
	138	<table border="1"> <tr> <td>Laburpena</td> <td>Turismo Plana webgunean herritarrentzat eskuragarri jartzen denean, herritarren iritzi eta ekarpenak jasotzeko baliabideak erantsi.</td> </tr> <tr> <td>Eragileak</td> <td>Zumaia Turismoa, Zumaia Udal, Zumaia eragileak</td> </tr> <tr> <td>Lehentasuna</td> <td>1 - Handia</td> </tr> <tr> <td>Epea</td> <td>2018 > 2021</td> </tr> </table>	Laburpena	Turismo Plana webgunean herritarrentzat eskuragarri jartzen denean, herritarren iritzi eta ekarpenak jasotzeko baliabideak erantsi.	Eragileak	Zumaia Turismoa, Zumaia Udal, Zumaia eragileak	Lehentasuna	1 - Handia	Epea	2018 > 2021
Laburpena	Turismo Plana webgunean herritarrentzat eskuragarri jartzen denean, herritarren iritzi eta ekarpenak jasotzeko baliabideak erantsi.									
Eragileak	Zumaia Turismoa, Zumaia Udal, Zumaia eragileak									
Lehentasuna	1 - Handia									
Epea	2018 > 2021									

10	Bektorea	TEKNOLOGIA BERRIAK	
10.3.	Ekinbidea	WEBGUNEA ETA SARE SOZIALAK	
	Sintesia	Bidaiaren zikloak lau maila ditu, eta bisitariak bere jatorrira bueltatzean izandako esperientziak duen iritzia jasotzearekin amaitzen da. Teknologia berriek eskaintzen dituzten aukerak erabil ditzakegu, bisitarien ekarpenak jasotzeko.	
	Lan eremua	B, D, E	
	Erronkak	B1, D1, D3, E3	
10.3.2.	Ekintza	ZUMAIKO TURISMO JARDUEREN PRESENTZIA SARE SOZIALETAN	
139	Laburpena	Sare sozialen kudeaketa egokia eragin. Facebook, Instagram eta Twitter kontuen bidez, turismo jarduera erakutsi eta sarea sortu, bertakoekin eta bisitariarekin, erakunde eta enprekin konektatuz.	
	Eragileak	Zumaiako Turismoa, sektore pribatua eta herritarrak	
	Lehentasuna	1 - Handia	
	Epea	2018 > 2021	
10.3.3.	Ekintza	BISITARIEN FEEDBACKA JASO ETA WEBGUNEAREN SEOa	
140	Laburpena	Webgunea eta sare sozialak erabili bisitarien feedback-a jasotzeko eta SEO lanari jarraipena eman.	
	Eragileak	Zumaiako Turismoa, sektore pribatua	
	Lehentasuna	2 - Ertaina	
	Epea	2018 > 2021	

10	Bektorea	TEKNOLOGIA BERRIAK	
10.4.	Ekinbidea	BESTE BATZUK	
	Sintesia	Herri adimentsua ez da teknologia aurreratuena dituen, baizik eta jasotzen duen informazioa era onuragarrian erabiltzen dakiena. Gaur egun, informazioa une oro sortzen da, eta baliagarria da hori ondo kudeatzen jakitea, bisitaria hobeto ulertzeko.	
	Lan eremua	B, D, E	
	Erronkak	B1, D3, E2, E3	
10.4.1.	Ekintza	WIFIA AUZOETAN	
141	Laburpena	Auzoetan WiFi zerbitzua hobetu. Auzoetako ostatuen eskaerari erantzun nahi zaio.	
	Eragileak	Zumaiako Udala, sektore pribatua eta erakundeak.	
	Lehentasuna	3 - Txikia	
	Epea	2020 > 2021	
10.4.2.	Ekintza	WEBCAMA ITZURUNEN	
142	Laburpena	Itzurun hondartzan WebCam bat dago. Jasotzen den informazioa baliagarria den aztertu eta, hala bada, jarraipena eman.	
	Eragileak	Zumaiako Udala, sektore pribatua	
	Lehentasuna	3	
	Epea	2018 > 2021	

f. Adierazpen estrategikoaren laburpen taula

Laburbilduz, ekintzak jasotzen dituzten ekinbideak eta erronkak erlazionatzen dira, ardatz estrategikoak lan eremuekin erlazionatuz:

<< Ardatz estrategikoak	Lan-eremuak >>	A. IDENTITATEA ETA IZAERA			B. ESPAZIO TURISTIKOEN KUDEAKETA			C. JARDUERA EKONOMIKOEN AKTIBAZIOA			D. GOBERNANTZA PUBLIKOA MAILA ANITZETAN			E. AZPIEGITURA TURISTIKOAK		
		Erronkak			B1	B2	B3	C1	C2	C3	D1	D2	D3	E1	E2	E3
		A1	A2	A3												
ELKARBIZITZA	1.1. Fluxuak banandu, erdigunea/auzoak				●			●					●	●	●	
	1.2. Naturagunea			●	●									●	●	
	1.3. Gune publikoa eta zerbitzuak	●	●	●			●						●			
	1.4. Etxebizitza eta pisu turistikoak				●									●		
	1.5. Mugikortasuna eta bame garraioa				●			●							●	
	1.6. Generoaren ikuspegia turismoan				●	●		●			●					
TOKIKO EKINTZAILERASUN TURISTIKOAK	2.1. Esperientzia turistikoak	●		●	●			●						●		
	2.2. Ibilbideak			●			●							●		
	2.3. Elkarten proiektu eta ekintzak	●	●	●				●					●	●	●	
	2.4. Eskola eta elkarte berriak	●		●				●					●	●		
	2.5. Herritarren ekintzak				●	●	●		●					●		
	2.6. Prestakuntza, lehiaketak eta sariak							●	●	●						
	2.7. i+D bultzatu eta berri eman									●		●				
T. SENTIMENTUA	3.1. Alde Zaharraren edertasuna	●					●						●			
	3.2. Hondartzak ekipamenduak			●									●		●	
	3.3. Turismoa kanpoko eremutan aktibatzen		●	●					●				●			
	3.4. Eraikin publikoen erabilera			●				●					●			
KULTURA-E	4.1. Euskara	●						●								
	4.2. Nortasuna (ekitaldiak)	●	●					●	●						●	
	4.3. Museok eta parrokiak		●					●	●				●			

Lan-eremuak >>		Erronkak														
		A. IDENTITATEA ETA IZAERA			B. ESPAZIO TURISTIKOEN KUDEAKETA			C. JARDUERA EKONOMIKOEN AKTIBAZIOA			D. GOBERNANTZA PUBLIKOA MAILA ANITZETAN			E. AZPIEGITURA TURISTIKOAK		
		A1	A2	A3	B1	B2	B3	C1	C2	C3	D1	D2	D3	E1	E2	E3
Ardatz estrategikoak	Ekinbideak															
	T. EKONOMIA	5.1. Segmentu turistikoak	●	●	●	●		●	●	●						
	5.2. Bertako produktuak			●	●			●							●	
	5.3. Ekimen publiko-pribatuak							●		●	●					
GEOPARKEA	6.1. Natura turismoa		●	●	●		●			●				●		
	6.2. Turismo zientifikoa		●			●		●				●		●		
	6.3. Herritarren parte hartzea							●		●						
GOBERNANTZA TURISTIKOAK	7.1. Tokiko turismo mahaia							●		●	●	●				
	7.2. Turismo bulegoa	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	
	7.3. Erakunde arteko koordinazioa									●	●					
	7.4. Planaren kudeaketa									●	●	●				
HTA	8.1. Datuen bilketa eta ikerketa				●			●	●							
	8.2. Ikus-entzunezko materiala	●				●		●								
POSIZIONAM	9.1. Nazioartekoa eta Atlantiko Europarra			●	●			●		●			●		●	
	9.2. Eskualde estrategiak eta turismo azokak			●				●		●						
	9.3. Marka turistikoak				●			●								
TEKN. BERRIAK	10.1. Zumaia wikipedia	●	●	●				●				●			●	
	10.2. Ibilgailu elektrikoa					●									●	
	10.3. Webgunea eta sare sozialak				●					●		●			●	
	10.4. Beste batzuk				●							●		●	●	

Taula 22. Adierazpen estrategikoaren laburpen taula: ardatzen/ekinbideen eta lan-eremuen/erronken arteko erlazioa.

g. Ekintzen lehenetasuna (urteko faseak)

1 EKINTZAREN IZENA	2018	2019	2020	2021
1.1.3. (3) Bidegorria, Urola Garaiarekin lotura				
1.2.1. (7) Mugatzeko neurriak naturagunean				
1.2.2. (8) Segurtasun Protokoloa				
1.2.3. (9) Deba-Zumaia Biotopo Babestua				
1.2.5. (11) Landa lurraren garbiketa eta zaintza				
1.2.6. (12) Urola itsasadarra				
1.5.1. (21) Aparkalekua				
1.5.2. (22) Barne garraiorako ibilgailua				
1.5.4. (24) Karabanak				
1.6.1. (25) Berdintasuna kontratazioan				
2.1.1. (28) Euskararen esperientzia turistikoa				
2.4.4. (51) Harraldeko zabor bilketa sustatu				
2.6.1. (54) Dirulaguntzen eta lehiaketen berri ematea				
2.6.2. (55) Prestakuntza programa lantzea				
3.2.1. (62) Sorosleen irudia sendotu				
3.2.3. (64) Santiago hondartzako lanak				
3.3.1. (65) Industria ondarea, Narrondo auzoa				
4.1.1. (75) Turismo jardueratan euskara ikusgarri egin				
4.1.2. (76) Bisitarien euskararekiko harremana ezagutu				
4.3.1. (81) Algorri interpretazio zentroa				
4.3.2. (82) Z Kulturagunea eta Julio Beobide museoa				
4.3.3. (83) Marinelen San Telmo Kofradia				
4.3.4. (84) San Pedro eliza				
5.1.2. (86) Osasun turismoa				
5.1.4. (88) Itsas turismoa, ondarea				
5.1.5. (89) Landa turismoa				
5.1.6. (90) Gastronomia				
5.1.7. (91) Familia turismoa				
5.3.1. (95) Lankidetzaren turismo sektorean				
6.1.2. (98) Bisita gidatuak				
6.1.3. (99) Antolamenduko bilerak				
6.2.1. (100) Laguntza logistikoa eman				
7.1.1. (105) Turismo mahaia sortu				
7.1.2. (106) Koordinazio eta lankidetzarako guneak sortu				
7.2.1. (108) Planaren koordinatzaile Zumaiako Udala				
7.3.1. (112) Barne koordinazioa, Udala				
7.3.2. (113) Euskal Kostaldeko Geoparkearekin lankidetzaren				
7.3.3. (114) Eskualdeko erakundeekin arteko lankidetzaren				
7.3.4. (115) Eusko Jaurlaritza/BasqueTour-ekin koordinatu				
7.4.1. (116) Planari finantza esparrua eman				
7.4.2. (117) Planaren jarraipena eta ebaluazioa				
7.4.3. (118) Parte hartzeari jarraipena eman				

LEHENTASUNA MAILA : 1 - HANDIA

EKINTZAREN IZENA		2018	2019	2020	2021
LEHENTASUNA MAILA: 1 - HANDIA	8.1.2. (120) Turismo bulegoko datuak eta bisitariei inkestak				
	8.1.3. (121) Webgune eta sare sozialen jarraipena (SEO)				
	8.1.4. (122) Turismoaren jasate ahalmena				
	8.1.5. (123) Datu irekiak (Open data)				
	9.1.2. (128) Atlantic Geoparks proiektuaren ekimenak bultzatu				
	9.2.2. (131) Eskualdeko turismoaren estrategiei jarraitu				
	9.3.1. (132) Euskal Kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea				
	10.3.1. (138) Herritarren iritzia jaso				
	10.3.2. (139) Turismo jardueren presentzia sare sozialetan				
	1.1.2. (2) Oikia auzoarekin lotura bultzatu				
	1.4.2. (19) Alokairu turistikoaren ikerketa				
	1.4.3. (20) Pisu turistikoen ordenantza				
	2.3.10. (43) Pulpo elkarte gastronomikoa				
	2.3.12. (45) Natur taldea				
	2.4.3. (50) Zientzia elkarte				
	3.4.4. (72) Industria ondarea erakusteko gunea				
	5.2.1. (93) Merkataritza azoka				
	6.1.1. (97) Geoparkearen hezitzailea/zaindaria				
	6.3.1. (103) Geoparkezaleak				
	6.3.2. (104) Herritarren sentsibilizazioa				
	7.1.3. (107) Komunikazio programa diseinatu eta eragin				
	7.2.2. (109) Baliabideak				
	7.2.3. (110) Sare sozialen dinamizatzailea				
	7.2.4. (111) Dinamizazio eta garapenerako lana				
	8.2.1. (124) Argazki eta bideoak erosi				
	8.2.1. (126) Atzerriko hizkuntzen erabilera				
	9.1.1. (127) Nazioarteko eta Europako UNESCO sarean mantendu				
	10.1.1. (134) Zumaiaren wikipedia proiektua martxan jarri				
	3.4.1. (69) Turismo bulego berria Urola geltoki zaharrean				
	3.4.2. (70) Komentua				
3.4.3. (71) Aterpetxe turistikoa					

EKINTZAREN IZENA		2018	2019	2020	2021
LEHENTASUNA MAILA : 2 - ERTAINA	1.1.1. (1) Bisitarien etorrera				
	1.1.5. (5) Itsasontzi zerbitzua, Santiago				
	1.3.2. (14) Espazio publikoaren pribatizazioa				
	1.4.1. (18) Etxebizitza turistikoaren erregistroa				
	1.5.3. (23) Bidegorriak				
	3.1.1. (58) Herriko sarbideak lantzea				
	3.1.2. (59) Biziberritzeko plana				
	3.1.3. (60) Kontserbazio lanak egin				
	3.2.2. (63) Kantina zerbitzua				
	4.2.2. (78) Euskal Jaia eta tokiko festak				
	4.2.3. (79) Agenda kulturala				
	5.1.1. (85) Hizkuntza turismoa				
	5.1.3. (87) Kirol turismoa				
	5.1.8. (92) Enpresa eta negozioen turismoa				
	6.2.2. (101) Hitzarmenak ostatu eta jabetxeekin				
	9.1.3. (129) Antzeko esperientzietatik ikasi (Benchmarking)				
	9.2.1. (130) Turismo azokak, topaketak eta jardunaldiak				
	9.3.2. (133) Olagarroa Zumaiaiko enbaxadore gastronomikoa				
	10.3.3. (140) Bisitarien feedbacka jaso eta webgunearen SEOa				
	1.2.4. (10) Irigarritasuna				
	1.3.4. (16) Donejakue bidea				
	1.6.3. (27) Emakumeen ekintza sustatu				
	2.1.2. (29) Naturagunea eta baseritarrak				
	2.2.1. (30) Ibaia ibilbidea (Urola)				
	2.2.4. (33) Ontziolak eta industria ondarea				
	2.3.1. (34) Itsas ondarea, Beduola elkarte				
	2.3.2. (35) Industria ondarea, ZILZ				
	2.3.3. (36) Baleike Kultur elkarte				
	2.3.8. (41) Torreberri Gazteak				
	2.3.11. (44) Kirol elkarteak: Pilota eta Zumaiaiko Telmo Deun Arraun elkarte				
	2.4.1. (48) Surf eskola				
	5.2.2. (94) Turismoa eta baseritarrak				
	8.1.1. (119) Tokiko behatokiaren sorrera, turismo mahaian				
	1.3.3. (15) Alde Zaharra biziberritzea				
	3.3.2. (66) Urola itsasadarra, Oikia auzoa				
	3.4.5. (73) Herri museoa egiteko aukera aztertzea				
	5.3.2. (96) Irigarritasun unibertsa bermatzeko pakete turistikoa				
	6.2.3. (102) Bibliografia akademikoa ikusgarri egin				
	8.2.1. (125) Jardunbide onen eskuliburua prestatu eta zabaltu				
	10.1.2. (135) Zumaiairen mapa interaktiboa egitea bultzatu				
10.2.2. (137) Ibilgailu elektrikoaren birkarga puntua herrian					

EKINTZAREN IZENA		2018	2019	2020	2021
LEHENTASUNA MAILA : 3 - TXIKIA	1.3.5. (17) Medikuntza zerbitzuak				
	4.2.1. (77) Olagarroaren eguna				
	10.4.2. (142) Webcama Itzurunen				
	1.1.4. (4) Taxi zerbitzua eta landetxeak				
	1.1.6. (6) Bilboko aireporturako konexioa ikusarazi				
	2.2.2. (31) Memoria historikoa				
	2.2.3. (32) Mendi irteerak bisitariekin				
	2.3.4. (37) Darahli elkarte				
	2.3.5. (38) Distira argazki elkarte				
	2.3.6. (39) Astindu dantza taldea				
	2.3.7. (40) Musika Eskola				
	2.3.9. (42) Erkibe kultur elkarte				
	2.3.13. (46) Ikastetxeak				
	2.3.14. (47) Arte sortzaileak				
	3.1.4. (61) Olagarroaren irudia sustatu				
	3.4.6. (74) Jarduera turistikoa handitzea kirol portuan				
	2.4.2. (49) San Telmo Ermitaren lagunak				
	2.5.2. (53) Gure herriaren enbaxadore lehiaketa				
	2.7.2. (57) Industria gastronomikoa				
	3.3.3. (67) Artadia, Artadi Auzoa				
	3.3.4. (68) Santiago eremua				
	4.2.4. (80) Zumaiaiko turismoaren oroimena				
	10.2.1. (136) Geoparkeko ibilgailua				
	10.4.1. (141) Wifia auzoetan				
	1.3.1. (13) Aterpe gunea				
	1.6.2. (26) Emakume baserritarraren aintzatespena				
	2.5.1. (52) Parrila				
	2.7.1. (56) Ingurumeneko I+G ezagutaraztea				

A topographic map of a town and its surrounding hills, rendered in a light gray color. The map features contour lines, building footprints, and a network of roads. A white rectangular frame is superimposed over the central part of the map.

6

AZKEN ONDORIOAK

6. AZKEN ONDORIOAK

Aurkezten den turismo plan honetan, bisitarien eta bertakoen arteko elkarrekintzari garrantzi handia ematen zaio, eta euskal turismoaren ereduarekin bat datorren turismo mota azaltzen da. Kalitatezko turismo jasangarria sustatzeko, herriaren nortasunari eutsiz³⁰, Zumaia erresiliente bat irudikatzen da: turismoaren asaldurak jasateko gai dena, bere identitatea, egitura sozioekonomikoa eta funtzionalitatea galdu gabe, letorkeenari aurrea hartuz eta "saldu baino lehen zaindu" printzipioaren baitan.

Zumaiaiko Turismo Plana 2018-2021 dokumentu honetan adierazitakoak erantzuna ematen dio Zumaiaiko Plan Estrategikoaren (2016) "Mundura irekita dagoen herria" lerro estrategikoan azaltzen den 16. helburu estrategikoaren proiektuari: *turismo eredu aztertzea eta zer turismo mota bultzatu nahi dugun zehaztea* (16.1). Eta bat egiten du proiektu hauekin: turismo jarduera indartzea, *bisitariak* herrian kontsumitzera bultzatuko dituen kalitatezko turismoa bilatuz (16.2); turismorako baliabide eta azpiegiturak moldatzea (16.3); eta gastronomia indartzea. Horrez gainera, haratago joanez, egoera aztertu ondoren sortu diren galdera berriei erantzun berritzaileak ematen zaizkie.

Hemen aurkeztutako plana bateragarria da Euskal Kostaldearen Turismo Gida Planarekin, Euskal Kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkearen 2016-2020 Plan Estrategikoarekin, Urola Kostako dinamizazio planarekin, Urola ekimenarekin, San Sebastian Region eta Urkomeren estrategiekin, besteren artean. Eta Deba-Zumaia itsasertzeko Babestutako Biotopoaren araudia ezartzearen aldekoa da, bai eta Urola itsasadarra babesteko eta mantentzeko Plan Berezia berraktibatzeke erakundeen arteko lanaren aldekoa ere.

Zumaiarrak, turismoaren ondorioak direla eta, kezkatuta daude natura baliabideen egoerarekin, eta lehen mailan baloratzen dute Geoparkea, dakartzan onurekin. Kalitatezko turismo baten aldekoak dira, eta ez diote garrantzi handirik eman plataforma digitalek etxebizitzaren alokairuan orain arte sortu duen eraldaketari, nahiz eta jakitun diren etxebizitza eskubidea gauzatzerakoan pisu turistikoek eragin negatiboa izan dezaketela etorkizunean. Zumaian, orokorrean, bisitarien etorrera onuragarritzat hartzen da, betiere jasate ahalmena –neurtzeko dagoena– gainditzen ez bada. Bisitariak eragiten dituzten eragozpenen artean, saturazioa, aparkaleku gabezia, espazio publikoaren pribatizazioa eta ingurumenarekiko errespetu falta aipatu dituzte zumaiarrek. Turismoaren sektorean hobekuntzak ezarri eta berdintasuna bermatzearen alde agertu dira. Eta zer-nolako bisitari mota nahiago duten definitzean,

³⁰ 2015-2025 Zumaiaiko plan estrategikoaren 16. helburu estrategikoa, "Kalitatezko turismo jasangarria sustatzea, herriaren nortasuna mantenduta"

aipatu dute errespetuzko jarrera dutenak nahi dituztela, gaua bertan pasako dutenak, ongi informatuta daudenak, eta naturarekiko nahiz nekazaritzarekiko interesa dutenak.

Turismoa ulertzeko orduan, nahiz eta iritzien artean aldeak egon, sinergiak topatu eta koordinatzeko pausoak eman dira. Laburbilduz,

(i) Plan honen gakoa **elkarbizitza** bermatzea da. Horretarako, honako hauek guztiak egin nahi ditu: onurak dakartzaten eta errespetuzko jarrera duten bisitariak erakartzeko jarduerak bultzatu, naturagunea babestu eta mantendu, espazio publikoaren erabilera erregulatu, pisu turistikoen kudeaketa zuzena egin, trafikoa eta aparkalekua zuzendu, bisitarien beharrei erantzun eta bertako ongizatea bermatu. Hori guztia aurrera eramateko eta eraginkorra izateko, Udaleko beste sailekin lankidetzan estuan jardun beharra aurreikusten da.

(ii) Turismoaren onura ekonomikoak kanpora ez bideratzeko eta giza kapitala garatzeko, ezinbestekotzat jotzen da **turismoaren ekintzaletasuna** sustatzea, prestakuntza eta baliabideak eskainiz. Herritarrek eta antolatutako gizarte zibilak duten sormen gaitasuna bultzatuko da, baldintza duinak bermatuz. Ondare industrialari eta itsas ondarea balioan jartzeko lanketa bikaina egin da, ZIIZ eta Beduola elkarrekin bidez.

(iii) Alde zaharren biziberritze plan baten beharra aurreikusten da. Hutsik dauden edo egokitu egin behar diren eraikuntzek, bertako biztanleriaren beharrei erantzuteaz gain, turismoaren beharrei ere erantzuteko aukera aztertzea proposatzen da: Urola Geltoki zaharrea turismo bulego berria eta Algorri interpretazio zentroa ezartzearen aldeko bideragarritasuna aztertzea; Komentua aterpetxerako eta erabilera osagarrietarako erabiltzea, eta hiltegia, ondarearekin erlazionatutako erabileretarako.

Zumaiarrentzat balio handikoak eta bisitariantzat ikusgarriak diren guneek **tokiko sentimendua** indartzen dute herritarrengan. Algorri eta Itzurun ingurunean, leku horiek mugatzeko neurriak beharrezkoak diren jakiteko, beharrezkotzat jotzen da bisitari kopuruaren jasate ahalmena ikertzea eta dagokien erakundeekin harremanetan jarraitzea. Segurtasun neurriak eta hezitzaile lanak bultzatzen ditu planak, irisgarritasuna bermatzen du, eta klima aldaketarekin abegikorak diren ekintzak bultzatzen.

(iv) Ekintza **kultural** ugari prestatzen dira herrian, eta bisitariari bertako kultura eta identitatea ezagutzeko aukera ematen diete. Euskara turismoan ikusgarri egitearren, hizkuntza erakusteko esperientziak bultzatuko dira, tradizioa eta gure izaeraren jardura garaikideak erakutsiko dira, eta beste kulturekin zubiak eraikiko. (Itsas-)Ondare industrialari bultzada eman nahi zaio, mapa turistikoan islatuz eta ibilaldiak proposatuz. Inguru euskaldunean bizitzeko esperientzia eduki nahi duten bisitariantzat, euskaraz bizi daitekeen turismoa eskainiko da.

(v) Diagnosiak agerian utzi du **turismoaren tokiko ekonomia** sustatzeko lan estrategiak sendotu beharra. Lehiakortasuna eta jasagarritasuna lortzeko, eta urtarokotasuna hausteko, sektore publikoak eramango du kudeaketaren

lidergoa, eragile pribatuekin lankidetzan estuan eta gizarteko eragileekin/herritarrekin adostasunak lortuz. Lan baldintza duinak eta emakumearen ahalduak bultzatuko dira turismo sektorean. Dinamizazio lanen barnean, formakuntza eta hizkuntzen ezagutza landuko dira.

Eskualdean gastronomiak garrantzi handia du, eta Urola Kosta nahiz Urolako proiektu gastronomikoetan parte hartzen du Zumaiak. Bertako produktuak ekoizti eta turismoaren katean sar daitezela, beharrezkoak diren ekintzak sustatuko dira: ekoizleei erraztasunak eman jarduerara aurrera eramateko, herri azoka sortu, ostalariei laguntza eman bertako produktuak erabili eta sustatzeko, industria gastronomikoa bultzatu, eta abar.

Askotariko bisitarien beharrei erantzuteko, egonaldi laburreko taldeen beharrei batez ere, ostatu eskaintza handitu beharra aurreikusten da, eta horretarako aterpetxe bat egokitzea. Komentuaren bideragarritasuna aztertzea proposatzen da.

Lehen sektoreko ekimenak bultzatzen ez badira, bertako baliabide nagusia –hau da, **naturagunea eta paisaia**– galdu egin daitezke. Paisaia mantentzeko eta suteak ekiditeko, adibidez, garbiketa eta nekazaritza/abelzaintza jarduerak bultzatzeko modu berritzaileak bilatzea proposatzen da.

(vi) Zumaiako erakargarri turistiko nagusia bere naturagunea (*flysch*) da, eta, Zumaiatik, **Euskal kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkea** marka turistikoa bultzatzen da; Zumaiako Geoparkearen bidez proiektatzen da nazioartean. Geoparkeak, turismo bulegoen bidez, kudeatzen ditu bisita gidatuak, eta jarraipena ematea proposatzen da.

Zientzia ardatzat hartuta, Zumaiako berria den turismo mota bat lantzeko pausoak ematea proposatzen da: turismo zientifikoa lantzeko pausoak, alegia. Segmentu horren ezaugarriak aztertzea eta bultzatzea proposatzen du planak.

(vii) **Gobernantza turistikoaren** gaiak hainbat bide jorratu behar ditu: kontuan hartzen da herri mailan turismo mahai bat sortu beharra; Turismo bulegoak turismoaren kudeaketa zuzena egiteko ahalmen mugatuak dituzenez, baliabide berriak behar ditu; erakunde arteko erlazioa ona da lankidetzarako; sektore publiko eta pribatuaren arteko lankidetzan hobetu beharra dago; herritarrek parte hartzeko jarrera erakutsi dute, eta turismoaren gaian ahalduak ekintzak proposatu dira; beharrezkoa da turismoak sortzen duen eztabaidari jarraipena ematea, adituen ezagutzarekin partekatuz.

(viii) Turismo bulegoan turismoaren egoera ezagutzeko datuak jasotzen dira, eta beste herriekin alderatzeko aukera ematen du. Jasotako informazioa kontuan hartuta, ondorioztatzen da Zumaiara datorren bisitariak flysch-ean eta Geoparkean duela interesa, nagusiki. Zumaiako **Helmuga turistiko adimentsutzat** hartzeko, kontzeptu hauek hartuko dira kontuan: berrikuntza teknologikoa, iraunkortasuna, irisgarritasuna eta bisitaria bertan gizarteratzea.

(ix) Zumaiak nazioartean, Unesco sarean eta eskualdeko turismo plangintzan garrantzitsu izatera duenez, **posizionamendu geografiko** berezia du. Proiektu eta

ekimenetan, modu eraginkorrean jokatzen du: Urola bailararen eta Kostaldearen arteko lotura bermatuz eta Ignaziotar bidearekin konektatuz; eta kostaldeko mendebalde-ekialdeko herriein parte hartuz. Geoparkearen bidez, eskualde eta erkidego mailan erakargarria den produktu turistikoa eskaintzen du. Horren guztiaren ondorioz, koordinazio lanen garrantzia azpimarratzen da planean.

(x) Turismoa ulertzeko moduan eta kudeaketan, **teknologia berriek** izugarriko aurrerapausoak eman dituzte. Eraldatu egin dute bisitarien eta bertakoen elkar ulertzeko era.

Ezinbestekoa da turismoa modu berritzailean lantzea, iraunkortasuna bermatzeko orduan dauden zailtasunei aurre eginez; eta, azken batean, zailtasun horiek gaindituz. Horretarako, garrantzizkoa da gizartea bere osotasunean ulertzea, ekintzaile dinamikoak eta erakunde egituren arteko lankidetzak eta aliantzak bultzatuz; ezberdinak direnak elkarrekin kontektatuz; mundura zabalduz; gaitasun globalak inportatuz, bertako ezaugarriekin batera landuz. Horretarako, lidergo kolektibo komunitarioa proposatzen da plan honetan, turismo mahaian eragile guztiak bilduta, gobernantza kolektiboaren eredu berritzaileak asmatzeko.

Plan hau idazteko, turismoaren gaia gizartearen iragazkitik pasa da, hainbat sektoretako eragileak harremanetan jarritz. Ikuskera partekatua eta askotarikoa bilatu da. Eta, turismoaren alorrean, hiritarren eta landatarren arteko dinamikak aktibatzea izan da hasierako helburua. Gizarte berrikuntzak gizarte eraldaketa dakarren moduan, turismoaren eraldaketa eragiteko, ezinbestekoak izango dira ausart jarduten duten gizabanakoak, "ezberdintasunak konektatuz" nahi den turismoaren eredu sortuko dutenak.

Zumaia, 2018ko maiatzaren 10ean

Irudiak eta taulak

- Irudia 1.** #zumaialab gida-orria.
- Irudia 2.** Zumaiako turismo planaren egitura.
- Irudia 3.** Planaren mugariak, faseak.
- Irudia 4.** Helmuga Turistiko Adimentsuen Nazioarteko 1. Kongresua. 2017. Murtzia.
- Irudia 5.** Zumaia, Santa Klaratik.
- Irudia 6.** Turismoaren eboluzioa eta aurreikuspena. 1950-2030. Nazioarteko Turismo Erakundea (UNWTO).
- Irudia 7.** Garapen iraunkorrerako 17 helburuak. Nazio Batuen erakundea.
- Irudia 8.** Turismoak euskal ekonomiari egindako ekarpena. BPGaren gaineko balio absolutua eta ehunekoa.
- Irudia 9.** Euskal Kostaldeko Udalerriak. EKTGP (2016), Basquetour.
- Irudia 10.** Zumaia, Unescoren munduko Geoparkeen mapan.
- Irudia 11.** Euskal Kostaldeko Unescoren munduko Geoparkea. Liburuxka turistikoa.
- Irudia 12.** Zumaia udalerriaren profila.
- Irudia 13.** Zumaiaren kokapena eskualdean, hiriburuen erreferentziarekin.
- Irudia 14.** Zumaiako mapa turistikoa.
- Irudia 15.** Bisitarien eboluzioa 2003-2007. Zumaiako turismo bulegoan jasotako datuetan oinarrituta.
- Irudia 16.** Airbnb iragarkiak euskal udalerrietan (2017).
- Irudia 17.** Sanjuaniturri, Zumaiako Alde Zaharrean, grabazio lekua.
- Irudia 18.** Game of Thrones, Itzurunen.
- Irudia 19.** Marka turistikoak
- Irudia 20.** Zumaiako kale batean, "Turismo masiboari EZ! Refugees Welcome" pintada.
- Irudia 21.** #zumaialab turismogintzarako laborategia, interbentzio fasea.
- Irudia 22.** Zumaiako turismoaren egoera aztertze galdetegia.
- Irudia 23.** Galdetegiko 30. eta 33. galderei eman zaien erantzuna.
- Irudia 24.** Elkarrizketatuak (sektore publikoa, sektore pribatua, gizarte zibila, akademia, ekintzaileak).
- Irudia 25.** Zumaiako turismo eragileak. Turismoa.
- Irudia 26.** #zumaialab lehen laborategia.
- Irudia 27.** #zumaialab lehen laborategian parte hartu duten eragileak.
- Irudia 28.** #zumaialab bigarren laborategiko irizpideak, estrategiak eta proiektuak.
- Irudia 29.** #zumaialab bigarren laborategian parte hartu duten eragileak.
- Irudia 30.** Zumaiako turismo planaren adierazpen estrategikoaren egitura.

Irudia 31. Ardatz estrategiko edo bektoreak.

Taula 1. Urola Kostako bisitariak. Jatorria: Zumaiako Turismo Bulegoa.

Taula 2. Bisitariak, emakumezkoak eta gizonezkoak. 2012-2013. Jatorria: Zumaiako Turismo Bulegoa.

Taula 3. Zumaia eta inguruko udalerriek jasotzen duten bisitari kopurua biztanleko, 2017. Urtean.

Taula 4. Euskal Kostaldeko Unescoren Munduko Geoparkeko udalerrietako bisitariak. Jatorria: Zumaiako Turismo Bulegoa.

Taula 5. Zumaiako etxebizitza kopurua eta egoera ³¹(2016/12/31, GFA).

Taula 6. Zumaiako ostatuak.

Taula 7. Ostalaritza establezimenduen eta jatetxeen eboluzioa 2003-2017 (mila biztanleko). Jatorria: Udalmap

Taula 8. Euskararen ezagutza Zumaian, 10 urteko bilakaera. Jatorria: EUSTAT.

Taula 9. Euskararen kale erabilera Zumaian, adinaren arabera. Jatorria: Soziolinguistika Klusterra.

Taula 10. Euskararen kale erabilera Zumaian, adinaren arabera. Jatorria: Soziolinguistika Klusterra.

Taula 11. Zumaiako Turismo planaren bektoreen (ardatz estrategikoen) eta lan-eremuen arteko erlazioa.

Taula 12. Bektorea/ardatz estrategikoa: ELKARBIZITZA > Ekinbideak eta ekintzak.

Taula 13. Bektorea / ardatz estrategikoa: TOKIKO TURISMO EKINTZAILETASUNA > Ekinbideak eta ekintzak.

Taula 14. Bektorea /ardatz estrategikoa: TOKIKO SENTIMENDUA > Ekinbideak eta ekintzak.

Taula 15. Bektorea/ardatz estrategikoa: KULTURA EKOSISTEMA > Ekinbideak eta ekintzak.

Taula 16. Bektorea / ardatz estrategikoa: TOKIKO EKONOMIA, PAISAIAREN ETA NATURAREN ARAUTZAILE GISA > Ekinbideak eta ekintzak.

Taula 17. Bektorea / ardatz estrategikoa: EUSKAL KOSTALDEKO UNESCOREN GEOPARKEA > Ekinbideak eta ekintzak.

Taula 18. Bektorea / ardatz estrategikoa: GOBERNANTZA TURISTIKOA > Ekinbideak eta ekintzak.

Taula 19. Bektorea / ardatz estrategikoa: HELMUGA TURISTIKO ADIMENTSUA > Ekinbideak eta ekintzak.

Taula 20. Bektorea / ardatz estrategikoa: POSIZIONAMENDU GEOGRAFIKOA > Ekinbideak eta ekintzak.

Taula 21. Bektorea / ardatz estrategikoa: TEKNOLOGIA BERRIAK > Ekinbideak eta ekintzak.

Taula 22. Adierazpen estrategikoaren laburpen taula: ardatzen/ekinbideen eta lan-eremuen/erronken arteko erlazioa.

Taula 23. Ekintzen lehentasuna 1

Taula 24. Ekintzen lehentasuna 2 eta 3

³¹ <http://w390w.gipuzkoa.net/WAS/AYTO/UPMPadronMunicipalWEB/busqueda.do>

Erreferentziak

a. Liburuak

- Benckendorff, P., & Zherer, A. (Eds.). (2017). *Handbook of Teaching and Learning in Tourism*: Edward Elgar Publishing Limited.
- Brickell, K., & Datta, A. (2011). *Translocal Geographies; Spaces, Places, Connections*. Burlington: Ashgate.
- Calzada, I. (2011b). *¿Hacia una Ciudad Vasca? Aproximación desde la Innovación Social*. Vitoria-Gasteiz: Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco. ISBN: 978-84-457-3180-2. DOI: 10.13140/RG.2.2.20682.36801
- Dwyer, L., Gill, A., & Seetaram, N. (Eds.). (2012). *Handbook of Research Methods in Tourism. Quantitative and Qualitative Approaches*. Edward Elgar Publishing.
- Evans, J., Karvonen, A., & Raven, R. (2017). *Experimental City*. London and New York: Routledge.
- Epler Wood, M. (2017). *Sustainable Tourism on a Finite Planet: Business and Policy Solutions*. Routledge.
- Farsani, N.T., Coelho, C., Costa, C., & Carvalho, C.N. (2011). *Geoparks and GeoTourism*. Boca Raton Florida: BrownWalker Press.
- Harrison, J., Jones, M. & Paasi, A. (Eds.). (2018). *Handbook on the Geographies of Regions and Territories*. Edward Elgar Publishing.
- Moravec, J. W. (2013). *Knowmad Society*. Minneapolis: Education Futures.
- Paquot, T. (2014). *Le Voyage contre le Tourisme*. Paris: Association Culturelle Eterotopia France.
- Saxena, G. (2016). *Marketing Rural Tourism. Experience and Enterprise*: Edward Elgar Publishing.
- Sigala, M., Christou, E., & Gretzel, U. (2012). *Social Media in Travel, Tourism and Hospitality. Theory, Practice and Cases*: Routledge.
- Thackara, J. (2005). *In the Bubble. Designing in a Complex World*. Cambridge MA, London UK: The MIT Press.
- Thackara, J. (2015). *How to thrive in the next economy*: Thames & Hudson.
- Wood, M. E. (2017). *Sustainable Tourism on a Finite Planet. Environmental, Business and Policy Solutions*: Routledge.

b. Artikulu akademikoak

- Alzua-Sorzabal, A., Buán, D., Martín, D., Torices, O., López-de-la-Ipiña, C., Lamsfus, C., & Abaitua, J. (2013). Context Management Platform for Tourism Applications. *Sensors*, 13(7), 8060-8078. doi: <http://dx.doi.org/10.3390/s130708060>
- Andersen, I.M.V., Blichfeldt, B. S., & Liburd, J. J. (2016). Sustainability in coastal tourism development: an example from Denmark. *Current Issues in Tourism.*, 1(8).
- Buhalis, D., Boes, K., & Inversini, A. (2016). Smart tourism destinations: ecosystems for tourism destination competitiveness. *International Journal of Tourism Cities*, 2(2016), 108-124. doi: 10.1108/IJTC-12-2015-0032
- Calzada, I. (2018). [Accepted]. "Local Entrepreneurship through a multistakeholders' Tourism Living Lab in the Post-Violence/Peripheral Era in the Basque Country". *Journal Regional Science. Policy and Practice*.
- Calzada, I. (2017). The Techno-Politics of Data an Smart Devolution in Cities-Regions: Comparing Glasgow, Bristol, Barcelona, and Bilbao. Special Issue Smart Cities and REgions as Systems of Innovation. *Systems Journal*, 5(1), 18. doi:10.3390/systems5010018

- Calzada, I. (2015). Benchmarking future city-regions beyond nation-states. *Regional Studies, Regional Science*, 2(1), 351-362.
- Calzada, I. (2016). (Un)plugging Smart Cities with urban transformations: Towards multi-stakeholder city-regional complex urbanity? *URBS Revista de Estudios Urbanos y Ciencias Sociales*, 6(2), 25-45.
- Calzada, I. (2016). Translokale Strategien: Connectig (Talented) Citizens in (Smart) Remote Regions. *SmartTravel Conference in Bragança, Portugal*. doi: <http://www.smarttravel.pt/wp-content/uploads/2016/12/SmartTravel16%20Bragança%20Portugal.pptx.pdf>
- Calzada, I. (2016). Basque Smart City-Region Strategy in the H2020 European Context. La Estrategia Vasca de Territorio Inteligente en el Contexto Europeo Horizonte 2020: De la Agenda Digital Municipal a la Gobernanza de la Ciudad-Region Inteligente Vasca - HERRI-SMARTIK commissioned by EUDEL (Basque Municipaliteis' Association), LKS Consultancy and the Basque Regional Government, Entrepreneurship, Innovation and Information Society Department.
- Calzada, I. (2016). (un)plugging Smart Cities Transformation and Strategies in Europe, Harvard University Whitepaper Contribution given on 13th October at 2016 Strategic Innovation Summit: Smart Cities Europe held by the Dublin City Council and the Technology and Entrepreneurship Center at Harvard University in Dublin, Maynooth University. doi:10.13140/RG.2.2.34524.80000
- Calzada, I. (2016). (Un)plugging Smart Cities with urban transformations: Towards multi-stakeholder city-regional complex urbanity? *URBS Revista de Estudios Urbanos y Ciencias Sociales*, 6(2), 25-45.
- Calzada, I. (2017). From the Smart City to the Experimental City: Smart Citizens as Decision Makers rather than Data Providers. In Z. D. Walsh & V. M. B. Giorgino (Eds.), *Co-Designing the Economies of Becoming in the Great Transition: Radical Approaches in Dialogue with Contemplative Social Sciences*. Claremont: Process Century Press.
- Calzada, I., & Cobo, C. (2015). Unplugging: Deconstructing the Smart City. *Journal of Urban Technology*. Taylor & Francis., 22(1), 23-43.
- Casado, A., & Calzada, I. (2015). Demos-Ethos: A Framework to Study the Icelandic and the Basque Cases through Critical Social Innovation and Applied Ethics. *Innovation: The European Journal of Social Science Research*. doi:0.1080/13511610.2015.1089472
- Cócola, A. (2015). Tourism and commercial gentrification. Paper presented at the RC21 International Conference on "The Ideal City: between myth and reality. Representations, policies, contradictions and challenges for tomorrow's urban life". Urbino (Italy) 27-29 August 2015. doi: <http://www.rc21.org/en/conferences/urbino2015/>
- Farnasi, N. T., Coelho, C. O. A., & Costa, C. M. (2013). Rural geotourism: A new Tourism Product. *Acta Geoturistica*, 4(2), 1-10.
- Farsani, N. T., Coelho, C., & Costa, C. (2011). Geotourism and geoparks as novel strategies for socio-economic development in rural areas. *International Journal of Tourism Research*, 13(1), 68-81. doi: <http://dx.doi.org/10.1002/jtr.800>
- Gant, A. C. (2015). *Tourism and commercial gentrification*. Paper presented at the RC21 International Conference on "The Ideal City: between myth and reality. Representations, Policies, contradictions and Challenges for tomorrow's urban life", Urbino. <http://www.rc21.org/en/wp-content/uploads/2014/12/E4-Cócola-Gant.pdf>
- Gardiner, S., King, C., & Grace, D. (2012). Travel Decision Making: An Empirical Examination of Generational Values, Attitudes, and Intentions. *Journal of Travel Research*. SAGE, 52(3), 310-324. doi: 10.1177/0047287512467699
- Ghosh, T. (2011). Coastal Tourism - Opportunity and Sustainability. *Journal of Sustainable Tourism*. Taylor & Francis, 4(6), 67-71. doi: <http://dx.doi.org/10.5539/jst.v4n6p67>
- Gretzel, U., Sigala, M., Xiang, Z., & Koo, C. (2015). Smart tourism: foundations and developments. *Electron Markets*, 25, 179-188. doi: 10.1007/s12525-015-0196-8

Guimont, D., & Lapointe, D. (2016). Empowering Local Tourism Providers to Innovate through a Living Lab Process: Does Scale Matter? *Technology Innovation Management Review*, 6(11), 18-25.

Hampton, M., Lee, T. J., & Riley, M. (2014). Conflict in Tourism Development. *University of Kent*. doi: <https://kar.kent.ac.uk/id/eprint/23113>

Hays, S., Page, S. J., & Buhalis, D. (2013). Social media as a destination marketing tool: its use by national tourism organisations. *Current Issues in Tourism*. Taylor & Francis Online, 16(3), 211-239. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/13683500.2012.662215>

Heller, M., Pujolar, J., & Duchêne, A. (2014). Linguistic commodification in tourism. *Journal of Sociolinguistics*, 18(4), 539-566.

Hjalager, A.-M. (2015). 100 Innovations that transformed tourism. *Journal of Travel Research*. SAGE, 54(1), 3-21. doi:10.1177/0047287513516390

Hopkins, D., Higham, J., Tapp, S., & Ducan, T. (2015). Academic mobility in the Anthropocene era: a comparative study of university policy at three New Zealand institutions. *Journal of Sustainable Tourism*. Taylor & Francis, 24(3)

Implementing sustainable mobility: bridging the science-policy gap), 376-397. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/09669582.2015.1071383>

Jóhannesson, G. T., & Huijbens, E. H. (2010). Tourism in times of crisis: exploring the discourse of tourism development in Iceland. *Current Issues in Tourism*, 3(5), 419-434. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/13683500.2010.491897>

Karkoven, A., & van Heur, B. (2014). Urban Laboratories: Experiments in Reworking Cities. *International Journal of Urban and Regional Research*, 38(2), 379-392.

Keith, M., & Calzada, I. (2017). European Living Labs as Experimental City-to-City Learning Platforms,

Urban Transformations ESRC report on 13th February 2017 Workshop entitled 'Experimenting with Urban

Living Labs (ULLs) Beyond Smart City-Regions.

Kim, J.-O. (2008). Barcelona's Cultural Tourism Strategy. *International Journal of Tourism Sciences*, 8(1), 89-105. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/15980634.2008.11434606>

Llambea, N. (2016). A policy approach to the impact of tourist dwellings in condominiums and neighbourhoods in Barcelona. *Urban Research and Practice*. doi:10.1080/17535069.2017.1250522.

Pera, R. (2014). Empowering the new traveller: storyteller as a co-creative behaviour in tourism. *Current Issues in Tourism*. Taylor & Francis Online, 20(4), 331-338. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/13683500.2014.982520>

Peretta, R. (2014). Evaluating Mobile Applications for Urban Tourism. *AlmaTourism, Special* (1), 13-35. doi: <http://dx.doi.org/10.6092/issn.2036-5195/4351>

Shoval, N., & Ahas, R. (2016). The use of tracking technologies in tourism research: the first decade. *Tourism Geographies. An International Journal of Tourism Space, Place and Environment*, 18(5), 587-606. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/14616688.2016.1214977>

Transformations, U. (2017). Experimenting with Urban Living Labs (ULLs) beyond Smart City-Regions. Available at: <http://www.urbantransformations.ox.ac.uk/event/experimenting-with-urban-living-labs-ulls-beyond-smart-city-regions/#sthash.abaplz7G.dpuf>

Voltes-Dorta, A., Jiménez, J. L., & Suárez-Alemán, A. (2015). The Impact of ETA's Dissolution on Domestic Tourism in Spain. *Defence And Peace Economics*, 2016. Taylor & Francis, 27(26), 854-870. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/10242694.2015.1025485>

Wang, D., & Xiang, Z. (2012). The New Landscape of Travel: A Comprehensive Analysis of Smartphone Apps. *Information and Communication Technologies in Tourism 2012*, 308-319.

Yolal, M., Gursoy, D., Uysal, M., Kim, H. L., & Karacaoglu, S. (2016). Impacts of festivals and events on residents' well-being. *Annals of Tourism Research*. Elsevier, 61(11), 1-18. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.annals.2016.07.008>

c. Txostenak

ADEGI, & Gipuzkoa, H. d. (2016). *El Turismo en Establecimientos Hoteleros de Gipuzkoa*. 2015. <http://www.adegi.es/adegi/estudios-economicos-turismo/>

BasqueTour. (2016). Euskal Kostaldearen Turismo Gida-Plana – *Plan Director de Turismo de la Costa Vasca*. http://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/planes_de_turismo/eu_planes/adjuntos/PDTCV_Laburpen_exekutiboa_Eus_DEF.pdf

Barcelona, A. d. (2016). Plan Estratégico de Turismo de Barcelona 2020: Diagnósis Estratégica.

Barton, C., Haywood, J., Jhunjhunwala, P., & Bhatia, V. (2013). *Travelling with Millenials*. Retrieved from <http://www.bcg.com/documents/file129974.pdf>

Calzada, I. (2017). Transforming Smart Cities with Social Innovation: Penta Helix Multi-Stakeholders Framework.

Calzada, I. (2017). *Estrategia Vasca de Territorio Inteligente en el Contexto Europeo Horizonte 2020. De la Agenda Digital Municipal a la Gobernanza de la Ciudad-Region Vasca Inteligente. Prorama de Aprendizaje Inteligente de Municipio a Municipio 2017-2020*.

CONFEBASK. (2017). Informe de coyuntura económica. Principales rasgos económicos de 2017 y perspectivas de 2018.

Copenhagen, W. (2017). The End of Tourism as we Know It.

Emanuele Mele, & Lorenzo Cantoni. (2016). *Localising Websites of National Tourism Organisations: The Case of ETC Members*. Brussels.

Eusko Jaurlaritza Gobierno Vasco. (2010). *Análisis-Diagnóstico de la Situación actual del Turismo Vasco. Análisis Estratégico de la Competitividad*. Retrieved from http://www.industria.ejgv.euskadi.eus/contenidos/informacion/planes_programas_2010/es_plan_es/adjuntos/PCITV_10-13_Diagnostico_Principales_Magnitudes%20definitivo_.pdf.

Eusko Jaurlaritza Gobierno Vasco. (2010). *Análisi-Diagnóstico de la Situación actual del Turismo Vasco. Principales magnitudes del turismo en Euskadi*. Basque Country Retrieved from http://www.industria.ejgv.euskadi.eus/contenidos/informacion/planes_programas_2010/es_plan_es/adjuntos/PCITV_10-13_Diagnostico_Principales_Magnitudes%20definitivo_.pdf.

Eusko Jaurlaritza Gobierno Vasco. (2014). *Plan Estrategico del Turismo Vasco 2020*. Vitoria-Gasteiz, Basque Country Retrieved from http://www.industria.ejgv.euskadi.eus/contenidos/informacion/planes_programas_2010/es_plan_es/adjuntos/plan-estrategico-turismo-vasco-2020.pdf.

Eusko Jaurlaritza Gobierno Vasco, & Basque Tour Agencia Vasca de Turismo. (2010). *Resumen ejecutivo estrategia y Acción Marketing de Turismo en País Vasco 2014-2017*. Retrieved from http://www.euskadi.eus/contenidos/proyecto/plan_estrat_marketing_2017/es_def/adjuntos/Plan_Marketing_2014-2017.pdf.

Eusko Jaurlaritza Gobierno Vasco, & Basque Tour Agencia Vasca de Turismo. (2015). *Catálogo de iniciativas innovadoras en el Sector Turístico*. Retrieved from http://www.euskadi.eus/contenidos/recurso_tecnico/comun/es_comun/adjuntos/Guia_innovacion_es.pdf.

Eusko Jaurlaritza Gobierno Vasco, HAZI, & Urkome. (2015). Programa de Desarrollo Rural Comarcal 2015-2020., 60.

European Commission (2017). *The European Tourism Indicator System. ETIS toolkit for sustainable destination management/ El Sistema Europeo de Indicadores Turísticos. Herramienta del ETIS para la gestión de destinos sostenibles*. DOI: 10.2873/671106. ET-04-16-124-ES-N

Fundación ACS y Organización Mundial del Turismo. (2014). Manual sobre Turismo Accesible para Todos: Principios, herramientas y buenas prácticas. Módulo V: Alianzas público-privadas y buenas prácticas. OMT. Madrid.

Geoparkea Euskal Kostaldea Costa Vasca. (2012). *Plan de Interpretación del Geoparque. Anteproyecto de la Red de Espacios de Acogida e Interpretación*. Retrieved from http://geoparkea.com/site_media/pdf/CASTELLANO FEB 2013 baja.pdf.

Geoparkea Euskal Kostaldea Costa Vasca, & Debegesa. (2011). *Plan Estratégico Euskal Kostaldeko Geopareka. Resumen Ejecutivo*.

Global Sustainable Tourism Council (2013). *Criterios Globales de Turismo Sostenible para Destinos Turísticos*.

Gobierno de España, & Segittur. (2015). *Smart Destinations Report: buiding the future*. Retrieved from <http://www.segittur.es/opencms/export/sites/segitur/.content/galerias/descargas/documentos-en/Smart-Destination.pdf>.

Heneghan, M., Caslin, B., Ryan, M., & O`Donogue, C. (2016). *Rural Tourism*. Retrieved from <https://www.teagasc.ie/media/website/publications/2016/Rural-Tourism-Booklet.pdf>

Organización Mundial del Turismo. (2014). Manual sobre Turismo Accesible para Todos: Principios, herramientas y buenas prácticas. Módulo I: Turismo accesible – definición y contexto. OMT. Madrid.

Organización Mundial del Turismo. (2014). Manual sobre Turismo Accesible para Todos: Principios, herramientas y buenas prácticas - Módulo I: Turismo accesible – definición y contexto. OMT. Madrid.

Organización Mundial del Turismo. (2015). Manual sobre Turismo Accesible para Todos: Principios, herramientas y buenas prácticas - Módulo II: Cadena de Accesibilidad y recomendaciones. OMT. Madrid.

Organización Mundial del Turismo. (2015). Manual sobre Turismo Accesible para Todos: Principios, herramientas y buenas prácticas - Módulo III: Principales áreas de intervención. OMT. Madrid.

Organización Mundial del Turismo (2015). Manual sobre Turismo Accesible para Todos: Principios, herramientas y buenas prácticas - Módulo IV: Indicadores para el estudio de la accesibilidad en el turismo. OMT. Madrid.

Organización Mundial del Turismo. (2015). Manual sobre Turismo Accesible para Todos: Principios, herramientas y buenas prácticas - Módulo V: Buenas prácticas de turismo accesible. OMT. Madrid.

OECD. (2016). *OECD Tourism Trends and Policies 2016*. Paris: OECD Publishing.

Phocuswright. (2016). *How the Sharing Economy is Transforming Travel. Hear from Industry Experts*. Retrieved from <http://www.phocuswright.com/Free-Travel-Research/How-the-Sharing-Economy-is-Transforming-Travel>

Phocuswright. (2016). *Mobile, Millennials and Emerging Markets: The Next Wave in Global Travel*. Retrieved from <http://www.phocuswright.com/Free-Travel-Research/Mobile-Millennials-and-Emerging-Markets-The-Next-Wave-in-Global-Travel>

Soziolinguistika klusterra. (2016). Zumaiaiko hizkuntza-erabileraren kale-neurketa.

Stone, B. (2016). *The Upstarts: How Uber, Airbnb and the Killer Companies of the New Silicon Valley are Changing the World*. New York: Little, Brown and Company.

Turismo, U. O. M. d. (2016). *2017 Año Internacional del Turismo Sostenible para el Desarrollo*. Retrieved from <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/intyear/unwto-brochure-IY2017.pdf>

Udalmap (2018). Economy Policy for Zumaia. <http://www.ogasun.ejgv.euskadi.eus/r51-20876x/es/t64amVisorWar/t64aCreaFicha.jsp?R01HNoPortal=true&lan=0&code=20081>

Udalsarea 21 (2009). *Zumaiako Tokiko Agenda 21. Ekintza-planaren laburpena*. <https://zumaia.eus/eu/udala/sailak/hirigintza-1/ingurumena/agenda-21>

UNESCO Global Geoparks, & United Nations. (2016). *UNESCO Global Geoparks. Celebrating Earth Heritage, Sustaining Local Communities*. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation.

United Nations (2015). *Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development (with 17 Sustainable Development Goals)*. A/RES/70/1

Urola Kostako Udal Elkarte, & Gura Market In. *Estrategia eta Ekintza Plana. Laburben Exekutiboa*.

World Summit on Sustainable Tourism 2015. (2015). *World Summit on Sustainable Tourism +20*. Paper presented at the World Summit on Sustainable Tourism 2015, Vitoria-Gasteiz. <http://cartamundialdeturismosostenible2015.com/wp-content/uploads/2016/05/Carta-Mundial-de-Turismo-Sostenible-20.pdf>

Zumaiako Udala, & Elhuyar Aholkularitza. (2016). *Plan Estrategikoa "Biharko Zumaiarako Boga 2015-2025"*. <https://zumaia.eus/es/ayuntamiento/plan-estrategico-biharko-zumaiarako-boga-2015-2025/documentacion>

Zumaiako Udala. (2014). *Urola Itsasadarra babesteko eta mantzentzeko plan berezia*.

d. Aldizkarietako artikulak

Beaton, C. (2016). Millennials, this is why you haven't been promoted. *Forbes*, <http://www.forbes.com/sites/carolinebeaton/2016/2005/2012/millennials-this-is-why-you-havent-been-promoted/#2042dd2018e35156a>

Becken, D. S. (2016). Why we need to start reporting carbon emissions in the travel and tourism industry. *Amadeus*, http://www.amadeus.com/blog/11/11/carbon-emissions-in-the-travel-and-tourism-industry/?utm_content=bufferd4119&utm_medium=social&utm_source=twitter.com&utm_campaign=buffer

Clark, S. (2016). 4 Ways Millennials Are Changing The Face Of Travel. *The Huffington Post*, http://www.huffingtonpost.com/sarah-clark/4-ways-millennials-are-ch_b_10503146.html

Donaire, J. A.). Future scenarios of tourism in Barcelona. *Barcelona Metròpolis*, <http://lameva.barcelona.cat/bcnmetropolis/en/dossier/escenaris-futurs-del-turisme-barceloni/>

Editorial. (205/10/14). El turismo, un sector en auge en Euskal Herria. *Gaindegia*, <http://gaindegia.eus/eu/node/17171>

Editorial. (206/06/08). Turismoa Euskal Herrian. *Gaindegia*, <http://gaindegia.eus/eu/turismoa-Euskal-Herrian>

Editorial. (2014). Mobile Tourism in smart destinations. *Mobile World Capital*. Barcelona, <http://mobileworldcapital.com/494/>

Editorial. (2014/10/08). Bisitari gehiago Hegoalden, inpaktu handiagoa Iparraldean. *Gaindegia*, <http://gaindegia.eus/eu/azpimarra-saioa-turismoa-euskal-herrian>

Editorial. (2016). Infografía: los millennials, la generación más favorable a la reserva directa. *Smart Travel*, <http://www.smarttravel.news/2017/2001/2012/infografia-los-millennials-la-generacion-mas-favorable-a-la-reserva-directa/>

Editorial. (2016). Smart City Hospitality in Europe. *etfi*, <http://www.etfi.eu/blog/2016/2011/512881-smart-city-hospitality-in-europe>

Editorial. (2016). ¿Una generación de turismofóbicos? La cuarta revolución industrial turística. *Nueva Tribuna*, <http://www.nuevatribuna.es/articulo/espana/generacion-turismofobicos/20161215122111134780.html>

Editorial. (2016). Tourists Vs Locals: 20 Cities Based On Where People Take Photos. *Brilliant Maps*, <http://brilliantmaps.com/tourists-vs-locals/>

EHBildu, Z. (206/11/28). Turismoa bai, baina nolakoa? *Baleike*, <http://baleike.eus/zumaia/1480324816892>

Elkartea, U. K. U. (2016/11/21). Famtrip, eskualdeko turismo eskaintza turismoaren arloko Euskadiko enpresei hurbiltzeko. *Baleike*, <http://baleike.eus/zumaia/1479738740321>

Esnaola, I. (2016/10/14). Turismoa euskal garai berri batean. *Gaindegia*, <http://gaindegia.eus/eu/iritzia-turismoa-euskal-garai-berri-batean>

Griffin, T. (2016). Marketing to Residents to Attract and Influence Visitors. *HTM Ryerson Reseach*, https://www.linkedin.com/pulse/marketing-residents-attract-influence-visitors-htm-ryerson-research?trk=pulse_spock-articles

JGF. (2016). Segittur: "El destino que no está digitalizado no existe". *Expansion*, http://www.expansion.com/economia-digital/protagonistas/2016/2012/2027/58581e58510e58585fdeaa59698b58545bb.html?cid=SMBOS_O22801&s_kw=twitter

Marañón, A., (2016/11/28). Zumaia, diamante landugabea. *Baleike*, <http://baleike.eus/zumaia/1480324971836>

Thackara, J. (2016/12). Entrevista a Experimenta *Experimenta*, <http://thackara.com/sustainability-design/entrevista-a-experimenta-in-spanish/#more-7320>

Thackara, J. (2017). El Turista Debe Pagar Más Tasas Para Ahorrárselas al Lugareño. *La Vanguardia*. doi: Available at: <http://www.lavanguardia.com/lacontra/20170104/413083210987/el-turista-debe-pagar-mas-tasas-para-ahorrarselas-al-lugareno.html>

Zumaiako Udala. (2016). *Kolorez Bizi Zumaian 01 Uztaila 2016 Julio*.

e. Web erreferentziak

Cuyppers, F. (2017). Destination Think. <https://destinationthink.com>

Eetwith. (2016). The Future of Dinning is Here by EatWith. Available at: <https://www.eatwith.com>

Gaindegia. <http://www.gaindegia.eus>

Gipuzkoa County Council, U. d. D. (2017). Observatorio de Turismo para Gipuzkoa. <http://www.gipuzkoa.eus/es/-/snsn-region>

Gipuzkoa County Council. Behagi. (2018). Social Observatory for Gipuzkoa. Gipuzkoako Foru Aldundia. <http://www.behagi.eus/eu/adierazleak/udalen-datuak/c-5/>

Green, S. (2016). Carbon FootPrint Credit Card. Available at: <http://sustainingreen.com>

Harvey, D. (2016). Culture and cities: the challenge of tourism, Barcelona. Available at: <https://bits.city/events/culture-and-cities-the-challenge-of-tourism-by-david-harvey/>

Iceland, I. b. (2016). Iceland Academy by Inspired by Iceland. vailablet at: <http://inspired.visiticeland.com/academy>

Inspired by Iceland. Iceland Academy. Retrieved from <http://inspired.visiticeland.com/academy>

Jeffries, I. (2017). 7 Trends that will shape travel in 2017. <http://www.edelman.com/post/7-trends-will-shape-travel-2017/>.

Minube. (2016). Donde empiezan los viajes by minube. <http://www.minube.com>

REGUGA. (2016). Travel with entrepreneurs by REFUGA. Available at: <https://refuga.com>

Sinek, S. (2016). Millennials in the Workplace. Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=hER0Qp6QJNU&app=desktop>

Zumaiako Udala

Telegraph. (2016). Mapped: Every single Game of Thrones filming location. Season 1-6. Available at: <http://www.telegraph.co.uk/travel/maps-and-graphics/game-of-thrones-filming-locations-guide/>

Tourism, N. Z. (2016). The Lord of the Rings Trilogy Filming Locations. Available at: <http://www.newzealand.com/au/feature/the-lord-of-the-rings-trilogy-filming-locations/>

UNTWO. (2016). Conceptual Framework <http://destination.unwto.org/content/conceptual-framework-0>

Urban Transformations. (2017). Experimenting with Urban Living Labs (ULLs) beyond Smart City-Regions <http://www.urbantransformations.ox.ac.uk/event/experimenting-with-urban-living-labs-ulls-beyond-smart-city-regions/#sthash.abaplz7G.dpuf>

A topographic map of the Eranskinak area, showing contour lines, buildings, and a winding road. The map is rendered in a light gray color on a dark gray background. A white rectangular border highlights a specific section of the map in the upper half of the page.

ERANSKINAK

Eranskina 1. ZUMAIAKO TURISMOAREN GASTU ARRUNTA

Azken hiru urteetan Zumaiaiko turismoa kudeatzeko eginiko gastu arrunta adierazten da taula honetan:

TURISMO			
	Urtea: 2018	Urtea: 2017	Urtea: 2016
Konponketa eta mantentze lanak, turismo bulegoa	800	800	800
Alarmaren mantenua	270	260	705
Argi indarra	4.600	4.600	4.600
Bulego garbiketa	7.880	7.917	7.800
Suteen aurkako mantentze lanak	80	80	65
Edukingailu higienikoak	45	40	50
Inbertsioak turismo bulegoan (ULO)	0	0	10.000
Oinarrizko ordainketak	43.677	44.744	39.296
Ordainketa osagarriak	80.554	78.493	67.788
Gizartze segurantzza	43.481	42.736	37.480
Pentsio fondoa	2.538	2.521	2.521
Dietak	500	800	500
Fotokopiagailua renting	830	830	0
Bulegoko ekipoen mantenua	700	650	1.100
Telefonoa	1.000	1.200	900
Argitalpenak	6.500	6.500	8.500
Argazki erosketa	2.000	1.000	1.000
Udako pertsonala	0	0	12.664
Kalitate ziurtagiria	1.500	1.500	2.500
Funtzionamendu gastuak	2.500	2.500	3.000
Zumaiaiko turismo plana + garapena	18.000	15.000	0
Urola Kosta, turismoaren sustapena	30.000	13.942	7.907
Iraurgi lantzen- ekoturismo urola	5.000	5.000	5.000
Geoparkea – Geogarapen elkarte	48.000	48.000	50.000
Hainbat laguntza	0	0	1.200
Seinalizazioa	0	0	8.000
GUZTIRA	300.455	279.113	273.376

MERKATARITZA			
	Urtea: 2018	Urtea: 2017	Urtea: 2016
Herriko merkatariei dirulaguntza	32.000	27.000	16.400
Zumartian plataforma	0	0	18.750
GUZTIRA	32.000	27.000	35.150

OLARRO EGUNA			
	Urtea: 2018	Urtea: 2017	Urtea: 2016
Olarro eguna	38.300	35.200	38.300
GUZTIRA	38.300	35.200	38.300

Laburbilduz, azken hiru urteetan sailetik eginiko gastu arrunta jasotzen da:

	Urtea: 2018	Urtea: 2017	Urtea: 2016
Turismoa:	300.455	279.113	273.376
Merkataritza:	32.000	27.000	35.150
Olarro eguna:	38.300	35.200	38.300

Eranskina 2. GALDETEGIA

Zumaiaiko Udala

NAN: _____

2017 Zumaiaiko Turismo Egoera aztertze Galdetegia

Turismo alorreko azken datuak eta aurreikuspenak kontuan izanik, hazkundearekiko joera globala eta helmuga turistikoe-tan bisitari/turisten gehikuntza geldiezina dela dirudi. Zumaia ez da fenomeno horretatik at geratzen. Herriko turismoaren egoera aztertzen duen ikerketa-lana egiten ari gara eta, oraingo honetan, galdera-sorta hau betetzera gonbidatu nahi zaitugu, denen parte-hartzearekin Zumaiaiko turismo ekosistema irudikatzen hasteko aukera izan dezagun.

1 Ohiko Hizkuntza			2 Non bizi zara?		
☐ Euskera	☐ Gaztelania	☐ Beste batzuk	☐ Erdigunean	☐ Erdigunetik kanpo	
3 Adina			☐ Kanpoko auzo batean ☐ Zumaiaik kanpo		
☐ <= 17 urte	☐ 18-34 urte	☐ 35-54 urte	4 Sexua		
☐ 55-64 urte	☐ >= 65 urte		☐ Emakumezkoa	☐ Gizonezkoa	☐ Beste bat
5 Ikasketa maila			6 Turismo alorrean egiten duzu lan?		
☐ Lehen Hezkuntza	☐ Bigarren Hezkuntza	☐ Unibertsitatea	☐ Bai		☐ Ez
☐ Artistikoa	☐ Helduentzakoak		☐ Doktoretza		

Galdera bakoitzaren balorazioa, 1 etik 5 era

1: erabat aurka 2: aurka 3: ez aurka ez ados 4: ados 5: erabat ados

Turismoa ulertze modua. Eragin positibo eta negatiboak, Zumaian	1	2	3	4	5
7 Turismoaren garapenak tokiko ekonomia eta bizi-kalitatea hobetzen ditu	☐	☐	☐	☐	☐
8 Turismoaren garapenak Zumaiaiko irudia edertzen/apaintzen du	☐	☐	☐	☐	☐
9 Turismoak ondare natural eta historikoa mantentzea laguntzen du	☐	☐	☐	☐	☐
10 Turismoak identitate kulturala eta euskararen erabilera ahultzen ditu	☐	☐	☐	☐	☐
11 Turismoaren gehikuntzak Zumaiaiko ingurumen naturala hondatuko du	☐	☐	☐	☐	☐
12 Turismoak bisitari/turisten saturazioa eta egoiliarrekin tirabirak sortzen ditu	☐	☐	☐	☐	☐
13 Turismoak Zumaiaiko bizi-kostua handitzea dakar	☐	☐	☐	☐	☐
15 Plangintza fisikoan arazoak dakartza (aparkalekuak, mantentze-lanak, zaborrak, ...)	☐	☐	☐	☐	☐
Momentum. (Uneko egoera). Bidaiatzen duzunean,					
15 Zein garraio mota erabiltzen duzu egun batzuetarako zure etxetik mugitzen zarenean? ☐ oinez ☐ bizikleta ☐ autoa ☐ ibilgailu elektrikoak ☐ autobusa ☐ hegaldi merkeak ☐ lehen mailako hegaldiak ☐ trenak ☐ taxiak ☐ BlaBlaCar/Uber ☐ itsasontzia/gurutzaontzia					
16 Nola/non bilatzen duzu zure helmuga turistikoa? ☐ aurretik dudan ezagutza ☐ internet/sareak ☐ lagunengandik ☐ gidak ☐ agentziak ☐ azokak					
17 Helmuga turistikoa errepikatzen duzu? ☐ Ez ☐ Bai, zenbatetan urte berean? _____					
18 Zenbat gau ematen dituzu helmuga turistikoa? _____					
19 Zein dira zure bidaiatzeko arrazoiak? ☐ aisia/atsedena ☐ familia/lagunak bisitatu ☐ lana/negozioak ☐ kongresuak ☐ kultura ☐ kirola ☐ dibertsioa ☐ osasuna ☐ erlijioa ☐ beste batzuk					
20 Turismo jasangarriak mintzatzean, zein gairekin lotzen duzu? ☐ bisitari/turistikoen uztartzea ☐ irisgarritasuna ☐ abegitsua izatea ☐ erantzukizuna ☐ segurtasuna ☐ klima-aldaketa ☐ turismo espezifikoa ☐ modalitate gastronomiko berriak					
Baloreak: Herritarrek/Bertakoak. Nola baloratzen dituzu honakoak Zumaian?	1	2	3	4	5
21 UNESCO Global Geopark bezalako nazioarteko saretako kide izatea?	☐	☐	☐	☐	☐
22 Ingurune naturala babesteko hartutako neurriak Zumaiaiekiko (biotopoa)	☐	☐	☐	☐	☐
23 Turisten hazkundeak tokiko ekonomian izandako eragin positiboa, <i>Game of Thrones</i> <i>Ocho Apellidos Vascos</i> edo antzeko grabazioen ondorioz	☐	☐	☐	☐	☐
24 Turismo espezifikoa eta kalitatezko bat sustatzea (geoturismoa, akademikoa, industrial ondarea, osasuna, kirola, gastronomikoa, erlijiosoa, ...)	☐	☐	☐	☐	☐
25 Pertsonen irisgarritasuna eta segurtasuna ingurune naturaletan ziurtatzea	☐	☐	☐	☐	☐
26 AirBnB edo antzeko gunetan nire etxebizitza edo logela bat alokatzea	☐	☐	☐	☐	☐
27 Nire ibilgailua Zumaiaara/tiki mugitzen diren bisitari/turistekin partekatzea (BlaBlaCar)	☐	☐	☐	☐	☐
28 Turismo alorrean, ekintzailetasuna sustatzeko diru-laguntzak lortzea	☐	☐	☐	☐	☐
29 Zumaia Geoparkeko Udalekin, Urola Kostako Udal Elkartearekin, Aldundiarekin, Eusko Jaurlaritzarekin edota Europar Komunitatearekin estrategikoki elkarlanean aritzea	☐	☐	☐	☐	☐

Baloreak: Bisitariak/Turistak. Herritar/bertakoa bezala, nola ikusten dituzu turistak Zumaian?						
30	Bisitariak/turistak Zumaian: ☐ traba dira ☐ ekarpen handia dira ☐ ez zait axola					
31	Bisitari/turistak traba badira Zumaian, aipatu zer motako eragozpena sortzen duten: ☐ arriskutsuak itsaslabarrean ☐ arriskutsuak trafikotan ☐ kale-okupazioa argazkiak ateratzean ☐ saturazioa ☐ ingurune naturalarekin errespetu gutxi ☐ nortasuna eta bertakoekiko errespetu falta ☐ aparkaleku eza					
32	Zein gaiari buruz galdetzen dizute bisitari/turistek? ☐ gastronomia ☐ ostalua eta alokairuak ☐ hizkuntza ☐ historia eta tradizioak ☐ natura eta hondartzak ☐ politika ☐ jarduera kulturalak ☐ kirola ☐ ekonomia ☐ segurtasuna					
33	Etorkizunean, Zumaian, bisitari/turista O gehiago edo O gutxiako nahiko zenituzke? Nolakoak? ☐ gau egonaldia ☐ bakarkakoak ☐ taldeak ☐ egunekoak ☐ natura/nekazaritza-zaleak ☐ ondo informatuak ☐ akademikoak ☐ tokiko esperientziak eskatzen dutenak ☐ zaharrak					
Balore-katea. Zure iritzia turismo sektoreari buruz.		1	2	3	4	5
34	Zumaiaik garraio-zerbitzu onak eskaintzen ditu bisitari/turisten mugikortasunerako	☐	☐	☐	☐	☐
35	Turismo sektorean, ibilgailu elektrikoaren erabilera sustatu beharko litzateke	☐	☐	☐	☐	☐
36	Zumaiaik ostatu eta zerbitzu gastronomiko on bat eskaintzen du	☐	☐	☐	☐	☐
37	Zumaiaik jarduera eta ekitaldi agenda zabal bat eskaintzen du	☐	☐	☐	☐	☐
38	Zumaiaik eskualdeko herrietako turismoa jasotzeko prestatuta dago	☐	☐	☐	☐	☐
39	Zumaiaik turismoaren sustapena urte osora zabaltzeko lan egin behar du	☐	☐	☐	☐	☐
40	Euskara ondare gisa hartu eta hala erakutsi behar da zerbitzu turistikoetan	☐	☐	☐	☐	☐
41	Turismo-esperientziak hobetzeko, teknologia berrietan inbertitzea beharrezkoa da	☐	☐	☐	☐	☐
42	Zumaiaik turismo-datuak jaso eta ikusgai jartzeko bitartekoak hobetu behar ditu	☐	☐	☐	☐	☐
43	Zumaiaik turismo-sektorean genero-berdintasuna ziurtatu behar du	☐	☐	☐	☐	☐
44	Zumaia sustatzeko berezko marka batean inbertitu behar du	☐	☐	☐	☐	☐
Ahalduntzea						
Ahalduntze psikologikoa. Zumaian, turismoak ...		1	2	3	4	5
45	Zumaiair izateaz harro sentiarazten nau	☐	☐	☐	☐	☐
46	Bertan (Zumaian) eskaintzen denaz kanpokoei kontatzeko beharra sortarazten dit	☐	☐	☐	☐	☐
47	Berezi sentiarazten nau, bisitari/turistek Zumaian bakarrik dauden esperientziak bizitzeko bidaiatzen dutelako	☐	☐	☐	☐	☐
48	Zumaia helmuga turistiko berezi izaten jarrai dezan lan eginarazten dit	☐	☐	☐	☐	☐
Gizarte ahalduntzea. Turismoak Zumaian ...		☐ <th>☐ <th>☐ <th>☐ <th>☐ </th></th></th></th>	☐ <th>☐ <th>☐ <th>☐ </th></th></th>	☐ <th>☐ <th>☐ </th></th>	☐ <th>☐ </th>	☐
49	Nire komunitatearekin elkartuago sentiarazten nau	☐	☐	☐	☐	☐
50	Nire komunitatean barneratuago egoteko baliabideak eskaintzen dizkit	☐	☐	☐	☐	☐
51	Komunitatearekiko eduki dezakedan sentimendua indartzen dit	☐	☐	☐	☐	☐
Ahalduntze politikoa. Sentitzen dut		☐ <th>☐ <th>☐ <th>☐ <th>☐ </th></th></th></th>	☐ <th>☐ <th>☐ <th>☐ </th></th></th>	☐ <th>☐ <th>☐ </th></th>	☐ <th>☐ </th>	☐
52	Zumaian turismoaren garapenerako hartzen diren erabakitan ahotsa dudala	☐	☐	☐	☐	☐
53	Zumaian turismoa garatzeko orduan, nire iritzia eragina izan dezakeela	☐	☐	☐	☐	☐
54	Zumaiaiko turismoan erabakiak hartzeko prozesuan parte harzeko aukera dudala	☐	☐	☐	☐	☐
55	Zumaiaiko turismo garapenerako gaitetan, niri dagokidana partekatzeko aukera dudala	☐	☐	☐	☐	☐
Estrategia						
56	Zumaiaiko turismo politika eta plangintzan interesatua zaude? ☐ bai ☐ ez ☐ ez dakit					
57	Nola parte hartu nahiko zenuke? ☐ Lantaldeetan parte hartuz ☐ Komunikazio hedabideetan parte hartuz (prentsa, internet, ...) ☐ Turismo bulegoarekin harreman zuzenean ☐ Politika arduradunekin harreman zuzenean ☐ Estamentu berri baten bidez ☐ Ekintza-taldeen bidez ☐ Beste era batean: _____					
58	Udakenean martxan jarriko diren lantaldeetan parte hartuko zenuke? ☐ bai ☐ ez ☐ ez dakit					
59	Zer egingo zenuke turismo aldetik diru-laguntza bat jasoko bazenu?					

Inkesta hau betetzen denbora eskaini diguzula badakigu, eta bereziki eskertu nahi dizugu zure parte-hartzea. Erantzunak konfidentzialtasunez tratatuko ditugu eta oso baliagarri izango dira tokiko turismo egoera aztertzeko eta Zumaiaiko turismoa irudikatzen duen mapa osatzeko. 2017ko Ekainean, Mila esker!

www.translokal.com

Translokal Academic Entrepreneurshipekin harremanetan jarri nahi izanez gero, idatzi: info@translokal.com

#ZumaiaLab

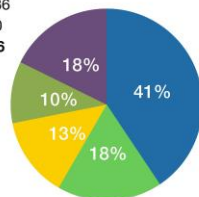
2017 Turismo Galdetegiaren Emaitzak

2017 Turismo Galdetegia

Fitxa teknikoa

Modu mistoko galdetegia
 Guztira jasotako inkesta kopurua: 186
 Balio gabetutako inkesta kopurua: 90
Balioztatutako inkesta kopurua: 96

Balioztatutako Jatorria

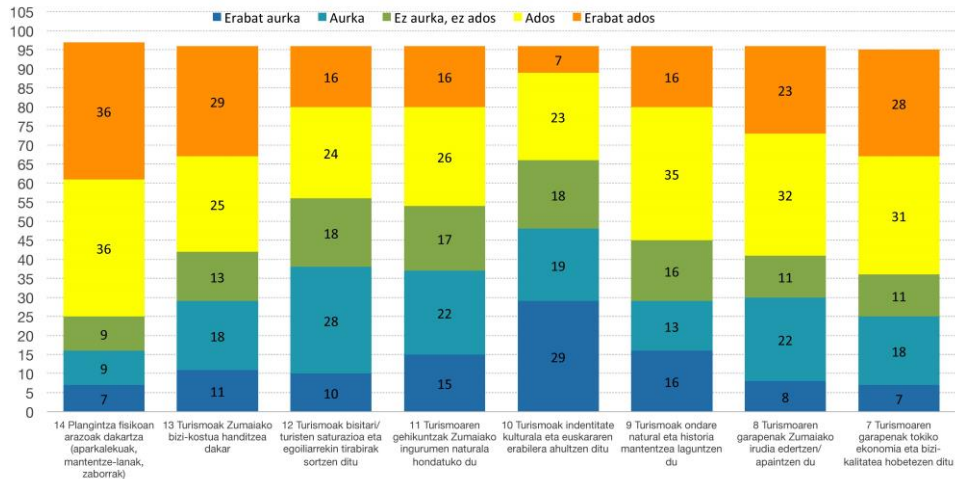
- Webgunea EUS
- Webgunea ESP
- Buzoia Udaletxea
- Buzoia Alondiga
- Buzoia Turismo

Unibertsoa: Zumaia zentsua: 9.979 biz. (2016/12/31, GFA)
 Landutzeko lagina: 96
 Konfidantza-maila: %95
 Inkestaren errore-marjina: %9,95
 Erantzun-distribuzioa: %50

Edukiak

1. Galdetutakoaren profila
2. Turismoa ulertzeko modua Zumaian
3. Galdetutakoaren garraio-ohiturak etxetik ateratzekoan
4. Egoiliar/bertakoak Zumaia nola baloratzen duten turismoa
5. Zumaia iristen diren bisitari/turisten balorazioa bertakoaren aldetik
6. Turismo sektorearen balorazioa zumaia-aren aldetik
7. Ahalduntzea: psikologikoa, gizarte eta politikoa
8. Zumaia-ko turismo politika eta plangintzan parte-hartzeko estrategia

Galdetegia (2) Turismoa ulertzeko modua Zumaian

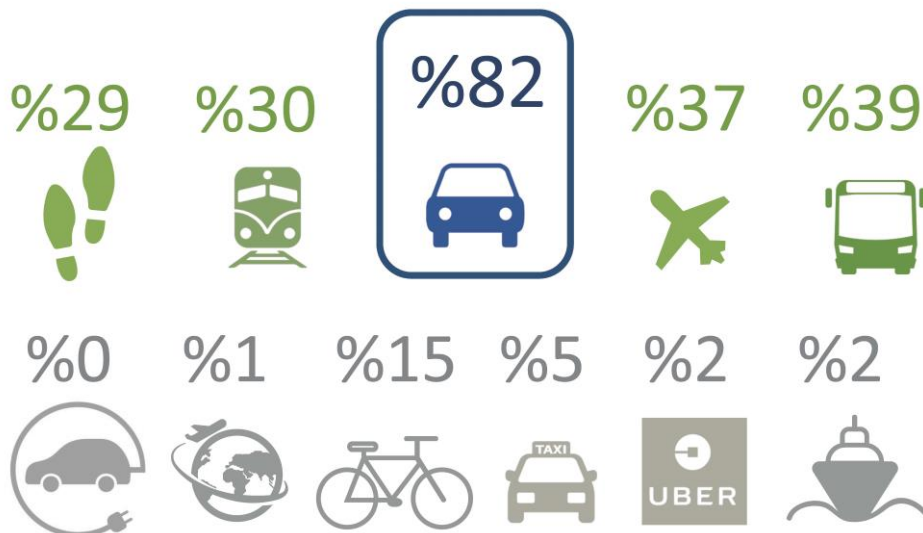

2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

Galdetegia (3) Galdetutakoen garraio-ohiturak etxetik ateratzekoan

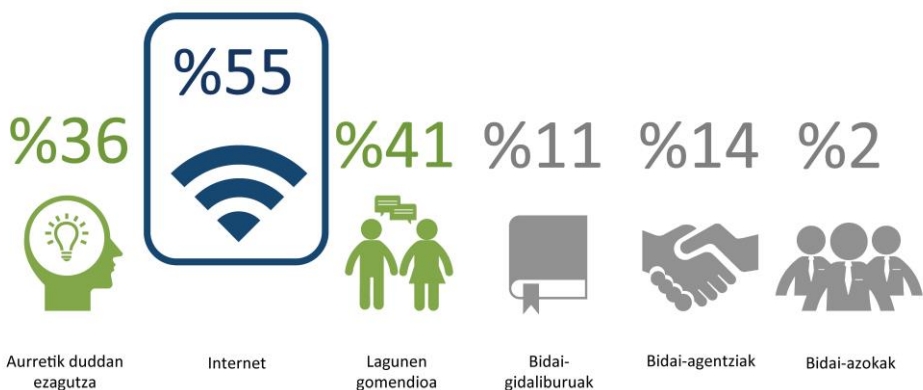

2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

Galdetegia (3) Galdetutakoek non bilatzen dute helmuga turistikoa?

2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

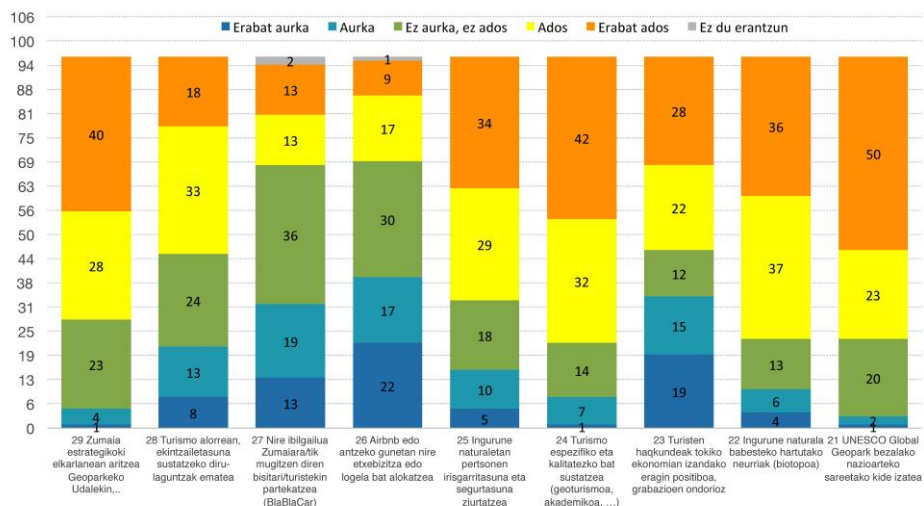
Galdetegia (3)

2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

Galdetegia (4) Egoiliar/bertakoak Zumaia nola baloratzen dituzten honakoak

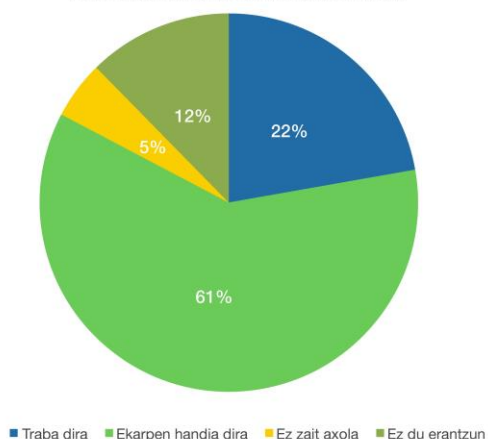
2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

Galdetegia (5) Zumaia iristen diren bisitari/turisten balorazioa bertakoen aldetik

Nola ikusten diren bisitari/turistak Zumaian

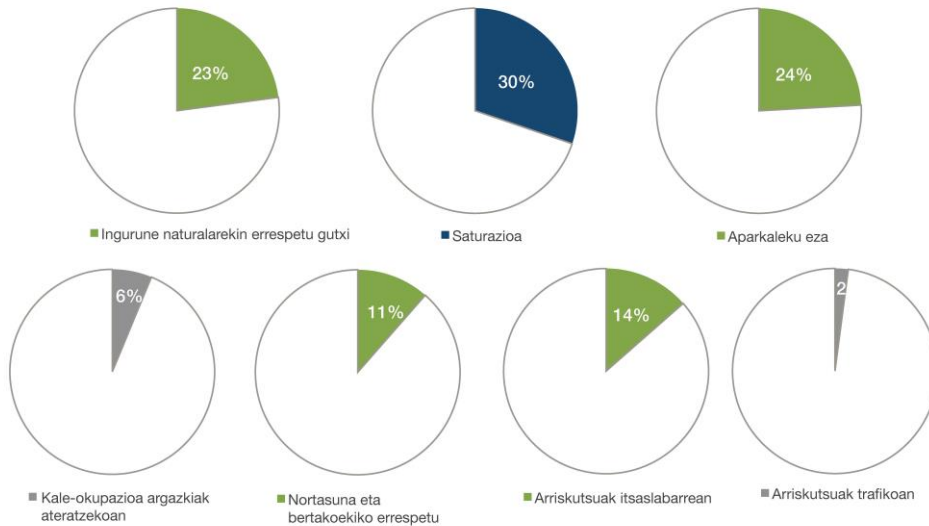
2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

Galdetegia (5)

Zumaia iristen diren bisitari/turisten sortzen dituzten eragozpenak

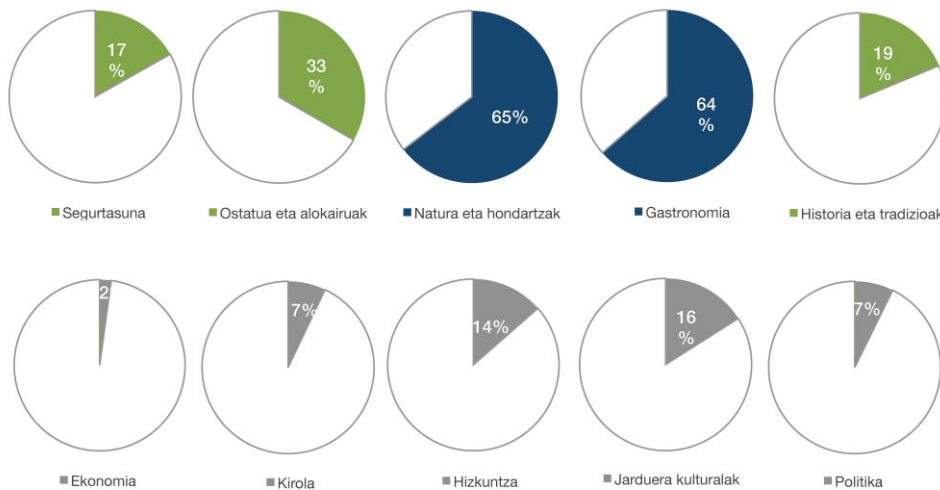
2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

Galdetegia (5)

Zumaia iristen diren bisitari/turisten zein gairi buruz galdetzen dute?

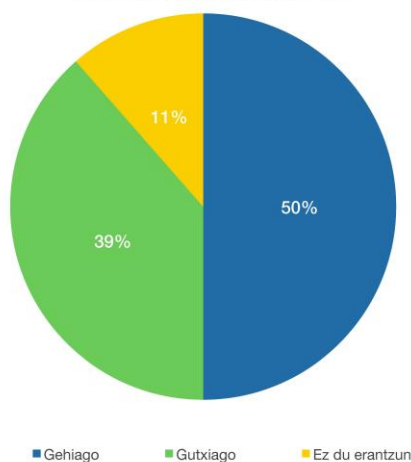
2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

Galdetegia (5) Zumaia iristen diren bisitari/turisten balorazioa bertakoen aldetik

Etorkizunean Zumaian,
Bisitari/turista gehiago edo gutxiago?

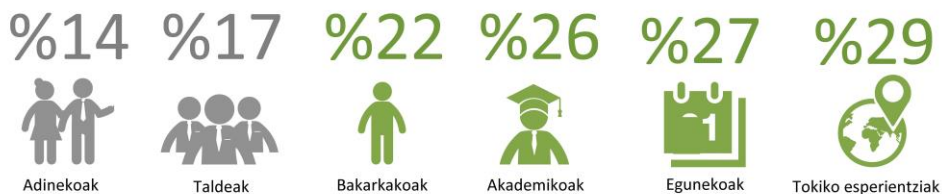

2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

Galdetegia (5) Nolako turista/bisitari mota nahiko zenuke Zumaian?

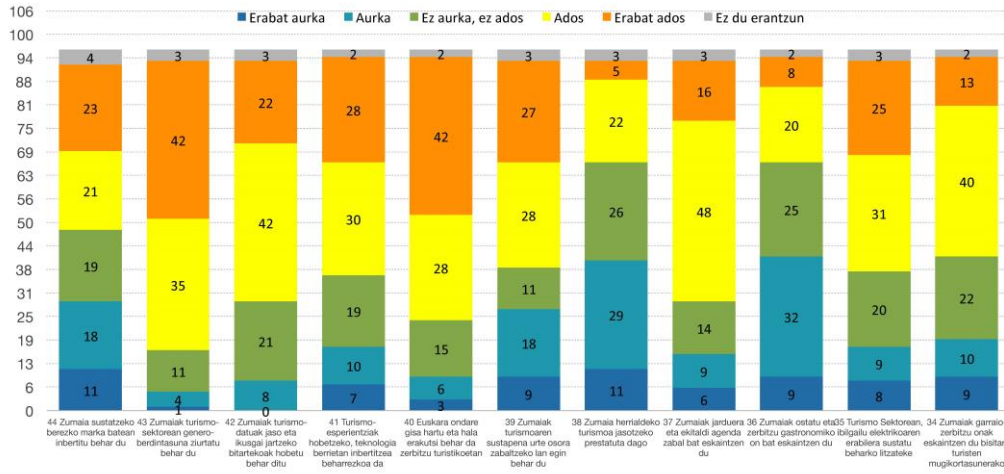

2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

Galdetegia (6) Turismo sektorearen balorazioa zumaiarren aldetik

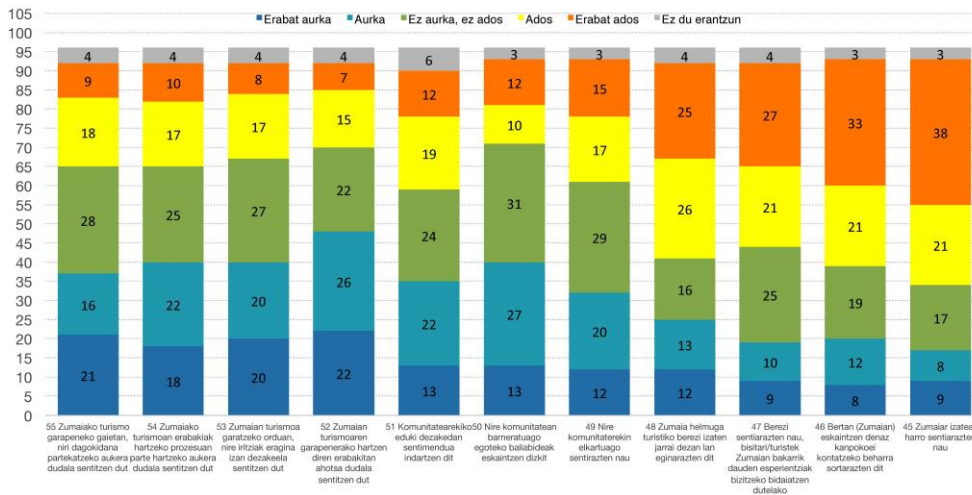

2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

Galdetegia (7) Ahalduntzea: psikologikoa, gizarte- eta politikoa

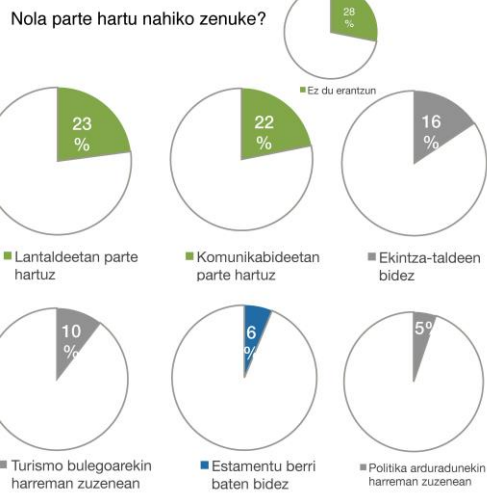
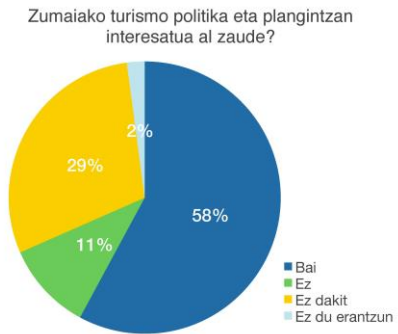
2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

Galdetegia (8)

Zumaiaiko turismo politika eta plangintzan parte-hartzeko estrategia

2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

2017ko Irailak 12 > #ZumaiaLab

turismoplana@zumaia.eus

Bertakoen ongizatea eta turistekiko elkarbizitza bermatzea:
ZUMIAKO TURISMO PLANA. 2018-2021.

2018.

